

DARBININKAS

Vol. LXV, Nr. 17

Balandžio - April 25, 1980

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Prez. Carter vėl paskelbė eilę ūkinių sankcijų Iranui, tikėdamasis, kad jos paskatins Iraną paleisti įkaitus ir kad prezidentui nereikės imtis karinių priemonių prieš Iraną, jei iki prezidento galvojimo termino įkaitai nebūtų paleisti. Prezidentas tiki, kad ir JAV sąjungininkai galės panašias sankcijas pritaikyti Iranui.

Liberijos kariuomenės viršila Samuel K. Doe nuvertė krašto prezidentą William R. Tobert dėl vyriausybės narių tarpe įsigalėjusios korupcijos. Prezidentas žuvo perversmo metu, o jo vyriausybės nariai buvo sulaukyti ir būsiai teisiami.

Naujasis Liberijos valdovas Samuel K. Doe paskyrė naują ministrų kabinetą iš karių ir civilių ir pareiškė norą palaikyti draugiškus santykius su JAV.

Europos bendrosios rinkos valstybės ir Japonija laikinai atšaukė savo ambasadorius iš Irano ir paragino Irano vyriausybę paleisti įkaitus.

Tarptautinio Raud. Kryžiaus atstovams buvo leista susitikti ir pasikalbėti su kiekvienu Irane laikomu įkaitu, bet pasimatymus sekė ir įkaitų sargų atstovams.

Prez. Carter pavyko susitarti su Egipto prez. Anwar el-Sadat ir Izraelio min. pirmininku Menachem Begin, kad Egipto ir Izraelio derybos dėl palestiniečių autonomijos suteikimo vyks be pertraukos iš pradžių Izraely, o vėliau Egipte iki anksčiau sutartos gegužės 26, o nesutarti klausimai bus perduoti svarstyti specialiam komitetui.

Peru ambasadoj Kuboj susitelkusius kubiečius iškėtuvais pradėjo gabenti į Costa Rico. JAV prižadėjo įkurdinti 3,500 kubiečių. Kitos P. Amerikos ir Europos valstybės pažadėjo įkurdinti mažesnius pabėgėlių skaičius.

Energijos ir žvalgybos ekspertai tvirtina, kad 1980 dešimtmečio vidury Sov. S-gos aliejaus ištekliai tiek sumažės, jog ji turės savo reikalam aliejų importuoti.

Kolumbijos teroristai, tikėdamiesi pagrobti Urugvajaus ambasados reikalų vedėją, buvo įsiveržę į Urugvajaus ambasadą, bet nieko nepaėmė pasitraukę, nes anksčiau su kitais diplomatais pagrobta Urugvajaus ambasadoriui pavyko pabėgti.

Rodezijos valdymą balandžio 18 Britanija perleido juodųjų vyriausybei, kurios min. pirmininku yra buvęs marksistinių partizanų vadas Robert Mugabe. Nuo tos dienos Rodezija bus vadinama Zimbabve. Naujosios vyriausybės laukia visa eilė šūkių sprendimų, kaip baltųjų valdomų žemės ūkių ateitis, kariuomenės sudarymas iš buv. kariuomenės likučių ir dviejų partizanų grupių ir į kitas valstybes išbėgusių juodųjų gyventojų sugrąžinimas ir įkurdinimas.

Apie 100 Indijos mokslininkų, nepatenkintų dėl Indira Gandhi grįžimo į valdžią, sudarė programą kovai už demokratijos įgyvendinimą Indijoje.

Prieš Indijos min. pirmininkę Indira Gandhi buvo pasikėsinta, bet ji liko nesusžeista. Pasikėsintojas buvo sulaukistas.

Centrinė Afrikos respublika nutraukė diplomatinis santykius su Sov. S-ga ir Libija už jų kišimąsi į respublikos ir Chad valstybės vidaus reikalus.

Italijos komunistų partija vėl užmezgė prieš 15 m. nutrauktus santykius su Kinijos komunistų partija.

ŽINIOS IŠ VYSKUPIJŲ

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 39

Kybartai

1979 m. kovo 14 d. Kybartų parapijos atstovai kreipėsi į RRT įgaliojimą Anilionį, prašydami leisti vyskupui Poviloniui atvykti liepos 22 d. atlaidų proga į Kybartus ir jaunimui suteikti Sutvirtinimo sakramentą. Įgaliojimas leidimo nedavė.

Liepos 22 d. Kybartuose buvo minimas 50 metų bažnyčios pastatymo jubiliejus. Į šią iškilnę be valdžios leidimo buvo atvykę vyskupas tremtinys Julijonas Steponavičius. Kybartiečiai entuziastingai sutiko valdžios persekiojamą vyskupą. Vysk. J. Steponavičius savo pamoksle ragino tikinčiuosius likti ištikimais Dievui ir drąsiai ginti savo tikėjimą.

Kapsukas

1979 m. balandžio 5 d. Sasnavos klebonas kun. Albinas Del-

tuva buvo perspėtas už tai kad be leidimo pasikviestų kunigus į rekolekcijas ir tuo pažeidęs Religinių susivienijimų nuostatų 19-ąjį straipsnį.

Kun. Deltuva savo pareiškime rajono valdžiai nurodo, kad 19-sis straipsnis prieštarauja TSRS Konstitucijai ir tarptautiniams TSRS įsipareigojimams ir todėl neturi jokios juridinės galios.

Varputėnai (Šiaulių raj.).

1979 m. birželio 18 d. naktį piktadariai įsiveržė į Varputėnų bažnyčią ir ją nusiaubė: sulaužė altorius, kryžius ir žvakides.

Pociūnėliai

1978 m. Radviliškio raj. Finansų skyriaus vedėjas Vaišutis, vykdydamas savo pažadą "sutvarkyti" kleboną, kun. Antanui Jokubauskui mokesčius padidino tris kartus. Kunigas, vykdy-

damas neteislingą reikalavimą, permokėjo 400 rub. Radviliškio raj. liaudies teismas palaikė Finansų skyrių ir kunigo reikalavimą sugrąžinti permokėtą sumą atmetė.

1979 m. pradžioje kun. Jokubauskui vėl atsiųsti dvigubai didesni mokesčiai. Finansų skyriaus pagalba rajono vadovybė šantažuoja uolų kunigą.

Salos (Rokiškio raj.)

Salų parapijos tikintieji norėjo išsirinkti parapijos komiteto pirmininku asmenį, kuris būtų tinkamas šioms pareigoms, tačiau RRT įgaliojimas ir Salų apylinkės komitetas trukdo šitai padaryti. (Valdžios pareigūnai pažeidžia kad bažnytinuose komitetuose dirbtų kuo blogesni katalikai, svarbu, kad jie vykdytų visis sovietinės valdžios reikalavimus. — Red.)

Prie Valstybės departamento įvykdyto sėkmingo Lietuvos diplomatinės tarnybos lėšų krizės išsprendimo daug prisidėjo JAV Atstovų Rūmų Užsienio reikalų komisijos pirmininkas kongr. Clement J. Zablocki. Nuotraukoje — vasario 7 LB atstovai pas kongresmaną. Iš k. — adv. Ernestas Raskauskas, Vytautas Kapočius, kongresm. Zablocki, JAV LB tarybos narys prof. Vytautas Janušonis ir JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas inž. Algis Gečys.

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Iškilmingu koncertu, kovo 13 įvykusių Filharmonijos Kauno filialo salėje, buvo pagerbtas muzikas Antanas Olsauskas, sulaukęs aštuniadesimtojo gimtadienio. Muzikas yra gimęs 1900 kovo 11 Veiverių vls. Muzikos mokėsi pas J. Naujalį, vėliau Klaipėdos muzikos mokykloje (baigė 1928). Vargonininkavo Skriaudžiuose, Šunskuose, Danguose. 1930 persikėlė į Kauną, čia vadovavo įvairiems chorams, po karo organizavo Kauno apylinkės dainų šventes, dirgavo ir visos Lietuvos dainų šventėje (1960). Daugelį metų vadovavo profesinių sąjungų mišriam chorui Gintarui, ligoninės moterų chorui Kanklėms, taip pat mokytojų ir medicinos darbuotojų chorams. Yra sukuręs choro ir solo dainų.

— Lietuvos valstybinė filharmonija kovo viduryje penkias dienas koncertavo Joniškio rajone. Iš viso surengė 16 koncertų — Joniškioje, Žagarėje ir keliuose kolchozuose. Dainavo solis-

tai: V. Noreika, J. Stasiūnas, G. Kaukaitė, A. Maciūtė, A. Ciplys, P. Zaremba, J. Valuckas, V. Daunoras, G. Jasiūnaitė, S. Jonaitytė, E. Gutauskas. Filharmonijai talkino Kauno valstybinis choras, Vilniaus kvartetas, senosios muzikos ansamblis Musica humana, ansamblis Armonika ir vietiniai saviveiklininkų chorai.

— Sąjunginiame studentų moksliniame konkurse premijas laimėjo ir keli lietuviai: Vilniaus universiteto studentė V. Cibutavičienė už mokslinį darbą iš ekonominės srities, Vilniaus inžinierinio statybos instituto studentas V. Indriliūnas už inžinierinį darbą, Kauno politechnikos instituto studentai A. Kriščiukaitis, R. Lukšaitis, E. Oželis, R. Balkevičius už mokslinius darbus staklių ir prietaisų gamybos srityje.

— Spaudoje rašoma, kad praėjusiais metais Lietuvos filharmonija yra suruošusi 4685 koncertus. Koncertus lankė 1 milijonas 800 tūkstančių žiūrovų.

Taip pat Filharmonija suruošė per 700 muzikinių paskaitų. Dėl tokios veiklos Filharmonija yra laimėjusi sąjungines teatrinių parengimų socialistines varžybas. Tose išsigimusiame varžybose antroji vieta pripažinta Klaipėdos dramos teatru.

— Rytų Berlyno Humboltų vardo universitete buvo paminėta Kristijono Donelaičio 200 metų mirties sukaktis.

Minėjamą surengė slavistikos komiteto baltistikos komisija slavistų konferencijos proga. Bibliotekos direktorė F. Krause pasakojo apie K. Donelaitį ir apie universiteto bibliotekoje esančią literatūrą apie šį didįjį poetą. Konferencijos dalyviams buvo parodytas K. Donelaičio gyvenimą vaizduojantis dokumentinis filmas, pagamintas Lietuvoje.

— Rokiškio centrinėje bibliotekoje buvo surengta Antano Strazdelio atminimo paroda. Buvo rodomi poeto kūriniai, jų vertimai į kitas kalbas, įvairūs raštai apie poetą, taip pat dailininkų sukurti portretai ir kitokių kūrinių reprodukcijos.

— Vilniaus universiteto su-

HENRIKO JAŠKŪNO "TEISMAS SU ŠUNIMIS"

Vakaruose gauta daugiau žinių apie politinį kalinį Henriką Jaškūną. Apie jį pasakojama savilaidiniame pranešime rusų kalba, pavadintame "Teismas su šunimis".

Jaškūnas, apie 50 metų amžiaus, pokario metais įstojo į "stribus", bet, patyręs tikrus "istreibelių — liaudies gynėjų" tikslus ir metodus, perėjo pas partizanus. Jį netrukus suėmė ir teisė drauge su kitais byloje dėl Panevėžio miesto prokuroro nužudymo. Spėjama, kad Jaškūnas buvo nuteistas 25 metams. Atkalėjęs apie dešimtį metų, jis buvo rehabilituotas ir po kiek laiko vėl nuteistas.

Grįžęs į Lietuvą, Jaškūnas dirbo įvairiose pareigose. Prieš paskutinįjį suėmimą buvo Jonavos baldų kombinato naktinių sargu. Savilaidiniame aprašyme apibūdinamas kaip žmogus, kuris kovojo su visokios rūšies neteisybėmis, nepaisydamas savo interesų. Įsitikinęs, jog legaliom priemonėm nieko nepasieksias, pradėjo veikti po grindų. Artimiausiam kaime, kamaroj, dviese su padėjėju ėmėsi perspauzdinti literatūrą ir atsišaukimus rusų kalba, kuriuose dėstė savo planą, kaip pertvarkyti Sovietų Sąjungą iš totalitarinės valstybės į "tikrai nepriklausomų respublikų federaciją". Manoma, kad Jaškūnas turėjo pastovius ryšius su savo bendraminčiais už Lietuvos ribų, bet ryšiai su Lietuvos po grindžiu buvo silpni.

1976 spalio 19 Jonavoje dvylika čekistų apsupo namą, kuriame gyveno Jaškūnas su žmona ir duktė. Dešimt jų sugužėjo į Jaškūno butą. Prasidėjo krata, kuri tęsėsi pusantros dienos. Buvo iškratyta ne tik butas ir daržinė, bet ir balandinė. Čekistai išvykdami išsivežė ir Jaškūną. Ilgai niekam nepavyko sužinoti, kur jis laikomas. Jis buvo tardomas Vilniaus KGB ne tik vietinių tardytojų, bet ir atvykusių iš Maskvos bei Leningrado. Įtariama, kad tardymas buvęs itin žiaurus ir nežmoniškas, nes teisme daugelis pažįstamų Jaškūno nepažino.

Teismas vyko 1977 lapkričio

24 Jonavoje. Atmosfera buvusi slogi ir bauginanti. Milicijos skyrių, kur buvo nūmatytas teismas, iš vakaro apsupo kareiviai ir iššniukštinėjo patalpą, ieškodami minų. Pirmą teismo dieną į salę neleido nė giminių. Liudininkus įvesdavo ilgu koridorium, kur dviem eilėm išsikiavę stovėjo kareiviai su šunimis. Liudininkas buvo vedamas iš užpakalio laikant jį už pečių, o paliudijus tuoj vėl buvo išvedamas iš salės tokiu pat būdu. Jaškūnas sėdėjo tarp kareivių. Iš užpakalio sėdintis kareivis laikė atrėmęs šautuvą jam į nugarą. Visi kareiviai teismo salėje ir stovintieji koridoriuose su šunimis buvo ginkluoti.

Jaškūnas buvo kaltinamas "išdavimu", "antitarybine agitacija" ir propaganda (LTSR Baudžiamojo Kodekso 62 ir 68 straipsniai). Kartu su Jaškūnu buvo teisiamas ir Daujotas.

Henrikas Jaškūnas minimas ir Paryžių išeinančio rusų disidentų kultūrinio žurnalo Kontinent 18-ame numery. Armėnų kilmės prancūzas, buvęs politinis kalinys, Armanas Malumjanas, aprašydamas Stalino lagerius, mini "drąsų" lietuvių Henriką Jaškūną, Vorkutos streiko komiteto narį ir pabaltiečių atstovą. Kartu su ukrainiečiu Levandu ir čečenu Mysajevu Jaškūnas išėjo prieš generolo vadovaujamą keturiasdešimties čekistų maskvinę komisiją ir streikuojančių šachtininkų-vergų vardu įteikė memorandumą, reikalaujantį vykdyti Žmogaus Teisių Deklaraciją. "Tėvynei reikia jūsų anglies", įtikinėjo maištininkus generolas. "O mum reikia laisvės", atsakė jam streiko komitetas. Nežiūrint į pažadus nieko nebausti, jei bus grįžta į darbą, čekistai atidengė ugnį į kalinius. Paskui jie buvo išmaišyti po kitus lagerius, o aktyviausieji susodinti į kalėjimus. Henrikas Jaškūnas ir keturi kiti streiko komiteto nariai buvo nuteisti, bendrai sudėjus, šimtui metų kalėti ir 2,800,000 rublių pinigine bauda už streiko padarytus nuostolius — pasakoja Kontinento žurnale Malumjanas. (Elta)

surengta lietuvių grafikos paroda. Joje dalyvavo 12 lietuvių grafikų su 69 kūriniais, sukurtais Vilniaus universiteto temomis. Kartu buvo ir knygų paroda, kurioje buvo išstatyta "Vilniaus universiteto istorija", "Lietuvių grafika 1971-1974", "Lietuvos TSR daile", taip pat propagandinė "Lietuvos TSR istorija".

— Apie Konstantino Sirvydo žodyno Dictionarium trium linguarum 1642 laidos fotografinį perspausdinimą jau buvo rašyta šioje skiltyje. Įdomu, kad šio žodyno ne tik istorinė, bet ir praktinė reikšmė dabarčiai okupuotos Lietuvos kalbininkų yra pripažįstama ir labai vertinama. Kalbininkas dr. Algirdas Sabaliauskas neseniai paskelbė to perspausdinto žodyno recenziją. Žodyno perspausdinimą paruošė Vilniaus universiteto auklėtinis filologijos mokslų kandidatas Kazys Pakalka, dirbęs daugelį metų pas prof. Juozą Balčikonį ir dabar tebedirbąs didžiojo lietuvių kalbos žodyno redakcijoje. Žodyno pradžioje yra K. Pakalkos parašyta K. Sirvydo biografija, žodyno istorija, jo sudarymo metodika, žodyno kalbos ypatybės ir jo reikšmė kalbai ir kultūrai. Leidinys turi 900 psl. Žodyną išleido Mokslo leidykla Vilniuje. Leidinys skirtas Vilniaus universiteto 400 metų sukakčiai.

— Lietuvos spaudoje paskelbta kai kurių statistinių duomenų apie keleivių naudojimąsi susisiekimo priemonėmis. Skelbama, kad 1978 žmonės daugiausia keliavo autobusais ir automobiliais — 6560 milijonų, traukiniais — žymiai mažiau — 3013 mil., orinių susisiekimu — 879 mil., o vandens keliais — tik 17 mil. Bet prekės daugiau buvo vežamos geležinkeliais: 1978 prekiniai traukiniai

padarė 18401 milijoną kilometrų kelio, autosunkvežimiai — 6515 mil. km, jūrų keliais padaryta 7030 mil. km, upių keliais — 163 mil. km, oro keliais — tik 15 mil. kilometrų. Kiek ta statistika teisinga, sunku pasakyti, nes Sovietijoje statistikos derinamos prie partinės propagandos.

— Keturiasdešimt dailininkų — tapytojų, grafikų, akvarelistų, tekstilininkų — sausio ir vasario mėnesius buvo pasiūti į Palangos kūrybos namus kurti meno kūrinių, skirtų Lietuvos pavergimo (rašoma) — tarybinės santvarkos atkūrimo — keturiasdešimtmečiui paminėti. Grupei vadovavo dail. A. Stasiulevičius. Pajūrio peizažai, Klaipėdos uosto vaizdai, žymiųjų komunistų portretai — buvo pagrindinės stovyklos dalyvių temos. Spaudoje minimos stovykloje dalyvaujančių dailininkų pavardės, aptariami jų darbai, vartojama technika, polinkiai.

— Sovietiniai ordina. Sovietinis "Tautų draugystės" ordinas buvo įteiktas ministrų tarybos pirmininko pavaduotojui Vytautui Vazalinskiui, poetui Justinui Marcinkevičiui. Poetui Algimantui Baltakui įteiktas "Garbės ženklas" ordinas. Sovietų Sąjungos liaudies artisto vardas suteiktas kompozitoriui Eduardui Balsui. Įteikimo iškilmės vyko kovo 18 Lietuvos aukščiausios tarybos prezidiumo patalpose. Dalyvavo visa partijos ir "tarybinės" valdžios grietinė. Kalbą pasakė ir ordinus įteikė Prezidiumo pirmininkas A. Barauskas. Lietuvos nusipelnusio artisto garbės vardas suteiktas Vilniaus universiteto dėstytojui, liaudies teatro režisieriui Vladimirui Limantui. Bronzos medaliu apdovanota dail. L. Bičianaitė už iliustracijas K. Kubilinsko pasakų knygai "Vai Martynai Papartynai".

Pr.N.

DALYVAUKIM MOKYTOJŲ STUDIJŲ SAVAITĖSE

JAV LB švietimo tarybos ruošiamą XIV lituanistinių mokyklų mokytojų studijų savaitę laukia gausaus dalyvių skaičiaus iš JAV, Kanados ir iš kitų kraštų. Šią vasarą bus dvi mokytojų studijų savaitės: viena — Dainavos stovykloje, netoli Detroito, rugpjūčio 17-23, antra — lietuvių pranciškonų sodyboje Kennebunkporte, Maine, rugpjūčio 23-30. Abiejose vietovėse laukiama po 70 mokytojų ar šių darbui besiruošiančių asmenų.

Per šias studijų savaites bus gilinamos lituanistinės ir pedagoginės žinios, aptariamos lituanistinėse mokyklose esančios problemos, bus pabendrauta lituanistinėje aplinkoje, kartu pasidžiaugiant, atsigavinant, pasiruošiant ateičiai. Abi vietovės turi dėkingas sąlygas darbui, poilsiui, pošėdžiam ir vasaroti.

Abi vietovės turi geras valgyklas ir labai lietuvišką aplinką. Abiejų vietovių administracija jau ne kartą maloniai globojo lituanistinio švietimo darbuotojus ir jų mielai laukia šią vasarą.

Praėjusiais metais gauta JAV federalinės valdžios finansinė parama (\$40,000) mokytojų pasitobulinimui bus pajėgi apmokėti nustatytam studijų dalyvių skaičiui pragyvenimo išlaidas Dainavoj ar Kennebunkporte, nors kelionės kiekvienam teks apmokėti savo lėšomis. Studijų lektoriui bus mokami honorarai. Kadangi dalyvių skaičius yra ribotas, pirmiau užsiregistravusiems bus suteikta pirmenybė.

Studijų savaitės rengiamos JAV Atlanto ir Vidurio rajonuose, norint visiems sumažinti ke-

lionės išlaidas ir laiką. Programa abiejose vietovėse bus panaši. Mokytojai iš JAV, Kanados ar kitur prašomi pasirinkti vietovę pagal patogumą.

Dalį gautų JAV federalinių lėšų švietimo taryba paskyrė PLB lituanistikos kursų prie Kent State universiteto vienos savaitės finansavimui. Šie kursai ypač yra naudingi jauniems mokytojams, kurie labai kviečiami juos šią vasarą lankyti.

Šios vasaros mokytojų studijų savaitių programos jau sudarytos, ir šiuo metu yra kviečiami lektoriai. Mokytojai kviečiami

dabar suderinti vasaros atostogų laiką su mokytojų studijų savaitėmis Dainavoj arba Kennebunkporte ir nedelsiant registruotis. Nespėjusieji užsiregistruoti per lituanistinių mokyklų vedėjus iki balandžio 15, prašomi registruotis iki gegužės 15 tiesiai pas švietimo tarybos pirm. J. Kavaliūną, P. O. Box 438, Beverly Shores, Ind. 46031, U.S.A. Registruojantis visi studijų savaitių dalyviai prašomi nurodyti savo adresą, telefoną, mokyklą, kurioje dirba arba dirbs ir pasirinktą studijų savaitės vietovę.

Studijų Savaitės Informacija

WORCESTER, MASS. Nepriklausomybės minėjimai

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas Worcesterio Lietuvių organizacijų tarybos surengtas vasario 10.

Iškilmingas mišias už Lietuvą ir kenčiančius lietuvių aukoj Aušros Vartų parapijos bažnyčioje kun. kleb. A. Volungis. Dalyvavo Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. A. Micūnas, MIC, ir Worcesterio vyskupas B. Flanagan. Jis pasakė ir pamokslą.

Giedojo Šv. Kazimiero parapijos vyrų choras, vadovaujamas muz. Z. Snarskio. Vargonais grojo Šv. Kazimiero parapijos vargonininkė O. Keršytė. Solo giedojo V. Roževičius. Bažnyčia buvo pilna žmonių. Dalyvavo kai kurie miesto ir valdžios pareigūnai ir lietuvių organizacijos.

Po mišių parapijos salėje Lietuvos vyčių 116-tos kuopos pirm. I. Tamulevičienės iniciatyva visiems pamaldų dalyviams buvo nemokamai paruošta kavutė.

Maironio Parke minėjimas vyko po pietų. Atidarė tarybos pirm. Petras Molis. Šauliams įnešus vėliavas, sugiedojus himnų, invokaciją sukalbėjo kun. A. Micūnas, MIC.

Tolimesnei programai vadovauti pakviesta tarybos sekr. B.

Miliauskaitė. Ji pristatė garbės stalo svečius. Kau kurie iš jų tarė žodį.

Valstijos senatorius D. Foley kiekvienais metais iš valstijos parūpina proklamaciją. Gyre lietuvių už prisidėjimą prie miesto ir valstybės gerovės. Naujasis miesto burmistras J. Levyperskaitė proklamaciją, kad vasario 10-17 prie miesto rotušės bus iškelta Lietuvos vėliava.

Pagerbti savanoriai kūrėjai. Žuvusieji pagerbti susikaupimo minute.

Pagrindinis kalbėtojas buvo Rimas Česonis iš Philadelphia, LB visuomeninių reikalų tarybos narys. Jis kvietė išlaikyti tautines ir kultūrinės vertybes — kalbą, tikybą, papročius, o taip pat keisti šablonišką kovos veiklą.

Lituanistinės mokyklos mokinės L. Domantaitė, G. Dabrilaitė ir G. Prapuolenytė padėklamavo eilėraščių. Tris dienas padainavo dešimtmetė Kirsten Carlstrom.

Šv. Kazimiero parapijos vyrų choras, vadovaujamas muz. Z. Snarskio, akomponuojant O. Keršytę, padainavo šešetą dainų.

Programos vedėja B. Miliauskaitė perskaitė tarybos valdybos paruoštą rezoliuciją. Aukų rinkimu rūpinosi tarybos išdininkas K. Podolskis. Jam talkino skautai. Aukos, kurių surinkta per 2000 dol., skiriamas pagal auko-

tojo pageidavimą Vlikui, Altai ar Lietuviių Bendruomenei.

Programos vedėja padėkojo visiems, prisidėjusiems prie šio renginio, ir ypač dosniam aukotojam. Rengimo naštą daugiausia pakėlė tarybos valdyba, kurią sudaro pirm. P. Molis, vicepirm. W. Karrytais, sekr. B. Miliauskaitė, išd. K. Podolskis ir valdybos narys E. Meilus Jr.

Po minėjimo Maironio Parko šeimininkė E. Kauševičienė su savo personalu visiems paruošė vakarieng (tik už 2.75 dol.).

E. Meilaus Jr. vadovaujama radijo programa iš stoties WICN vasario 16 transliavo dviejų valandų specialią programą.

Šv. Kazimiero parapijos vyrų choras, vadovaujamas muz. Z. Snarskio, akomponuojant O. Keršytę, padainavo: America the Beautiful — S.A. Ward, Lietuva brangi — Sasnausko, Lietuvos kareivėliai — S. Šimkaus, Darban, broliai — harm. Z. Snarskio, Tylus buvo vakarėlis — harm. S. Strolis, Tėvynė Lietuva — A. Bražinsko ir Ramovėnų maršas.

Worcesterio Lietuvių organizacijų tarybos sekr. B. Miliauskaitė kalbėjo lietuvių ir anglų kalbomis Lietuvos reikalų tema.

Padėklamavo lituanistinės mokyklos mokiniai: Antanas Priodotkas, L. Domantaitė, G. Dabrilaitė, G. Prapuolenytė. Juos paruošė mokyk. J. Dabrilienė.

-o-

Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje vasario 17 per mišias dar buvo prisiminta Vasario 16-oji. Popiet Maironio Parke šią suaktį minėjo Nevėžio ir Neringos tuntų skautai ir skautės. Jiem kalbėjo v.s. fil. Petras Molis. Susikaupimo minute pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę ir prieš pora savaitių miręs vyr. skaut. A. Venclauskas.

Pagerbtas tunt. R. Jakubauskas, kuris po 10 metų tarnybos pasitraukė. Jis paliko visiems sąžiningo ir drausmingo skauto pavyzdį. Tėvų komiteto, kuriam energingai vadovauja R. Valinskienė, iniciatyva buvo sukurta vaisės tunt. R. Jakubausko garbei ir įteikta dovana. Naujasis Nevėžio tunto tunti-ninkas ps. B. Naras perėmė pareigas.

J.M.

RAYMOND KIVITA, lietuvių kilmės nekilnojamo turto prekybininkas, dirba su Century 21 Friendly Realty, 63 West Merrick Rd., Valley Stream, N.Y. 11580. Telef. 516 825-6511. Pasigrožėkit Long Island gamta. Visi modernūs patogumai. Aptarnaujama Valley Stream, Lyndbrook, Malverne, Franklin Square, Woodhaven, Richmond Hill, Queens.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 968-5454, namų vakarais (516) 757-4296, Antrad. 2-8 val. vak., šeštad. 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių par-duotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, New-ark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos kopyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidotuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurio miesto daly.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1863 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radijo, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

FLORIDA REAL ESTATE Angelė E. Karnienė REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY 3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706 Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

NAUJAUSIUS 1980 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Gėl informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW JERSEY, NEW YORK — Lietuvos Atsiminimai, šeštad. 4-5 val. popiet WEVD 1330 AM kil, ir 7-8 val. vak. 97.9 FM. Dr. J.J. Stukas, Dir. Naujas adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. 201 753-5636.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

KATALIKŲ FEDERACIJOS ATSIŠAUKIMAS

Kaip centrinė ir visas lietuvių katalikų organizacijas jungianti ašis, Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacija deda dideles pastangas, keldama solidarumo ir darnios veiklos dvasią Amerikos lietuvių organizacijų ir veikėjų tarpe ir skatindama krikščioniškai lietuviškas tradicijas visuomeniniame gyvenime, organizacijose, parapijose ir šeimose. Federacijos valdybai rūpi visa lietuvių katalikų veikla ir šios veiklos tinkamas atstovavimas savoj visuomenėje ir toli už jos ribų.

Įvairiais būdais Federacija teikia moralinę ir materialinę pagalbą Lietuvos Katalikų Bažnyčios veiksmams, jiems vedant sunkią kovą prieš sovietų okupantų žiaurios užsimojimus sunaikinti tautinę sąmonę ir tikėjimą. Federacijos valdyba ieško Lietuvos padėties supratimo ir reikšmingos paramos JAV vyriausybės sluoksniuose, ypač kalinamų tikinčiųjų išlaisvinimui.

Ji stengiasi, kad būtų parodyta pasauliui, kaip žiauriai yra persekiojamas tikintis Lietuvos jaunimas ir vaikai, kokia didelė skriauda jiems yra daroma, iškreipiant bei nuslepianč garbingą lietuvių tautos istoriją ir gražias tautines tradicijas.

Šiuo metu ALRKF valdyba ruošia XXXV-ąjį Federacijos kongresą, įvyksiantį 1980 spalio 17, 18 ir 19 Detroito su simpoziumu jaunimui, tautinio meno paroda, paskaitomis ir koncertu. Jau dabar planuojama, kaip atžymėti ALRKF deimantinį jubiliejų 1981 metais.

Siekdama čia numatytų uždavinių ir plėsdama visą Federacijos veiklą, apimančią ir Kultūros institutą, Katalikų akcijos fondą bei Dainavos jaunimo stovyklą, Federacijos valdyba skelbia 1980 metų finansinį vajų, kuris bus vedamas iki gegužės mėnesio pabaigos. Reikia pridurti, kad ne kas metai Federacija kreipiasi į savo narius

bei visą lietuvių visuomenę aukoti jos veiklos uždaviniam. Šiais metais jai labai reikalinga gausi moralinė ir finansinė parama jos prasmingai veiklai padidinti.

Pažymėtina, kad ALRKF pajamas sudaro tik laisvos aukos ir jai priklausančių organizacijų nario mokesčiai (maži ir didele dalim nesumokėti). Šiuo finansiskai sunkiu metu jų nepakanka tiesioginės veiklos reikalams. Federacijos veiklai vystyti reikia daugiau veikėjų, reikia katalikiškosios visuomenės mecenatų, reikia didelių ir mažų aukų.

Dabartinė Federacijos valdyba prašo aukas ir mokesčius siųsti Viktorui Veselkai: 8930 W. Outer Drive, Detroit, MI 48219. Čekius rašyti Lithuanian R. Catholic Federation of America vardu.

ALRKF valdyba reiškia didelę padėką visiems, kurie atsilieps į šį jos kreipimąsi.

Grandinėlės atstovė R. Motiejūnaitė Clevelande sveikina atvykusius iš P. Amerikos — "Žibutės" dainininkes ir "Ąžuolino" šokėjus. Toliau "Ąžuolino" vadovas dr. A. Stanevičius, LB Clevelando apyl. pirm. J. Malskis, G. Kudukienė, O. Kliorytė ir Neri-jos vadovė R. Kliorienė. Nuotr. V. Bacevičius

Savaitės įvykiai

Turkijos kairieji teroristai Istanbulė nužudė JAV karo laivyno puskarininkį Sam Novello ir jo šoferį turką. Teroristai buvo sulaikyti.

Du Sov. S-gos rašytojai Vladimir Voinovič ir Vasili Ak-sionov, saugumo organų spaudžiami, padavė prašymus išvažiavimo vizai gauti.

Žymūs JAV mokslininkai, kurių tarpe yra ir 10 Nobelio premijos laureatų, protestuodami prieš Sacharovo išstrėmimą ir Juri F. Orlov ir Anatoli B. Ščaranski kalinimą, paragino pasaulio mokslininkus nutraukti mokslinius santykius su Sov. Sąjungos mokslininkais bent iki Madrido konferencijos pradžios.

Portugalija nutraukė prekybinius santykius su Iranu.

Dėl aukštų procentų už paskolas namų statybai beveik visai sužlugus, prez. Carter paprašė kongresą paskirti 160 mil. dol. namų pirkimo paskolom, už kurias bus imama tik 11 proc.

Vatikanui prašant, Filipinų vyriausybė paleido iš kalėjimo ten 5 m. išlaikytą kunigą Edicio de la Torre, kuris buvo įtartas vadovavęs prokomunistinei organizacijai.

Clevelande susirinkę socialistai radikalai, kraštutiniai aplinkos gynėjai, feministai ir darbo unių veikėjai įsteigė piliečių partiją ir savo kandidatų į prezidentus išrinko dr. Barry Commoner, o į viceprezidentus — buv. JAV senatoriaus Fred R. Harris žmoną La Donna Harris. Partijos tikslai — visuomeninė energijos kontrolė, atominės energijos įmonių uždraudimas, saulės energijos tobulinimas, ginklavimosi išlaidų sumažinimas, darbų visiems užtikrinimas, kainų kontrolė ir stambesnių korporacijų visuomeninė kontrolė.

Vietnamas paleido 3 P. Korėjos diplomatus, kurie, evakuojantis iš P. Vietnamo, ten netyčia buvo palikti ir vėliau įkalin-ti.

Valstybės departamentas teigia, kad Sov. Sąjunga telkia kariuomenę Kaukazo srity gali-miems veiksmais prieš Iraną.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y. 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. ISSN 0011-6637

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Pre-numerata metams \$13.00 • Straipsniai ir korespondencijos redakcija taisy savo nuomonę • Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Literatūros vakarų prasmė

Iškilius poetas Bernardas Brazdžionis, atvykęs į šį Atlanto pakraštį, keliauja su literatūros vakarais. Vienas toks vakaras jau buvo balandžio 20 Kultūros Židinyje. New Yorke, kitas bus balandžio 26 Philadelphijoje, gi balandžio 27 Baltimorėje. Iš ten poetas keliaus į Washingtoną, o iš Washingtono skrenda į Rochesterį, kur jo literatūros vakaras bus gegužės 4. Iš ten per New Yorką grįžta atgal į Los Angeles.

Išleistos programos viršelyje įrašyta Per pasaulį keliauja poezijos žodis. Labai tiksliai apibūdina ir šią poeto kelionę. Kad žmonės išsiilgo to poezijos žodžio, rodo ir New Yorko faktas — į šį literatūros vakarą — koncertą susirinko per 250 žmonių, ir visi su dideliu dėmesiu ir pagarba poetui sekė ir klausėsi jo žodžio. Ir visi pajuto, kad štai pasidarė ir prasmingiau ir šviesiau. Visi tartum sustiprėjo ir suartėjo į vieną lietuvišką bendruomenę, nes poezija yra sielos kalba, sielos muzika, kuri įeina į žmogų ir jį pakelia.

Daug kas nemėgsta skaityti poezijos. Sako, per sunku. Nesuprantama. Poeziją reikia skaityti pamažu. Kasdien po truputį. Skaityti ir skaityti. Po daugel skaitymo prasiskleis poezijos gėlmės ir grožis.

Kai pats savo kambario tyloje skaitai, ta poezija skamba vienaip. Patinka tai, kas atsišaukia skaitytojo sieloje.

Bet visai kitaip ta poezija skamba scenoje. Ji atsiveria naujose dimensijose. Ko nesupranti pats skaitydamas, tai atskleidžia kitas nuo scenos.

Scenoje skaito aktorius ir autorius. Suprantama, aktoriaus interpretacija yra sudaroma iš įvairių studijų, apsisprendimų iš tos minties, kurią jis nori išryškinti savo skaityme.

Visai kitaip skaito pats autorius. Dažnai autorius nėra susipažinęs su geru artistišku skaitymu. Skaito taip, kaip jis jau-

čia, kaip jis moka. Ir vistiek klausytojui tai įdomu, nes skaito pats autorius.

Literatūros vakarai tad ir duoda progos išgirsti autorių, jo skaitymą. Ir dar daugiau — dažnai mum autorius yra nepažįstamas, tolimas, o štai jis pats prieš mus su savo skaitymu, savo interpretacija. Taip visa jo kūryba mum darosi suprantamesnė, įdomesnė. Kai pažįsti autorių, mieliau ir jo knygą įsigiji ir paskaitai.

Poetas Bernardas Brazdžionis skaito tikrai artistiskai. Pagauančiai. Net šiurpas sukrečia. Pamatai visai naują kūrinį, jo architektūrą. Jo grožį, kurio pats skaitydamas nebuvai supratęs. Taigi per autoriaus skaitymą pasiekiamos didesnės poezijos gėlmės.

Ir dar daugiau. Klausytojai mielai seka pasakojimus, komentarus apie vieną ar kitą kūrinį, kaip tai buvo parašyta, kodėl. Taip neučia klausytojus supažindina su literatūros istorija, poetika. B. Brazdžionis pasakodamas mėgsta įvesti daug sąmojo. Ir tai publiką labai gerai nuteikia.

Bernardo Brazdžionio poezija yra lyg koks sąžinės balsas į kiekvieno širdį, lyg dialogas su savimi. Prisimeni ir jaunystę, paliktas Lietuvoje dienas, tremtį, matai ir tėvynės vargus ir pats savęs klausai, ką tu gali šioje srityje padaryti, kokios tavo pareigos, kokia atsakomybė. Išskyla ir žmogiškoji drama ir sielvaras, kad turi daug vargo patirti. Sublizga ir žmogaus didybė. Išskyla religijos prasmė. Tai ir praturtina, praplečia klausytoją. Veidu labiau į Lietuvą pasuka.

Tad kviečiame, kas gali, aplankyti tuos literatūros vakarus, kur dabar skaitys iškilusis poetas Bernardas Brazdžionis. Išgirsite autentišką gyvą kūrėjo žodį. Kviečiame rengti ir kitų literatūros vakarus, kad mūsų rašytojas savo tautoje būtų supratas ir vertinamas.

Ateinančio birželio pradžioj Amerikos Lietuvių Bibliotekos Leidyklos (lietuviškai trumpintinos ALBL) nariai turės Chicagoj ketvirtąjį metinį narių susirinkimą. Ta proga pravartu pažūrėti į dabartinį leidyklos būvį ir į jos veiklos galimybes bei aspiracijas ateity, mūsų visuomenės šiais reikalais painformuoti.

Daugumas skaitytojų žino, kad ALBL nuo pat savo įsikūrimo 1976 pozityviai užsirekomendavo albuminiais leidiniais. "Palikę tėviškę namus" su angliškąja versija, pavadinta "A Lithuanian Cemetery", pasirodė 1976. Po šių išleista "Pennsylvania's angliakasių Lietuva" (1977), "Lithuanians in Multi-Ethnic Chicago" (1978), "Lietuvių šeimos tradicijos" (1978), "Lithuanian Writers in the West" (1979). Taip pat buvo išleista perspausdinta V. Pietario "Algimanto" laida ir bendradarbiauta prof. J. Puzino prieš mirtį paruoštos monografijos apie prof. P. Avizonį leidime. Taigi ligšiolinis kraitis yra apčiuopiamas ir gražus; tereikia jėgų, talento, įžvalgumo ir gal truputį laimės ateičiai.

Daug kas tačiau nežino, kad ALBL yra visuomeninė organizacija, turinti tikslą puoselėti mūsų kultūrinius pasiekimus ir juos tinkamai parodyti kitataučiam. Kaip visuomeninė, bet ne privati prekybos institucija ALBL remiasi savo nariais ir yra atvira visai mūsų visuomenei.

Leidyklos sumanytojas, įkū-

AMERIKOS LIETUVIŲ BIBLIOTEKOS LEIDYKLOS RŪPESČIAI

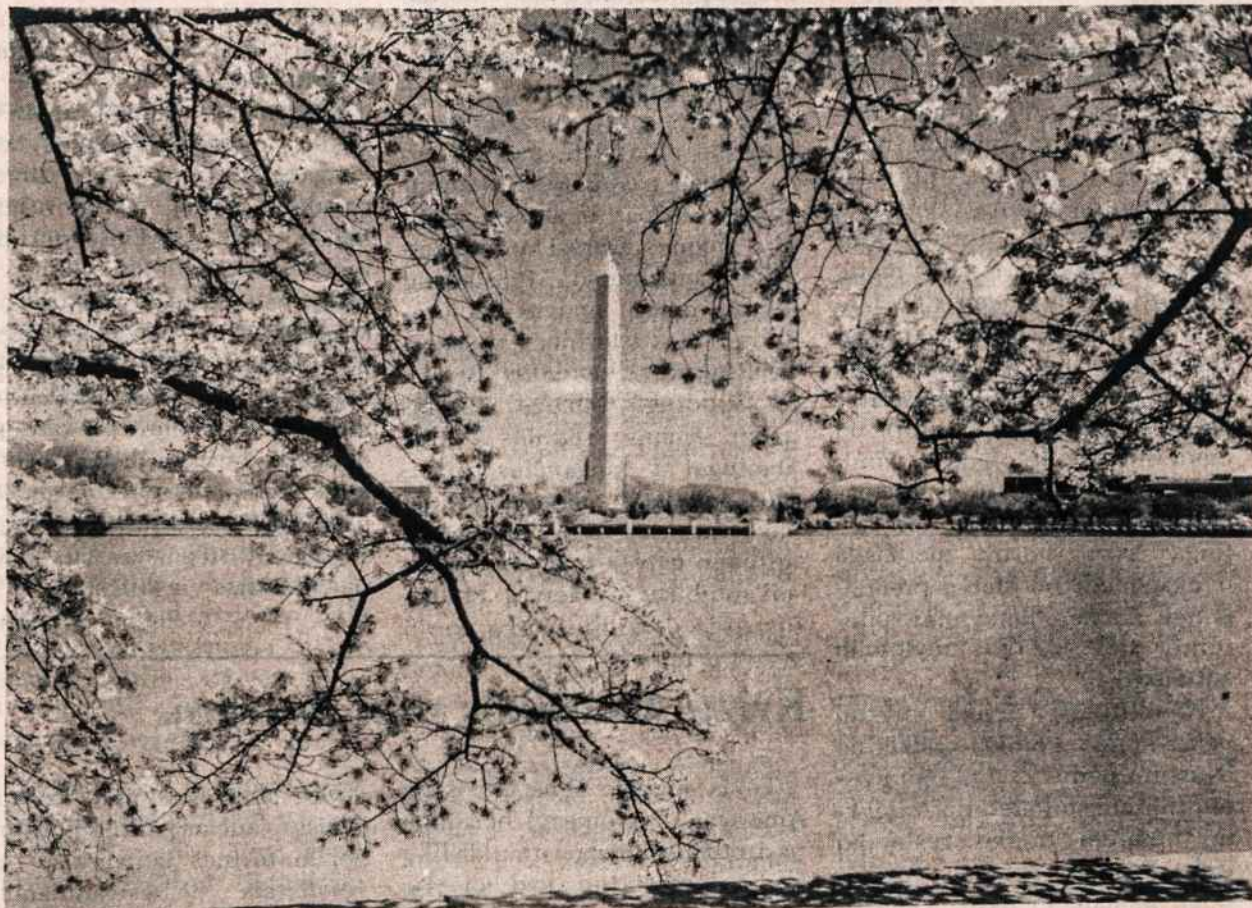
ANTANAS DUNDZILA

Leidiniai

Išvardinus išleistus leidinius, natūralu suminėti ir planus ateičiai. Narių susirinkime 1979 vicepirmininkas P. Aleksa pateikė planuojamų leidinių sąrašą, kuris, imant dėmesin 1979-80 jau išleistas knygas, šiandien atrodo taip: Br. Kviklio "Telšių vyskupija", kun. J. Prunskio "Lietuviai Sibire", V. Vengrio "Lietuvių ekslibriai", J. Žilevičiaus "Amerikos lietuvių muzika", D. Fainhauzo "Lithuanian American Ethnic Identity", Vl. Jakubėno "Lithuanian Music", K. Almeno "Glimpses in Heritage", V. Varno "Lietuvos kryžiai", V. Žukausko "Lietuvių teatras" ir K. Varnelio su A. Rannit paruošta Čiurlionio monografija.

Savo apimtim tai tiesiog stebinantis sąrašas, kuris aiškiai parodo, kad leidyklai rankaščių netrūksta. Šis sąrašas gal net kelia savotišką rūpestį, nes dabartinė ALBL darbo sparta vidutiniškai siekia tik vieną originalų, albuminio pobūdžio leidinį per metus. Atseit užplanuoto darbo turim maždaug ateinančiam 10 metų... Norint nenorint, reikia klausiti: Ar daugelis mūsų būsim gyvi šio darbo vaisiais džiaugtis? Ar visi čia išvardinti leidiniai išvys saulės šviesą ir skaitytojų rankas? Ar gal mūsų šiandieninė visuomenė pa-

Zvelgiant į penktuosius darbo metus ir į tolimesnę ateitį, pravartu pasvarstyti kai kurias veiklos užmačias bei tolimesnes darbo kryptis. Turint galvoj, kad ALBL yra vieša, visuomeninė organizacija, bet ne kokia privati prekybos įstaiga, toks žvilgsnis spaudoj yra visiškai suprantamas, o gal net ir reikalingas.

Pavasaris Washingtono. Žydi japoniškos vyšnios.

ŽMOGUS — JUDANTI KRYŽKELĖ

KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

Antanas Rubšys,
Manhattan College

14

Na, ir gal kiek tiek pavojing! Tikrovė braunasi į akis ir spaudžia širdį: kurdai engiami savo krašte.

Kurdų vadas, senukas Mustafa al-Barzani, nors ir visą savo amžių kovojo už laisvę, laisvo Kurdistan vis nesukuria. Ir Jungtinių Amerikos Valstybių valdžia, atrodo, kurdų lūkesčius nuvils. Didžiūnai tariasi, prie žemėlapio sėdėdami, o kurdai savo žemę krauju laisto.

Kurdistanas yra platus Vakarų Azijos plokščiakalnis ir kalnynai. Triskart didesnis už Lietuvą — 191,660 km². Kurdistan valstybės istorijoje nėra buvę. Tera tik kurdai ir jų kraštas, kuriuo dalinasi irakiečiai, turkai ir irančiai. Kurdiškiausias yra Tigro ir Eufrato aukštupys. Irakiečiai giriasi, kad Irake esą daugiausia kurdų, tačiau patys kurdai teigia, kad iš 8,000,000 tik du milijonai tegyvena Irake. Turkija turi bent 4,000,000 kurdų, o Iranas — 2,000,000.

Irako kurdai spiečiasi apie tris miestus: Mosul, Kirkuk ir Su-

laimanijah. Kurdai nėra arabai. Jie giminingi persams — irančiams. Tai liudija ir jų kalba. Tik tikėjimu kurdai yra artimi arabams — musulmonai sunitai.

Esu skirtingame pasaulyje. Pasikeitė ne tik gamtovaizdis, bet ir žmonės. Tiesa, plentas ir toliau lieka plentu, bet šalia plento matau kurdus — pusiau klajoklius piemenis, kurie verčiasi avininkyste. Ganyklos kalvose. Kur ne kur mulas, asilas ir jautis traukia medinius, dviejų aukštų ratų, vežimus. Apsidangęsi moteris, dažniausiai su mažučiu vaiku skreite ir dar dviem ar trim paaugėsniams šaliams, sėdi vežime. Vyras žingsniuoja šalia vežimo. Kelnės labai įdomios. Arabam įprasta nešioti sijonus — galabijeh. Kurdai nuo arabų skiriasi savo liemeningom, su nukritusiu šakumu, kelnėm. Apie blauzdas jos siauros. Ant kojų autuvas, kuris yra daug kuo panašus į vyžas. Vyrų nešioja turbanus. Veidai išrašyti saulės ir vėjo, su gilomis, į juodą angli panašiomis, akimis. Mumis

nesidomi. Atrodo, kad nenori, jog ir mes jais domėtumėmės.

Kurdų praeitis

Kurdų laisvės kovos ir pajėgumas išlikti kurdais svetimųjų priepaudoje stebina. Jau graikas Xenophon juos mini IV a. prieš Kristų. Arabų nukariauti VII a. po Kristaus, kurdai turėjo tapti musulmonais. Turkai — XI a., mongolai — XIII-XV a. ir vėl turkai daugumą jų valdė. Gi I pasaulinio karo pabaigoje, otomanų imperijai subyrėjus, kurdai pasinaudojo proga reikalausti nepriklausomybės. Paryžiaus taikos konferencija (1919) ir vėliau Sèvres sutartis, paskelbdama otomanų Turkijos galą, nepriklausomybę jiems pažadėjo. Tačiau Turkija vėl atgimė. Kemal Atatürk vedama, ji atsisakė duoti laisvę kurdams.

Kurdai dusyk sukilo prieš turkus (1925 ir 1930) ir kartą prieš Iraną. Sovietų Sąjunga bandė "laisvinti" kurdus, kurdama "Kurdistan respubliką" po II pasaulinio karo. Tačiau neišdegė, ir buvo priversta pasitraukti. Irako kurdai jau nuo 1960 metų yra karo stovyje su valdžia.

Kurdai neturi nei tautinės laisvės, nei politinės savivaldos, tačiau lieka saviti. Salah ad-Din, islamo vadas Kryžiaus karų amžiuje, yra vienas iškiliausių kurdų.

Mosul: dviejų pavasarių miestas

Apie vidurdienį pasiekiamė

Mosul — miestas, kuris driekiasi ant abiejų Tigro upės krantų. Pats Mosul jau arabų statytas ir perdėm arabiškas. Rytiniame Tigro krante yra ir Nineveh, senovės asirų sostinė (nuo Xa. prieš Kristų). Arabus nuo kurdų lengva atskirti: arabai — sijonuoti, o kurdai — kelnėse su nukritusiu šakumu ir talpia sėdyne. Be to, kurdai verčiasi žemės ūkiu — gyvulininkyste, o arabai čiulpia Kurdistaną naftą. Pavasario festivalis čia švenčiamas dusyk: balandyje ir rugsėjyje.

Krikščionybė Mosul mieste

Pervaziuoti per 250,000 gyventojų miestą, kurio gatvės yra ne tik siauros, bet ir kreivos,

yra sunku. O ypač Vakarų Azijoje. Ir Mosul mieste mūsiškis vandens bėmiukas turi kartkartėmis lipti iš autobuso ir, bėgdamas priekyje, skinti kelią autobusui. Be to, reikia sustoti, nes reikia pavalgyti ir pasirūpinti nakvyne.

Iš Bagdado išvažiuodami, tikėjomės galėsią nakvoti net dviejose vietose; turistų užveigoje, pagal valdžios nurodymus, ir pas tėvus domininkonus. Pirmiausia kreipiamės į valdžios užveigą. Atsakymas labai trumpas: neturime įsakymo iš Bagdado, ir vietos nėra. Prašome, kad susisiektų telefonu su Bagdadu, bet veltui. "Čia ne mūsų reikalas", ranka numoja.

Nuvažiuojame prie dominikonų vienuolyno, geriau pasakius, prie buvusio prancūzų do-

jėgtų ir norėtų gauti ne po vieną, bet po du leidinius per metus?

Šie ir kiti panašūs klausimai buvo ALBL vadovybės svarstyti, ir apie juos trumpai dar paminėsim skyrely, skirtame ALBL administracijai. Čia gi tik pažymėsim 1979 rudens nutarimą, nustačiusį artimiausių trijų ALBL leidinių eilės tvarką. Pirmoji knyga bus jau dabar spaus-tuvės darbai visiškai paruošta Br. Kviklio "Telšių vyskupija", o po jos — kun. J. Prunskio "Lietuviai Sibire" ir A. Skrupskelienės "Lithuanian Writers in the West" perspausdintoji laida, kuriai normaliai metus laiko trūkščio paruošiamojo darbo nereikės. "Telšių vyskupijos" laukiam rudenį, maždaug po metų nuo "Lithuanian Writers" pasirodymo.

ALBL produktingumas ir administracija

Kun. A. Kezys jau prieš keiserius metus, o taip pat vėl 1979 ėmėsi iniciatyvos spręsti reikalia, kaip sudaryti sąlygas leidykloj pilną laiką dirbančiam P. Aleksai susikaupti vien prie meninio leidinių apipavidalinimo — tos srities, kur glūdi dailiniko talentas ir kur jo pastangos leidyklai yra reikšmingiausios. Ryškesnių praktiškų rezultatų kol kas čia dar nėra, bet yra aišku, kad administracija turės būti visiškai atskirta nuo techniško knygų ruošimo darbo. Tokiu būdu, pasitelkiant dar vieną bendradarbį, ALBL pajėgtų išleisti po dvi knygas per metus ir visuomenė dažniau su savo leidiniais pasirodytų. Tada ir visuomenė turėtų didesnį ALBL leidinių pasirinkimą. Tokį aparatą užsukti, praktiškai kalbant — padvigubinti produkciją, nėra mentas uždavinys. Tačiau jaučiamas gyvas reikalas ir principinis noras tos pakopos siekti. Reikia manyti, kad kitų metų laikotarpį šią pakopą pasiekim.

Administraciniai patobulinimai, įskaitant ALBL būstinės tvarkymą, knygų ekspediciją, atskaitomybę, agresyvesnį platinimą, taip pat vystomi pirmyn. Nuolat, nors ne pilną laiką dirbdami, administracijai jau talkina du asmenys. Atskiriem uždaviniams įvykdyti būtų galima įvesti ir savanoriškos talkos būdą, ypač matant, kad su savanoriška talka, pvz. ekspedicijos srity, gražiai operuoja kai kurie kiti

(nukelta į 5 psl.)

Kurdistanas. Mosul mieste. Nuotr. A. Rubšio

(Bus daugiau)

Vienos kelionės prisiminimai

Aurelija Balasaitienė

4 Vidus buvo tipiškai vokiškas. Lubose kabėjo į liktaras panašios lempos, staliukai buvo padengti baltai-raudonais languotomis staltiesėmis, o patarnautojos dėvėjo pusiau tautiniais drabužiais — tiroliečių aprangą primenančiais sijonėliais, rožėmis siuvinėtomis prijuostėmis ir juodais kikiškais. Savaime suprantama, kad iš mudviejų aprangos pažino turistus.

Nežiūrint mano vokiečių kalbos mokėjimo ir savarankiško pasirinkimo iš valgių sąrašo, vyresnioji patarnautoja primygtinai siūlė “šefo” mėsos patiekalą. Nenorėjom ginčytis ir sutikome su likimu. Prie kurio laiko į mūsų stalą iškilmingai artinosi vyriausioji padavėja su didžiuliu sidabrinu padėklu, ant kurio buvo įmantriai išdėstyti įvairios mėsos garuojantys gabalai, skoningai dekoruoti žalumynais ir vaisiais. Po to su derama rimtim ir ceremonialu, mum patiem beveik nejudant, į mūsų lėkštes buvo dedami ragauti įvairūs kepsniai, karštos daržovės ir salotai bei šaltų marinuotų daržovių gabalėliai. Turiu pasakyti, kad šalia sėdintiems vokiečiam pavydėjau jų Leberknoedel Suppe ir Sauerbraten. Pietus baigėm Švarevaldo tortu, kuris buvo neapsakomai skanus su originaliu šokoladiniu grietinėlės kremu pertepimu.

Kelias atgal į viešbutį pasidarė ilgas ir varginantis. Atsisveikindama su bičiuliu ties viešbučio durimis, aš jau mintyse miegojau. Tik prisiminiau susitarimą dėl rytojaus.

Ketvirtadienis, liepos 5

Pusryčiai šeštame aukšte buvo tipiški — kava su karštu pienu (neskani), bulkutės (labai skanios), marmeladas (puikus), sūriai (nepaprastai skanūs) ir mėsos paštetėliai (geri).

Apachių jau radau savo kelionės palydovą Marceliną belaukiantį ir bebantantį skaitytį Muenchener Nachrichte. Mūsų pagrindinis šios dienos tikslas buvo aplankyti pasaulinio garso Deutsches Museum, į kurį nutarėm keliauti miesto autobusu.

Iš Amerikos atvykusiam turistui, pripratusiam prie viešojo susisiekimo problemų, Muencheno susisiekimas padarė nepaprastą įspūdį savo tvarka, punktualumu, švara ir išplėstu tinklu. Todėl turistai, kurių kelionės organizuoja biurai ir juos vežioja samdytais autobusais, nustoja savo kelionių įspūdžiuose daug vietinio kolorito.

Be jokių klaidžiojimų pasiekėm sustojimo vietą. Čia pat teka skrus Iseris, kurį kerta ištisa eilė tiltų. Pakrantės puošiasi dekoratyviniais medžiais. Kai kurių skarotos šakos svyra į vandenį. Abipus Iserio — cementi-

nės tvorelės. Jau iš tolo matosi muziejaus bokštas su didžiuliu laikrodžiu pačiame jo viršuje. Pastebėjom, kad Vokietijoje yra nepaprastai daug laikrodžių — ant pastatų, bokštų, susisiekimo mazgų, net privačių namų ir visų bažnyčių.

Siaura gatve išilgai Iserio pakrantės, kurios grindynis buvo kelių šimtų metų senumo, artinomės į muziejų. Negalėjau atsišėbėti, kiek jaunų žmonių ir vaikų buvo lankytojų tarpe. Gal daugiau negu pusę lankytojų sudarė 16-19 metų jaunimas. Ir tai nebuvo tik tuščias laiko praleidimo ieškojimas, nes už įėjimą reikia mokėti, o viduj palaikoma girežta tipiškai vokiška tvarka.

Muziejų įsteigė 1903 metais Oskar von Miller, garsus vokiečių inžinierius-mokslininkas ir pasaulinių energijos konferencijų pirmininkas. Šešių aukštų muziejus, kurio oficialioji statistiko sakoma, kad apėjimas visų eksponatų sudaro 16 km ilgio kelią, plečiasi ir auga su laiko dvasia ir išradimais. Šalia senų istoriškų eksponatų (pirmasis Morzės aparatas, liejykla, pramonės evoliucija, miniatiūroj atkurti fabrikai su visomis gamybos fazėmis, seniausis muzikos instrumentai, ginklai), rodomi paskutiniai pasiekimai erdvė, susižinojimo srity, chemijo, metalurgijo ir kompiuterij moksle. Laikrodžių ir jų mechanizmų istorija, varpai, originalūs navigacijos eksponatai (Venecijos gondola iš 16 šimtmečio), realistiškos anglių ir druskos kasyklų miniatiūros, pirmoji turbina ir garo mašina, pirmasis sprausminis motoras (1944 m.), pirmasis dyzelis, pirmasis Karl Benz automobilis iš 1886 metų, pirmieji sklaidytuvai ir t.t. lankytoją pribloškia civilizacijos pasiekimų sukoncentravimu. Nuo viduramžių alchemikų dirbtuvių (autentiškai atkurtų) iki moderniausių telefono ir žinių perdavimo bei elektroninės aparatūros išradimų muziejus turtingas savo istorine medžiaga ir eksponatų nuostabia precizija tiek eiliniam lankytojui sudominti, tiek istorijos mylėtojui patraukti.

Išvaikštinėję trejetą aukštų, pajutom alkį, gerokai pasisotinę dvasiniu penu. Žvilgtelrėję į žemutinio aukšto kafeteriją-valgyklą, nutarėm traukti restoraną link. Pasiekę patalpas, nustebom, pamatę jų dydį. Tai ištisa grandis plačių erdvių restoranų salių, kuriose svečius priiminėjo mikslos uniformuotos padavėjos, o pasieniuiose rikiavosi bufetai su indais ir prieskoniais. Pasirinkom stalą prie lango, iš kurio vaizdas buvo nepaprastai gražus. Iserio upė toj vietoj ties mum nematoma užtvanka tingiai stūmė savo gan švarų vandenį

patraukti. Išvaikštinėję trejetą aukštų, pajutom alkį, gerokai pasisotinę dvasiniu penu. Žvilgtelrėję į žemutinio aukšto kafeteriją-valgyklą, nutarėm traukti restoraną link. Pasiekę patalpas, nustebom, pamatę jų dydį. Tai ištisa grandis plačių erdvių restoranų salių, kuriose svečius priiminėjo mikslos uniformuotos padavėjos, o pasieniuiose rikiavosi bufetai su indais ir prieskoniais. Pasirinkom stalą prie lango, iš kurio vaizdas buvo nepaprastai gražus. Iserio upė toj vietoj ties mum nematoma užtvanka tingiai stūmė savo gan švarų vandenį

Knyga apie lietuves moteris pirmūnes

A. a. Magdalena Galdikienė, plačiai žinoma lietuvių visuomenininkė, savo laiške man rašė: ... “Džiaugiuosi Tamstos sumanymu atžymėti lietuves pirmūnes profesionalės bei visuomenininkės. Ta knyga bus pastovus moterų siekimų dokumentas ir liudys mūsų kultūrinį lygį.”

Kalbama apie “Pirmūnių akademikų” knygos išleidimą. Ji turėjo būti seniai išleista, bet išleidimas susitrukdė dėl mano leidėjo (Lietuvių Moterų Klubų Federacijos New Yorke) netikėto atsisakymo ją išleisti. Priežastis: neturi pinigų.

Per 30 metų rinkta medžiaga pareikalavo daug darbo valandų ir laisvo laiko. Nebegalėčiau dabar sustoti pusiaukely, kai knyga yra visai paruošta spaudai. Juo labiau, kad jau ir pati esu į ją įdėjusi nemaža pinigų. Kokiu būdu?

Daugelis atsiuntė man su dideliu pasitikėjimu savo motinų retas, niekur nebegaunamas fotografijas. O aš, nustojusi savo leidėjo ir praradusi viltį tuojau

tą knygą išleisti, skubiai turėjau perfotografuoti visas 103 fotografijas, kad tuojau jas sugrąžinčiau savininkam, tiksliais adresais pažymėtinėdama. Aišku, susidariusias sąskaitas turėjau pati tuojau apmokėti. Tačiau liko moralinis pasitenkinimas, kad nuotraukas visiem sugrąžinau, nieko neapvyliau ir niekam neliukau skolinga.

Kad rankraštis nepažūtų, paruošiau tikslų nuorašą su visomis iliustracijomis ir išsiunčiau į Washington, D.C., The Library of Congress. Jau gavau rankraščio įregistruotą numerį — 7370517.

Ieškodama leidėjo, štai sulaukiau susisuo 17 laiško iš labai gerbiamo asmens, plačiai žinomos lietuvių ir amerikiečių pasaulio gabios juristės, dabar jau nebepraktikuojančios advokatės, dr. Zuzanos Šalnienės. Doktorė Z. Šalnienė (Shallna) pritaria moterų darbuotės atžymėjimui ir knygos išleidimui, žada finansiskai padėti.

Janina Narūnė-Pakštienė

“į marias”. Karklai, pasvirusios magnolijos ir pražydę spalvoti krūmai, smaragdo spalvos žolė priminė reklaminius gero skonio atvirukus. Valgių sąrašas buvo nemažiau viliojantis. Pirmą kartą po daugelio metų pamačiau valgių sąrašą stirmienos nugaros kepsnį. Lengvas Reino vynas, stirmienos kepsnys ir elegantiška aplinka savotiškai kuteno mano vaizduotę ir didino smalsumą tęsti to milžiniško muziejaus apžiūrėjimą.

Fotografijos skyrių pirmieji fotografijos proceso siluetai, pirmos foto kameros, svorių ir matų istorijos eksponatai, metro Greenwich masto originalas, įdėtas į be oro vamzdį, astronomijos skyrius; planetariumas, skaitykla ir koncertų salė apvainikavo ir taip jau stipriais įspūdziais perkrautą dieną.

Tais pačiais autobusais grįžtam į miesto centrą arti geležinkelio stoties. Tai jau valandos po darbo, todėl autobusai pilni namo skubančių darbininkų, valdininkų ir tarnautojų. Nežiūrint nuovargio, noras išnaudoti laiką nugalai viską. Grįžus į mano viešbutį, teiraujamės apie “naktinį” Muencheno gyvenimą. Informacijoj mum sako, kad pats geriausias naktinis klubas esąs Intermezzo. Nutarėm traukti to klubo link. Darėsi tamsu, ir buvojdomu vaikštinėti Muencheno gatvėmis, stebėti prie staliukų susėdusius vokiečius, sriubčiojančius vietinį aromatą alų. Ištisos šeimos su mažais vaikais ir šuniukais, juokaudamos ir besišnekučiuodamos, bendravo šaligatvio užkandinių atmosferoj. Pro šalį skubantys automobiliai ir motociklai kėlė didelį triukšmą, kurio negirdėjo pripratusios muencheniečių ausys.

Pasiteiravę Intermezzo adresu, nutarėm eiti pėsti, kad turėtume progos pasidairyti į ištaigingas vitrinas ir stebėti vietinius žmones. Darėsi tamsu. Gatvėse suspindėjo tūkstantčiai lempų pieno spalvos gaubtuvuose. Ties istoriniais pastatais krikštolinius vandenis švirksinė įspūdingi fontanai. Rimtos garsių žmonių statulos žvelgė abejingai į klegančius praeivius. Naktis Muenchene turi pasakos atspalvį. Žygiavom Maksimilijono gatvės link, pralenkiami autobusų ir praeivių. Priartėjom prie didžiulio parko, kurio

Krizė Amerikos diplomatijoj

Tokia antraštė (The Crisis in American Diplomacy) nesenai pasirodžiusi knyga patraukia lietuvių dėmesį tuo, kad joj yra stambokas skyrius apie Simo Kudirkos išdavimą Lietuvos okupantam (One Day in the Life of Simas Kudirka... 27 psl.). Knygos autorius Smith Simpson yra buvęs daugiau kaip dvidešimt metų Jungtinių Amerikos Valstybių diplomatinę tarnyboj. Ėjo įvairias pareigas tokiuose jautriuose postuose, kaip Belgijoj, Graikijoj, Meksikoj, Indijoj, ir Afrikoj.

Pasitraukęs iš tarnybos, jis parašė kelias knygas. Paskutinėj knygoj neatlaidžiai kritikuoja mokslo institucijas, kurias baigusieji ne tik labai menkai orientuojasi pasaulio geografijoj, bet nežino net savo krašto istorijos, kultūrinės jo evoliucijos ir

Straipsnių apie Kristijoną Donelaitį konkursas

Minint mūsų didžiojo literatūros klasiko 200 metų mirties sukaktuves, LŠST centro valdyba skelbia straipsnių apie Kristijoną Donelaitį konkursą.

- Konkurso sąlygos:
1. Tema: Kristijonas Donelaitis 200 metų.
 2. Straipsniai — rašiniai turi būti parašyti rašoma mašinėle ir netrumpesni kaip 15-20 puslapių, pasirašyti slapyvardžiu, iratskirame užkljuotame voke įdėta autoriaus tikroji pavardė ir adresas, o ant voko užrašomas pasirinktas slapyvardis.
 3. Straipsniai — rašiniai turi būti atsiųsti iki 1980 gruodžio 15 imtinai.
 4. Vertinimo komisija bus sudaryta ir paskelbta vėliau.
 5. Už straipsnius — rašinius bus skiriama trys premijos: pirmoji — 150 dol., antroji — 100 dol. ir trečioji — 50 dol.
 6. Konkurse gali dalyvauti visi lietuviai.
 7. Premijas laimėjusieji straipsniai ar rašiniai pereina LŠST centro valdybos nuosavybėn ir be atskiro honoraro skelbiami spaudoje.
 8. Parašytus straipsnius — rašinius siųsti iki nurodyto termino šiuo adresu: Kazys Tautkus, 1614 N. 34th Ave., Melrose Park, Ill. 60160, pažymėjus, kad yra konkursinis.

“Bėgome nuo teroro” ir “Laisvės sonata” knygų sutiktuvių programos dalyviai iš k.: Anatolijus Kairys, Rita Stukaitė, Tomas Dundzila, Ieva Zabarauskaitė, kun. dr. Juozas Prunskis, Agnė Kizienė, Apolinaras Bagdonas, Pranas Tamkus ir Jonas Jasaitis. Nuotr. C. Genučio

šone stovi išdidūs Bavarijos parlamento rūmai, vadinamas Maksimilianeumas. Pastatyti beveik miesto vidury ant įspūdingos kalvos, nakties tamsoj atrodė kaip viduramžių pilis su paslaptingais kuorais, tūnančiais tarp šimtamečių tamsoj neatpažįstamų medžių tankynės. Maksimilianeumą juosia modernus kilpos pavidalo greitkelis, o jo šonuose — didelis parkas. Į vieną pusę veda Maksimilianstrasse — viena iš garsiausių ir moderniausių Muencheno gatvių. Iš to matėm blykčiojančias reklamines šviesas, modernių viešbučių daugiaspalves iškabas, šonuose trykštančius fontanus ties raitelių statulomis. Viešieji pastatai buvo nušviesti įvairiaspalviais prožektoriais. O mudu keliavom ieškodami Intermezzo...

Klausinėjom dailiai apsirengusius miesto gyventojus, kur tas garsusis Intermezzo. Atradę pagaliau adresą, radom tuščią, tamsų pastatą. Ties durimis buvo užrašas “Išsikėlėm”... prieš vieną savaitę. Ėjom naujojo adresu link. Ėmėm pavargti, o vietiniai tvirtino, kad iki ieškomo adresu “tik dvidešimties minučių kelias”... Ir taip po daugelio kartų to dešimties minučių kelio nutarėm Intermezzo pasieškoti kitą dieną, o tuo tarpu susipažinti su garsiausiais Vakarų Vokietijos viešbučiais.

(Bus daugiau)

CHICAGO, ILL.

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė

Praėjusių metų rudenį Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė Chicagoj šventė 25-erių veiklos metų sukaktį. Buvo minėjimas, ir išleistas sukaktuvinis leidinys.

Pr 25-erius metus mokyklom, spaudai ir kitų organizacijų bei institucijų veiklai remti rinktinė išskirstė per 40,000 dol. Įsigijus savus namus, rinktinės veikla dar pagyvėjo.

Prieš trejus metus Jūratės Jasaitytės pastangomis atgaivinta tautinių šokių grupė, pasivadinusį vardu Vytis, išaugo į stiprą reprezentacinį vienetą. Ji atliko programas ne vien šaulių renginiuose, bet ir kitose kolonijose: Rockforde, Detroite, Urbanoj.

Vasario pabaigoj šokių grupė surengė vakarą, kuriame visą programą atliko ji pati, pašokdama keturiolika šokių. Programos tarpuose keletą dainų atliko Jijolė Sparkytė.

Šokių grupėj yra susisipietęs gražus jaunimo būrys (33). Mokytoja ir vadovė yra Violeta Smieliauskaitė-Atkinson.

Rinktinė kas metai surengia Vlado Pūtvio minėjimą. Kovo 2 rengtame minėjime buvo 250 svečių. Minėjimas pradėtas vėliavų įnešimu. Atidaromąjį žodį tarė rinktinės pirmininkas Vladas Išganaitis. Apie Vladą Pūtvi kalbėjo Šaulių Sąjungos pirmininkas Karolis Milkovaitis. Gerai paruoštoj paskaitoj prelegentas išryškino šaulių organizacijos reikšmę laisvoj Lietuvoj ir išeivijoj.

Naujus šaulius minėjime prisaukdino rinktinės kapelionas kun. Antanas Zakarauskas. Jų buvo 60. Taip pat buvo įteikti ženklai veikloj pasižymėjusiem rinktinės nariam.

Meninė minėjimo programos dalį atliko rinktinės choras. Padainavo: Kritusiems šauliams, Laisvės dainą ir Ramovėnų maršą. Pianinu palydėjo Kristina Griniūtė. Choro vadovu yra muzikas Petras Vacbergas.

“Bėgome nuo teroro” ir “Laisvės sonata”

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė išleido kun. dr. Juozo Prunskio redaguotą knygą “Bė-

WASHINGTON, D.C.

Koncertas mokyklos naudai

Kristijono Donelaičio lituanistinė mokykla Washingtone gegužės 3, šeštadienį, 7:30 v.v. rengia kultūros vakarą — koncertą Latvių namuose, 400 Hurlley Ave., Rockville, Md. Muzikinę koncerto programą atliks solistė Aldona Stempužienė-Švedienė ir muzikas Jonas Švedas, abu iš Clevelando.

Po koncerto — vaišės ir pobūvis. Laimėjimam leidžiamas dail. Kazimiero Žoromskio paveikslas, Reginos Petrutienės deginta medžio lėkštė, lietuviškas audinys.

Visi apylinkės lietuviai kviečiami atsilankyti ir paremti lietuvišką mokyklą.

gome nuo teroro”. Rinktinės valdyba knygos sutiktuves surengė kovo 16. Kartu su “Bėgome nuo teroro” buvo pristatyta ir Anatolijaus Kairio apie Simą Kudirką eiliuota forma parašyta knyga “Laisvės sonata”.

Programa pradėta ištraukomis iš “Laisvės sonatos”, jungiant, kad, nuo ko bėgo Simas Kudirka, dešimtytys tukstančių bėgo prieš eilę metų.

Apie kun. dr. J. Prunskio knygą kalbėjo Agnė Kizienė. Ji vaizdžiai ir išsamiai pateikė knygos turinį. Į jos kalbą jungėsi skaitytojas Pranas Tamkus, pateikdamas knygoj išspausdintųjų rašinių ištraukas. Knygoj rašo 39 autoriai. Ji yra liudininkų pasakymais paremtas vertingas leidinys. Aplanką ir viršelį piešė dailininkas Jonas Tričys. Knygą išleisdami, šauliai atliko reikšmingą uždavinį.

Apie “Laisvės sonatą” kalbėjo Apolinaras Bagdonas. Jis trumpai nupasakojo knygos turinį ir nušvietė autoriaus kūrybos kelią. Taip pat kalbėjo ir abiejų knygų autoriai — kun. dr. J. Prunskis ir A. Kairys. Ištraukas iš “Laisvės sonatos” skaitė Rita Stukaitė, Tomas Dundzila ir Ieva Zabarauskaitė.

Knygų sutikimo programą paruošė ir jai vadovavo Jonas Jasaitis. Salėj buvo 250 asmenų. Daugumas jų įsigijo knygas, į kurias autoriai pasirašė.

Tradicija tapo, kad iš šaulių namų niekas neišeina nepavaišintas. Ir šį kartą šaulės moterys susirinkusios pavaišino sumuštiniais, kava ir pyragaičiais.

J. Alksnė

BRONIAUS KVIKLIO “TELŠIŲ VYSKUPIJA”

Br. Kviklio parašytas veikalas “Telšių vyskupija” yra galutinai baigiamas ruošti spaudai ir greitai laiku bus atiduotas spaus-tuvei. Veikalą leidžia Amerikos Lietuvių Bibliotekos Leidykla, ji spausdins Mykolo Morkūno spaustuvė.

Draugo dienraščio redaktorius Bronius Kviklys yra plačiai užsirekomendavęs lietuvių visuomenėj savo istorinių eksponatų parodomis bei keturių tomų kapitaliniu veikalu “Mūsų Lietuva”.

“Telšių vyskupija” bus pirmoji knyga iš ruošiamos Br. Kviklio knygų serijos apie Lietuvos vyskupijas. Autorius leidiniui yra surinkęs daug naujos, niekur dar neskelbtos medžiagos, kunigų bei bažnyčių nuotraukų, iliustracijų net iš paskutinių laikų okupuotoj Lietuvoj. Prie knygos išleidimo daug prisidėjo JAV veikianti Lietuvių Kunigų Vienybė.

Amerikos Lietuvių Bibliotekos Leidykla yra nuo 1976 veikianti lietuvių visuomeninė organizacija, iki šiol pasirodžiusi su šešiomis didelio formato, albuminėmis knygomis. Naujausias leidinys yra 1979 rudenį rudenį išleista “Lithuanian Writers in the West”, antologija anglų kalba. Po “Telšių vyskupijos” pasirodys V. Vengrio “Lietuviškieji ekslibriai”, kun. J. Prunskio “Lietuviai Sibire” bei kiti leidiniai.

BĖGOME NUO BOLŠEVIKŲ TERORO

PR. NAUJOKAITIS

Štai turime talentingo žurnalisto kun. Juozo Prunskio suredaguotą knygą *Bėgome nuo teroro*. Joje savo šurpius atsiminimus paskelbė 38 autoriai: buvę gimnazijų ir pradžios mokyklų mokytojai, rašytojai, karininkai, įvairių įstaigų tarnautojai, ūkininkai, darbininkai, studentai, prekybininkai. Jie visi atskleidžia bolševikų žiaurumus pirmosios jų okupacijos (1940-41) metu ir pačios sovietinės santvarkos nežmoniškumą. Daugumas autorių kalba konkrečiais faktais, jų pačių ar jų artimųjų žmonių išgyventais, patirtais. Tai autentiška medžiaga istorijai, sovietinės tikrovės atskleidimas mūsų jaunimui, betarpiškai to teroro neišgyvenusiems, apie jį girdėjusiems tik iš savo tėvų.

Redaktorius įžangoje teisingai rašo: "Niekada nebuvo tokio masinio bėgimo, kaip komunistams užgrobus kraštą. Okupanto propaganda bando skelbti, kad pabėgėliai buvo nacių simpatikai. Tai šlykštus melas savo nusikaltimams pridengti. Dešimtis tūkstančių lietuvių iš savo tėvynės išbėgė komunistų teroras. Jis buvo toks baisus, kad lietu-

viai paliko savo pastoges, savo santaupas, savo iš tėvų paveldėtus ūkius, viską, ką turėjo, kad tik galėtų gėlbėti savo ir savo šeimos gyvybes" (5 psl.).

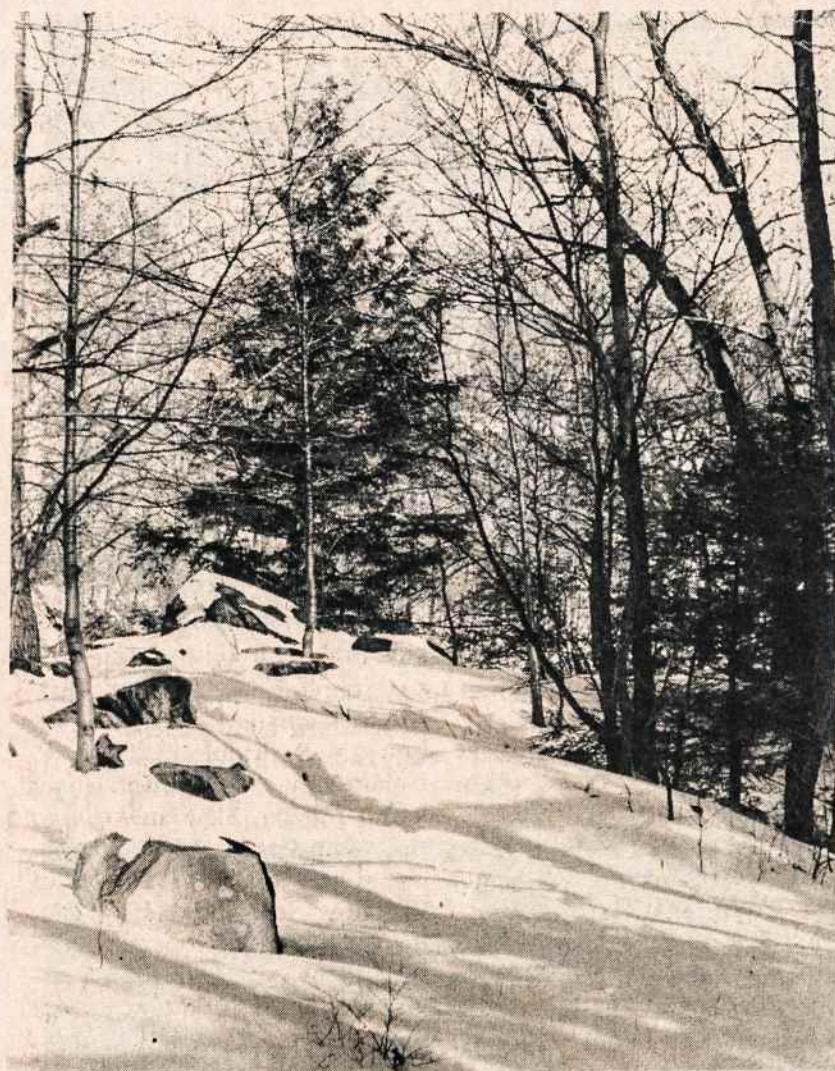
Ir dar turime pabrėžti, kad lietuviai bėgo į nedraugišką ir karo sugriautą nacių valdomą Vokietiją, kur jų laukė badas, bombarduojamų kelių ir miestų pavojai, gaudymas į sunkius ir pavojingus karo darbus. O bėgo į Vokietiją, nes nebuvo kur kitur bėgti. Karo pavojai ir badas atrodė mažesnė blogybė negu grįžtantis iš Rytų komunistinis teroras (1944 m.). Daugumai atrodė geriau žūti Vokietijoje nuo bombų negu žūti Sibiro tremtyje ar sovietiniuose kalėjimuose.

Daugumas autorių ir kalba apie savo patyrimus 1940-41 m. bolševikų okupuotoje Lietuvoje. Tos visos baisybės, patirtos atskirų asmenų ar jų šeimų atrodo lyg iš Dantės pragaro ištraukos. Ir tie skaudūs prisiminimai surašyti šioje knygoje ne sentimentaliam verkslenant, bet kalbant šaltai ir objektyviai vertinant įvykius ir patirtį. Daugumas autorių platokai aprašo ir savo pavojų ir vargų pilnas trem-

tinio keliones arkliais, traukiniais, dviračiais ir pėsčiomis. Apie rusų kareivių žiaurumus fronto zonoje Vokietijoje kalba Elenos Plioplytės tuo metu rašytas dienoraštis. Nuotykingą bėgimą iš prievartinių darbų Vokietijoje platokai aprašo inž. Mečys Šilkaitis.

Tiksliausius bolševikinės tikrovės liudijimus randame P. Maldeikio, Č. Grincevičiaus, J. Gliados, J. Griniaus, A. Platerio, J. Prunskio, St. Barzduko, A. Kairio, A. Juodvalkio pateiktose atsiminimuose. Kelionę pėsčiomis beletristiškai aprašo rašytojas J. Jankus. Suprantama, kad atsiminimai skiriasi savo stiliumi, nevienodu sugebėjimu pasakoti. Tačiau daugumas rašinių yra sklandūs, intriguoją, lengvai paskaitomi, lyg romanas. Taigi knyga yra vertinga istorijai ir dabarčiai.

(Juozas Prunskis — BĖGOME NUO TERORO. Išleido Vytauto Didžiojo Šaulių Rinktinė Chicagoje, 1980. Kalbą žiūrėjo Juozas Masilionis. Viršelį ir aplanką nupiešė dail. Jonas Tričys. Spausdino Draugo spaustuvė. 288 psl. Kaina 7 dol.)

Paskutinis sniegas. Nuotrauka Marijos Rugytės. Fotografė yra laimėjusi pirmą premiją jaunimo foto parodoje š.m. vasario mėn. Kultūros Židinyje.

Avižonį. Ant angliškųjų leidinių viršelių — "Lithuanians in Multi-Ethnic Chicago", "Lithuanian Writers" — lietuvių kalba užrašų nėra. Gi dabar "Telsių vyskupijai" yra siūlomas angliškasis ir lietuviškas viršelis... Chicago Jaunimo Centre įvykusiame ALBL vakare didelė dauguma susirinkusiųjų pasakė vien už lietuvišką vyskupijos viršelį. Tad ir dabar, vadovaujantis logika, gerbiant autoriaus pageidavimą ir daugelio skaitytojų pareikštą nuomonę, reikės tinkamo leidyklos vadovybės užsilaikavimo, aišku, nieko neužgaunant.

Vadovybei rūpi taip pat ir narių verbavimo reikalas, iki šiol ejęs gana lėtai. Platesnis visuomeninis užnugaris leidyklai yra ne mažiau reikšmingas už skaitytojų dėmesį. Moralinė parama yra lygintina su pinigine aukom.

Džiaugiamasi palankiai įvertintais leidiniais. Objektiviai pasitinkam kritiką, kuri vadovybę pasiekia labai plačiam spektre: nuo pasisakymų, liečiančių knygos formatą (yra balsų, kad knyga nepatogi, per didelė, netelpa į lentynas), iki nurodymų trūkumų turinyje. Bet tai išimtiniai sveiki, džiuginantys reiškiniai, kurie liudija visuomenės dėmesį ir skatina su didesniu atidumu dirbti ateityje.

Pabaigai

ALBL yra savotiškas unikumas, šiuo metu dar daug žadantis mūsų visuomenei. Tai visuomeninė organizacija, tarnaujanti lietuvių interesams:

savo leidiniais stengiamės palankyti tautinę sąmonę ir tinkamai pasirodyti kitataučiam. Išleistos knygos, kaip kokia rekomendacija ateičiai, byloja leidyklos siekius ir darbo metodus.

Leidykla nesivaržo su jokia kita institucija, bet darbuojasi ten, kur iki šiol buvo praktiška tuštuma.

Ir dar pažymėtina, kad joks didesnis užsimojimas nėra vieno žmogaus ar vieneto darbas. Tad ir ALBL kviečia visą mūsų visuomenę įsijungti, kad šios pastangos, tikra to žodžio prasme, taptų visų mūsų bendraisiais laimėjimais.

PHILADELPHIJOS AUŠRINĖS VAKARAS

Philadelphijos tautinių šokių grupė Aušrinė ruošiasi dalyvauti tautinių šokių šventėje, kuri įvyks Chicagoj šią vasarą. Norėdama sutelkti kuo daugiau lėšų kelionei ir kartu pasirodyti ką moka, grupė rengia šaunų ir originalų Svajonių vakarą. Parengimas įvyks šeštadienį, gegužės 3, 7 val. vak., Lietuvių Namuose, 2715 E. Allegheny Ave., Philadelphia.

Programoj originalūs vaidinimai, į kuri bus įpinti tautiniai šokiai. Po programos visi galės smagiai pasisotinti prie populiaraus Jono Puodžiūno orkestro ir pasivaikinti prie turtingo bufeto ir baro. Svarbiausia, savo dalyvavimu padėsimės Aušrinei nuvykti Chicago ir VI-toj tautinių šokių šventėje gražiai mūsų kolonijai atstovauti. g.

EPIZODĖLIS "ŽYMAUS" RAŠYTOJO GYVENIME

Darbininko (1980 balandžio 4 d.) skyrely "Iš pavergtos Lietuvos kultūrinio gyvenimo" miniama, kad jau esanti išleista knyga "Petras Cvirka" — mūsų amžininkas", kurioj yra surinkta daug straipsnių ir kalbų, pasakytų šio 'didžiojo' rašytojo 70-ties metų gimimo sukakties minėjimuose.

Esu tikras betgi, kad minėtoji knygoj nebuvo paminėtas vienas epizodėlis iš Cvirkos pradinio žingsnių literatūros keliu.

Buvo tai bene 27, 28-tais metais, tikrai nepamenu. Aš tuo metu buvau 12-13 metų vaikas. Jau nemaža metų privačiai mokiausi vokiečių kalbos ir literatūros. Visą tą laiką mano mokytoju buvo Ervinas Hiršas, kuris mūsų namuose buvo laikomas beveik kaip šeimos nariu. Jis buvo bebaigišas Kauno meno mokyklą ir buvo aktyvus futbolistas KSK-Kultus komandoj.

Kartą Ervinas kreipėsi į mano a.a. tėvuką, gen. V. Grigaliūną-Glovackį, prašydamas, kad pagelbėtų vienam jo draugu, pra-

dedančiam literatui Petrii Cvirkai, kurio eilių rinkinio cenzūra kažkodėl nepraleidžianti. Tėvukas pasakė Ervinui, kad pirmiausia atnešų jam tą rinkinį paskaityti. Tai padarius, buvo sutarta, kad po kelių dienų Ervinas atvesias ir patį rašytoją sužinoti rezultatų.

Aš maišiausi kambary, kai Ervinas atėjo drauge su Cvirka.

"Tamsta, Ervine, mano namuose esi laikomas beveik šeimos nariu. Tamsta puikiai žinau, kad esu patriotas ir giliai tikintis žmogus. Kaip galėjai man tokį šlamštą nešti ir dar prašyti, kad įtaigčiau cenzūrą jį leisti spausdinti?" — šaltai pasakė tėvukas Ervinui. Atsikreipęs į Cvirką, griežtu ir garsiu balsu pasakė: "O tamsta, Cvirka, lauk iš mano namų, ir kad tavo kojos čia daugiau nebūtų! Su išgimomis nieko bendro neturiu!"

Kaip šalto vandens kibirų apipilti šuniukai, pabrūkė uodegas tarp kojų, abu išslampino iš mano tėvo namų.

Ir aš slapta tą Cvirkos eilėraščių rinkinį buvau pavartęs.

A.G. Grigaliūnas

Atsiųsta paminėti

Vincentas Liulevičius — AMERIKOS LIETUVIŲ EKONOMINĖ VEIKLA. 1870-1977. Chicago, 1980. Išleido Pdagoginis Lituanistikos Institutas su Justo Lieponio šeimos ir Lietuvių Fondo parama. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. Tiražas 500 egz. Iliustruota nuotraukomis. 224 psl. Kaina 8 dol. Knygą galima gauti paštu iš P.L.I. šiuo adresu: The Lithuanian Institute of Education, Inc., 5620 South Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

Šios knygos autorius yra Pdagoginio Lituanistikos Instituto istorijos lektorius, su savo pirmąja knyga pasirodęs dar nepriklausomoj Lietuvoj (1932), bet ypatingai savo parašytomis bei suredaguotomis knygomis pasižymėjęs išivijoj.

Šią naują vertinęją jo knygą (jos tikslą) galima apibūdinti šiais įdomiais jo paties žodžiais:

"Pagal senųjų romėnų posakį, pirmiausia reikia pasirūpinti pragyvenimu, o tik tada filosofuoti. Arba aiškiau sakant: pirmiau reikia ekonomiškai įsitvirtinti, o tik tada imtis filosofijos, kultūrinio, socialinio, kūrybinio ir kitokio dvasinės kultūros darbo. Materialinės sąlygos sudaro geras sąlygas dvasiniam pasireiškimui. — Kad būtų aiškesnės ir suprantamesnės šio krašto lietuvių dvasinio gyvenimo pasireiškimų sąlygos, svarbu pažinti šio krašto lietuvių ekonominį įsitvirtinimą. Kai tvirtiau įsikabina į gyvenimą, tada daugiau nubyra ir lietuviškos veiklos pasireiškimams."

Autorius yra teisus, sakydamas, kad "Amerikos lietuvių ekonominė veikla anksčiau nebuvo specialiai giliai nagrinėta". Ji buvo, anot jo, paliesta "tik kaip dalis tarpe kitų domėjimosi sričių: religinio gyvenimo, organizuotės, spaudos ir kt.". Tačiau, suminėjęs tuos ankstesnius leidinius, jis sakosi, kad jie "daug davė medžiagos šiam darbui".

Knygoj yra šie devyni skyriai: Žemės ūkis, Nejudamo turto savininkai, Įnamių laikymas, Amatai, Pramonė, Prekyba, Finansai, Profesionalai, Verslininkų organizuotės.

Knygos gale: išvados, bibliografija, angliška santrauka, vėrdynas; suminėti mecenatai, to paties autoriaus knygos. Pdagoginio Lituanistikos Instituto leidiniai.

Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos 50 METŲ AUKSINĖ SUKAKTIS. 1929-1979. Cleveland, Ohio. Apžvalgą rašė Balys Gaidžiūnas. Prisiminimus iš parapijos bažnyčios statybos rašė Ignas Malėnas. Į anglų kalbą vertė Algis Rukšėnas. Iš anglų kalbos į lietuvių kalbą vyskupo kalbą vertė Nijolė Kersnauskaitė. Nuotraukos Vlado Bacevičiaus, Balio Gaidžiūno, Jono Carlos, Catholic Universe Bulletin, Algimanto Kezio, S.J. ir kiti. Spaudė Draugo spaustuvė Chicagoj 1979. Atspausa 1500 egz. 112 psl. Kaina 3 dol.

Apžvalgą, pateiktą lietuvių ir anglų kalbomis, rašoma apie pirmuosius Clevelando lietuvių, pirmąją lietuvių katalikų parapiją Clevelande, Dievo Motinos parapijos steigimą, jos pirmąjį kunigą ir pirmąją bažnyčią, naujos bažnyčios statybą, naujus kunigus, parapijos veikiančias mokyklas, chorą ir kitus jubiliejaus proga prisimintinus dalykus. Dabartinės DMNP parapijos klebonas — kun. Gediminas Kijauskas, SJ.

Leidinius gausiai iliustruotas. Pradžioj — popiežiaus Jono Pauliaus II, Clevelando vyskupo James A. Hickey ir vysk. Vincento Brizgio atvaizdai.

Daug lietuviškų knygų ir suvenyrų turi Darbininko administracija. Skambink 212 827-1351 ir prašyk, kad pasiųstų knygas į namus.

AMERIKOS LIETUVIŲ BIBLIOTEKOS LEIDYKLOS RŪPESČIAI

(atkelta iš 3 psl.)

leidėjai. Tad šioj srity yra daug galimybių patobulinimam, tiek talkos būdu, tiek apmokamų tarnautojų patarnavimu. Išleidžiant po dvi knygas, padvigubėtų ir apyvarta iki maždaug 100 tūkst. dol. per metus. Su pasididžiavimu tada būtų galima teigti, kad eina kalba apie rimtą, visuomenei priklausančią ir jai tarnaujančią verslo, kultūrinio darbo instituciją.

Piniginiai ištekliai

Leidykla yra pelno nesiekianti įmonė, turinti valdžios suteiktą privilegiją priiminti nuo federalinių mokesčių nurašomas aukas. Be aukų, aišku, būtume nematę ir ligšiolinių ALBL darbo rezultatų. Zinotina, kad kiekvieno leidinio apie pusę išlaidų padengia mecenatai, stambesni pavieniai aukotojai, iš institucijų gaunama parama. Malonu pažymėti, kad ALBL yra apdovanoję tokie vinetai, kaip Lietuvių Fondas, kun. dr. J. Prunskio fondas, Illinois Art Council ir daugelis pavienių aukotojų, pagarbiamai surašytų kiekviename leidiny. Atrodo, kad mecenatų bei aukotojų reikės ir ateityje leidžiant kapitalinio pobūdžio leidinius, tačiau su džiaugsmu galima taip pat pastebėti, kad, pardavus knygas, suaukoti pinigai vėl grįžta į kasą ir yra telkiami naujiems leidiniams.

Teoriškai galvojam, jei ne pinigų perkamąją galią šiandien naikinanti infliacija, tai tokio pobūdžio atsakingai tvarkoma institucija galėtų tikėtis pasiekti savarankišką piniginę bazę ir tada jau bent kiekvienai knygai visuomenė aukų neieškoti. Taip, pvz., veikia mūsų žinomos fraternalinės draudimo bendrovės, toks modelis yra visai racionalus ir ALBL-ai. Deja, duomenys rodo, kad bent pramatomoj ateity tokio savarankiško taško nepasieksim, nors mecenatų ir rėmėjų įnašai knygų leidimui jau nebus tokie kritiški, kaip kad pirmosiomis veiklos dienomis jie buvo. Sakytiau, kad ši pažiūra išplaukia iš atsakingai tvarkomos apyvartos taško.

Dar viena pastaba: šiandien surenkami pinigai tam tikra prasme yra gražinami visuomenei ir kitais reikšmingais būdais. Štai apie 100 egz. kiekvieno leidinio yra išdalinama nemokamai mūsų institucijom, kultūrinėm įstaigom, spaudai, išskirtiniam tam tikrų sričių darbuotojams ir t.t.

Šalia pajamų už parduotas knygas ALBL įplaukas sudaro vienkartiniai narių įnašai, kai stojant į ALBL įmokama 100 dol. Šios įplaukos yra ypač reikšmingos darbo plėtojimui, leidyklos veiklos ugdymui. Nariai taip pat sudaro labai svarbų visuomeninį užnugarį.

Paskutinę pajamų kategoriją sudaro pinigai už parduotas knygas. Malonu paminėti, kad Pennsylvanijos angliakasių laida (1000 egz.) ir lietuviškoji Sv. Kazimiero kapinių versija (1000 egz.) yra išparduotos, šių leidinių likučių galima gauti tik pas platintojus. "Lithuanian Writers" irgi yra sparčiai perkama, ir rimtai svarstoma galimybė spausdinti antrąją laidą, kuri būtų skelbiama amerikiečių tarpe.

Bendrai žvelgiant į knygų inventorių, galima remtis duomenimis: narių susirinkime 1979 išdinkinas S. Girmis pranešė, kad pas platintojus iš viso yra inventorius už maždaug 9,000 dol., o ALBL sandėly yra irgi maždaug už tiek pat. Šie skaičiai rodo, kad visuomenė knygas perka, kad leidiniam rinka yra. Tai džiuginantis reiškinys.

Visuomenė

Leidykla rėmėsi ir, atrodo, remsis mūsų pačių visuomene, nežiūrint, ar leidinys išleistas lietuvių ar anglų kalba. Į amerikiečių rinką platesniu mastu dar nepavyko prasiimušti, nors "Multi-Ethnic" knyga buvo pasiųsta visom JAV universitetų bibliotekom, naudojant amerikiečių priimtus metodus. Viena proga, kartu su kun. A. Kezio meniškomis fotografijomis, mūsų knygos buvo išstatytos didžiojoje Chicago Kroch & Brentano's knygų krautuvėj. Tad ir rūpi, grynai tolimesnės egzistencijos vardan, leisti mūsų visuomenei įdomias bei svarbias temas. Tai vykdan, aišku, neužmirštinas ir lygiagretis reikalas tinkamai parinktais leidiniais skverbtis į angliškai kalbantį ir galvojančią pasaulį.

Suskaičiavus angliškai ir lietuviškai leidžiamus leidinius, atrodo, balansas pradeda krypti angliškųjų pusėn. Kažin, ar tai daroma sąmoningai, turint galvą, kad iki šiol tik abiejų lietuviškai išleistų knygų laidos yra išparduotos? Kitas keltinas klausimas, kuriam čia nebandytų skubėti su atsakymu, yra šis: ar leistinos knygos dviem kalbom, pinant lietuvišką ir anglišką tekstą? Ką tuo pasiekiam? Ar, pvz., "Lietuvių šeimos tra-

Per skautybę — lietuvių bei!

SKAUTŲ PASTOGĖJE

Globoja: Lietuvių Skautų Sąjunga

Redaguoja:
s. Birutė Kidolienė, 94-08 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421

WASHINGTONO SESĖS IR 1980 KAZIUKO MUGĖ

Kovo 22 pūtė žvarbus vėjas, ir lietus maišėsi su sniegu. Tačiau anksti rytą skubėjau į La Guardia aerodromą New Yorke, tikėdamasi, kad lėktuvai kils, kurių vienas mane turėjo nuvežti į Washingtoną.

Po neilgos, bet nelabai malonios kelionės nusileidus Washingtono National aerodrome, radau ten laukiančią s. Reginą Petrutienę, Atlanto rajono vadeivę. Kiek palaukus, atskrido ir lėktuvas iš Chicagos, iš kurio išlipusi, atsiduso ir L.S. Seserijos vyriausioji skautininkė v.s. Irena Kerelienė. Jos kelionė buvo daug ilgesnė, o nekoks oras ją padarė ir varginančią.

Nors vėjas mus su visais lagaminais nešiojo kaip skiedras, pasileidom miesto link. Tiesiai iš aerodromo nuvažiuojam į Robert Goddard JHS, Washingtono priemiestį. Tai patalpos, kuriose vyksta jau kelinta Pušyno draugovės Kaziuko mugė. Pastumdžius stalus, šiek tiek suplanavus mugės išdėstymą, nuvažiuojam į R. ir Alf. Petručių namus kiek pailsėti.

Vakare washingtonietės suruošė gražų priėmimą A. ir s. Dalės Lukų namuose, kur susirinko apie 30 asmenų — Pušyno d-vės vadovės su vyrais, Washingtono broliai ir visuomenininkai. Čia buvo malonu susitikti seniai matytus-as, pasikalbėti ir pabendrauti beveik grynai skautiškoji nuotaiškai. Malonu buvo susipažinti su iš Kanados atvykusiais — dr. P. Lukoševičium ir ne vien Kanadoj žinomomis gobelenų audėjomis, sesėmis Irena Lukoševičiene ir Danute Staškevičiene, nes mugės metu vyko ir Montrealio audėjų Vaivorykštės ratelio gobelenų paroda.

Sekmadienį, kovo 23, mugės

patalpose vikriai sukančios, sesės išdėliojo mugės gėrybes, o gobelenai greit papuošė visai eilinės salės sienas.

Mugės atidarymui vadovavo sesė Petrutienė. Jai sukomandavus, Pušynas įžygiavo su daina. Atraportavusios savo draugininkei s. Dalei Lukienei ir VS v.s. Irenai Kerelienei, sesės ir mugės svečiai turėjo progos susipažinti su mūsų vyr. skautininke, kuri pasveikino seses, suruošusias dar vieną Kaziuko mugę, taikliai ir jautriai apibūdindama lietuvių — darbščią ir sumanią, pabrėždama, kad savo nagingumu ji pasirodo ne tik skautų tarpe, bet tuo pat puoselėja ir lietuvių, nustebindama ir kita taučius. VS įteikė dovanėles AR vadeivei s. R. Petrutienei ir draugininkei s. Dalei Lukienei. Washingtono sesės taip pat neatsiliko — įteikė vyr. skautininkei mugės prisiminimą, medžio dirbinį, pagamintą sesės Petrutienės. Buvo pristatytos kanadietės I. Lukoševičienė ir D. Staškevičienė ir dr. Lukoševičius, taip pat ir Washingtono vadovės ir New Yorko tūntininkė s. B. Kidolienė. Iškiliosios audėjos įteikė savo darbo juostas Pušyno d-kei sesei Lukienei

MONTREALIO AUDĖJOS

Vaivorykštė — tai Montrealio skaučių kūdikis, kuris gimė minint dvidešimt penkerių metų sukaktį nuo lietuvių skaučių įsikūrimo Montrealy.

1948 Montrealy įsikūrė pirmasis vyr. skaučių vienetas — Vaisv. draugovė. Tai pirmasis skaučių vienetas, atkurtas Amerikos žemynė.

Skautes Montrealy mokėjo at-

ir mugė dalyvavusiai Onai Bačkienėi, kuri su Lietuvos atstovu dr. St. Bačkium nepraleidžia Washingtono skautų-čių Kaziuko mugių nuo jų pradžios.

Baltimorės tautinių šokių grupė Ratelis pašoko keletą tautinių šokių, sesės dar padainavo kelias visiem žinomas dainas. Tada buvo pakviesta VS-kė perkirpti kaspino ir atidaryti mugės.

Oficialiai atidarius mugę, visi turėjo progos pasigrožėti ir nagingų sesių darbais, o ypač iš tolimos Kanados atvežtais gobelenais. Prie stalų tuoj užvirė gyva prekyba, nes puikūs medžio dirbiniai, gintarai ir kitokios prekės pirkėjų nestigo. Sesių įrengtoj kavinė dar susipietė komisija — v.s. I. Kerelienė, s. B. Kidolienė ir dr. P. Lukoševičius — įvertinti sesių keptų pyragų. Skaniausiu buvo pripažintas pr. sk. Nidos Grinitės, o gražiausias pr. sk. Nidos Gailaitės. Jom įteiktos dovanėlės. Veikė dvi loterijos. Sesių loterijoje buvo R. Petrutienės deginga lėkštė, B. Kidolienės siuvinėto gobeleno paveikslas ir G. Kudžmienės keramikos lėkštė. Kitoj loterijoje buvo „vaivorykščių“ sieninis gobelenas, lietuviška lėlė ir juosta. Čia daugumas bandė laimę, ir, žinoma, pustuziniui ta laimė ir nusišypojo.

Apsipirkus, apžiūrėjus ir pabandžius laimę, daugumas rikiavosi prie virtuvės pietum, belaukdamį grauzė riestainį ar bandė sesių girą. Atrodė, kad reikės kokio mėnesio suvalgyti tiem tūkstančiam koldūnų, tačiau gausūs mugės lankytojai taip vikriai juos dorėjo, kad virtuvė dirbančios mamos vos spėjo virti. Kiti dar smaguriavo kava ir pyragais.

Buvo malonu buvoti washingtonietės tarpe, tačiau mugės turi savo laiką. Jom ruošiamasi ilgus mėnesius, bet jos prabėga taip greitai...

B.K.

Iš Vaivorykštės — Montrealio audėjų būrelio parodos kovo 23 Washington — kilimas Eglė Žalčių karalienė, pagal dail. A. Tamošaičio projektą.

rasti naujų ir realių būdų savo veiklai ugdyti ir visuomenei sudominti. Per skaučių eiles praėjo daugumas Montrealio mergaičių, kurios vėliau aktyviai įsijungė į bendrą lietuvių gyvenimą.

Vaivorykštė yra konkretus projektas, kuris siekia trijų dalykų: paminėti 25 metų sukaktį nuo skaučių įsikūrimo Montrealy; išmokyti ir susipažinti su mūsų tautodailės ir paskleisti mūsų tautodailę lietuvių ir kanadiečių tarpe.

Dail. Anastazija ir Antanas Tamošaičiai buvo nuolatiniai šio projekto mokytojai, patarėjai ir globėjai. Aušros Vartų parapijos klebonas tėvas Jonas Kubilius visuomet projekto darbus globojo, skatino ir teikė visokeriopą paramą. Į Vaivorykštę įsijungusios moterys savo nuosirdumu, ištverme ir nuolatinio darbu įvykdė tai, ko jaunos, nepatyrusios ir dažnai daugumą laiko studijom skiriančios skautės nebūtų galėjusios realizuoti.

Tenka džiaugtis, kad daugumas sesių išmoko mūsų tautodailės meno ir sugeba jo mokytį jaunimą stovyklose ir didesniuose suvažiavimuose.

Vaivorykštė savo parodom apilankė didžiąsias lietuvių kolonijas Chicagoy, Clevelande, New Yorke, Toronte, Ottawoj ir kitur. Montrealy Vaivorykštės darbai nuolat atstovauja lietuvių kanadiečių tarpe.

Daugiausiai puoselėjamas ritis yra kilimai — rištiniai ir gobelenai. Naudojama medžiaga yra įvairių rūšių vilnoniai siūlai.

Juostos audžiamos rinktinio ir kaitytinio būdu, dažniausiai ant lino vilnom.

Tautinių lėlių drabužiai visi yra austi staklėmis, miniatūroje mėginant išlaikyti atskirų sričių charakterį tiek raštuose, tiek spalvose.

Džiaugiamės, kad Montrealio Vaivorykštė turėjo progos aplankyti šaunųjį Washingtoną. Dėkojame mielom Washingtono sesėm ir visiem aplankusiems mūsų darbus.

I.L.

Sesės, suvaidiniosios „Meškiuką Rudnosiuoką“ lėlių teatre Kaziuko mugėj New Yorke. Iš k. I-oje eilėje Galė Katinaite, Laura Šatinskaitė, Nina Jankauskaitė, II-oje eilėje — Rasa Alksninytė ir Lina Kidolytė. Nuotr. A. Česnavičiaus

KAZIUKO MUGĖ HARTFORDE

Kovo 16 Tėviškės ir Šatrijos vietininkų skautai-ės vietos ir apylinkių lietuviams suteikė malonią progą susitikti ir pabendrauti Kaziuko mugėj.

Švč. Trejybės klebonui kun. J. Matučui mugę atidarius, prie visų stalų būriavosi lankytojai, tačiau didžiausias dėmesys buvo skiriamas loterijos stalui. Čia kiekvienas norėjo išbandyti savo laimę.

Ant gretimo stalo ir už jo sienoj — Aldonos Saimininkienės kūrinių: puikūs paveikslai, juostos, kalėdinės eglutės papuošalai. Visa tai padaryta iš įvairiaspalvių šiaudelių. A. Saimininkienės išradungas ir sugebėjimai šioj meno srity plačiai žinomi ir už Connecticut valstijos ribų.

Šiais metais mugę nepaprastai praturtino bostonietis Norbertas Lingertaičio atvežtas gintaras, auksas ir sidabras. Meniški gintaro papuošalai, statulėlės, kryželiai ir rūpintojėliai sutraukė gausią lankytojų. Jiem, ypač kitataučiam, Lingertaitis mielai aiškino gintaro kilmę ir jo apdirbimą. Puikūs aukso ir sidabro dirbiniai, bet didžiausias dėmesys vis dėlto — gintarui.

Kiti stalai — skaučių. Tokioj eksponatų daugybė galima ir pasimesti. Čia Vilniaus verbos, gyvos ir dirbtinės gėlės, lėlės su tautiniais drabužiais, pagalvėlės, juostos ir juostelės ir pasigėrėjimo verti, deginimo būdu medų sukurti paveikslai.

Nuo skaučių neatsilieka ir paukštytės. Nors ir labai negausios skaičium, bet pilnos geriausių norų ir energijos. Ant jų stalo šokoladiniai baravykėliai, širdelės, įvairūs darbeliai iš spalvoto popieriaus, tautinėmis spalvomis pagražintos užrašų knygelės, trispalvės vėliavėlės ir keletas kasdieniniame gyvenime reikalingų dalykėlių. Smagu paukštytėm, smagu tėveliam, bet smagiausia jų vadovei, kai visi džiaugiasi lietuviškos skautijos ateitimi.

Štai ir kavinė. Ir ko čia nerasti: tortai, saldūs ir nelabai saldūs pyragai, su uogom ir su kremu pyragėliai, sausainiai, ausytės ir kvapi kava. Čia pat ir stalai. Čia galima prisėsti, pailsėti ir pasivaikinti.

Iš virtuvės sklinda skanių pietų kvapas. Vyr. skautės, virtuvės šeimininkės ir mamytės (visi trys titulai viename asmeny) tuoj vaišins kugeliu ir namuose ga-

Sesė Monika Vygantaitė prie skaučių žaidimų New Yorko Kaziuko mugėje. Nuotr. A. Česnavičiaus

ATLANTO RAJONO VADOVŲ SUVAŽIAVIMAS

Pavasarinis Atlanto rajono vadovų suvažiavimas įvyko balandžio 13 Philadelphijoje, Lithuanian Music Hall patalpose.

10 val ryto vyko bendras sesių ir brolių vadovų posėdis, kurį atidarė rajono vadas s. Mykolas Banevičius. Posėdžiui sekretoriavo v.s. L. Milukienė. Vadovavo rajono vadas. Pakviesti, trumpas rajono veiklos apžvalgas padarė vadeivė s. R. Petrutienė ir vadeiva s. Ap. Treinys.

Būsimos rajono vasaros stovyklos viršininkas ps. Stepas Zabolis kalbėjo stovyklos reikalais, ir taip pat buvo pristatyti sesių ir brolių viršininkai — s. Romas Jakubauskas ir ps. Meilė Mickienė. Stovykla vyks Boston, Mass., rugpjūčio 16-24. Stovyklos vardas — Suktinis, nes šiemet vyksta VI-oji tautinių šokių šventė. Vienetų vadovai prašomi pradėti rūpintis registracija ir vadovais, kurie vyks stovyklauti kartu su savo vienetais. Smulkesnės informacijos bus pateiktos vėliau, stovyklos viršininkui išleidus pirmuosius apilinkraščius.

Rudeninis vadovų-ų suvažiavimas įvyks Hartforde. Tiksliai data bus nustatyta vėliau.

Šiame suvažiavime buvo atstovautos beveik visos rajono vietovės, dalyvaujant arti 30-ties vadovų-ų.

Po pietų petraukos dar vyko atskiri sesių ir brolių posėdžiai, kuriuose buvo aptarta šalia rajono veiklos ir vasaros stovyklos, suvažiavimai ir kursai, taip pat padaryti skyrių vedėjų ir vienetų vadovų-ų pranešimai.

Suvažiavimą globojo Philadelphijos sesės.

B.K.

A. a. kpt. Vincui Mickeliūnui mirus, vietoj gėlių prie jo kasto skautam paremti aukoją šie asmenys: Z. Jursys, Emilija Jurevičiūtė, D. ir G. Grajauskai, V. ir I. Alksniniai, B. ir V. Kidoliai, Kudirkai, A. Matulaitis, O. ir M. Ilgūnai, R. ir G. Rajeckai, N. Nakoneczna, A. Korsakov, D. Šulaitis, V. ir L. Milukai, D. Strauskienė. Surinktos aukos šeimos buvo po lygiai padalintos Neringos ir Tauro tūntam. New Yorko sesės ir broliai nuoširdžiai dėkoja velionio šeimai ir visiem aukojusiems.

-o-

New Yorko skautų-čių iškyla į Lakewood, N.J., kuri buvo numatyta geg. 31 — birž. 1, dėl susidėjusių aplinkybių nukeliama į birželio 14-15. Tūntininkai greitai laiku išsiuntinės visiem skautų-čių tėvam smulkesnės informacijos dėl kainos, autobuso išvažiavimo laiko ir t.t.

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo moderniškus apdraudos planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mirtgicių.

Norį įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRA, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuvių kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELĮ, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius, Vedėjas

VISA

MASTERCHARGE

METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

PUTNAM, CONN.

Paminėta Vasario 16-tąjį

62-ųjų metų sukaktis nuo Lietuvos respublikos įkūrimo ir 729-erių metų nuo Lietuvos karalystės įsteigimo Putname paminėta vasario 10, Matulaičio namų salė. Minėjimą ruošė LB Putnamo apylinkė.

Minėjimą pradėjo ir jam vadovavo dr. J. Kriaučiūnas. Jis ir minėjimo prasmę paaiškino lietuviškai ir angliskai. Sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai, seselei Bernadetai Matukaitei palydint pianinu. Seselė yra Matulaičio namų vedėja. Prel. Pr. Juras, nusipelnęs lietuviybės puoselėtojas, sukalbėjo pradžios maldą. Seselė Rožė — Stasė Normantaitė — perskaitė Connecticuto valstijos gubernatorės Ella Grasso proklamaciją, paminėdama lietuvių nuopelnus Amerikai ir reikalaujantią Lietuvai laisvės bei skelbiančią Vasario 16-tąją Lietuvių dieną. Pristatytas ir trispalvio kaspinėlio su žalumynais prisegimų pagerbtas minėjime dalyvavęs savanoris kūrėjas Jonas Gaidelis, dabar gyvenąs Villa Maria namuose. Kitas savanoris kūrėjas, kpt. Balys Mikaila, tik prisimintas, nes jis dėl silpnos sveikatos minėjime nedalyvavo.

Pristatytas paskaitininkas Providence kolegijos profesorius kun. A. Jurgelaitis, kuris reikšmingai lietuvių spaudoj ir yra labai veiklus Lietuvos vyčiuose. Profesorius savo paskaitoje teigė, kad lietuvių tauta negali būti sunaikinta, nes naikinamas tik tautos kamienas, o gilios šaknys lieka. Tos šaknys jau kerojo prieš Mindaugo laikus. Atžalos matomos ir dabartinėje Lietuvoje, ir mūsų pareiga toms atžaloms visais būdais padėti.

Po paskaitos buvo pateikta ir visų priimta rezoliucija, įtaigaujanti Amerikos valdžios pareigūnus visur pasisakyti už Lietuvos laisvę, reikalaujanti Rusiją nutraukti persekiojimus ir rusifikaciją Lietuvoje, o amerikiečių atstovų rūmų nariai paprašyti remti įstatymus, įgalinančius finansiskai remti dar nepriklausomos Lietuvos įsteigtas diplomatinės tarnybas, taip pat remti R.H. 5407 įstatymo projektą. Rezoliucija jau išsiuntinėjama reikiamiems pareigūnams.

Meningę programą atliko Hartfordo tautinių šokių šokėjų grupė Berzelis. Šoko Suktinį, Čigonėlį, Oželį (tik vyrai), Subatėlę, Malūną, kurio nepamisėkė darniai atlikti, ir Suk, suk ratelį. Šokėjų buvo 8 poros ir dar atsarginių. Grupės vadovė yra Dalia Dzikiėnė. Susirinkusieji džiaugėsi šokiais ir tikrai gražiu lietuviško jaunimo būriu.

Minėjime dalyvavo daugiau kaip pusantro šimto žmonių, dalis jų buvo svečiai, ypač iš Hartfordo, o kai kurie — Matulaičio namų globotiniai, net vėžamosė kėdėse. Programai pasibaigus, visi pasivaišino kavute ir seselių virtuvėje bei kai kurių moterų keptais skanėstais.

Minėjimo programa surinkta aukų trim lietuviškiems veiksmams: Lietuvių Bendruomenėi

Prof. kun. A. Jurgelaitis, OP, skaitydamas paskaitą Putname Lietuvos nepriklausomybės minėjime.

— 330 dol., Vlikui — 110 dol., Altai — 100 dol. Nesantaikinė paskutinio laiko veikla turbūt pakenkė aukų dydžiui pastariesiems dviem veiksniams.

Suteikta parama

LB Putnamo apylinkės valdybos nutarimu iš jos kuklaus išdo skirta parama: 1. Hartfordo lituanistinei mokyklai — 25 dol.; 2. Hartfordo tautinių šokių šokėjų grupei Berzelis (kad šokėjai galėtų nuvykti į tautinių šokių šventę) — 50 dol.; 3. Pietų Amerikos jaunimo grupių atvykimui į šį kraštą su meniniais pasirodymais — 50 dol.

Kai kurie putnamiečiai buvo pakviesti aplinkinių lietuviškų kolonijų Vasario 16-tosios minėjimų paskaitininkais: seselė Ona Mikailaitė — vasario 3 Fairfield, Sacred Heart kolegijoj (angliskai), kun. S. Yla — vasario 17 New Britaine, dr. J. Kriaučiūnas — vasario 17 Providence.

Rūpinamasi statybomis

— Amerikos lietuvių kultūros archyvo-muziejaus Alkos vidaus įrengimai ir neatidėdamas vertybių katalogavimas verčia sukli galvas ne tik direktorato narius. Į tai yra įtraukti ir kiti asmenys; pvz. dail. P. Martinus iš Bostono, o jo pastangomis ir kiti bostoniečiai — Lingertaičiai, dr. Gimbutas, adv. Šližienė ir kiti. Taip pat vietiniai — kun. S. Yla, prof. A. Vasaitis ir kiti. Dėl lėšų sto-

kos darbai vykdomi labai pamažu. Bandoma gauti paramos iš valdžios remiamų etninių grupių fondų. Tačiau visi lietuviai prašomi visais galimais būdais, ypač finansiskai, remti Alką, kad pagaliau galėtų parodyti ten sukauptas vertybes.

— Seselių namo ir Religinio atsigavimo centro statyba eina pakankamu greičiu. Metalas rėmai visiems namams jau baigti. Čia taip pat reikalinga visų lietuvių parama, nes seselės yra nusipelnusios lietuviškos veiklos baruose.

Mišrios žinios

— Prel. V. Balčiūnas, Villa Maria namų kapelionas, išvyko ilgesniam laikui į Australiją, kur daugely vietų ves misijas ir kolektyvus. Sėkmės jo misijai!

— Kun. V. Zakaras, ilgametis Matulaičio namų kapelionas, metinio mišiolio ir sekmadienio mišių knygelių ruošėjas, tapo vienuoliu pranciškonu, persikėlė į Kennebunkportą ir ten žada tęsti savo darbą. Putnamiečiai gailisi jo netekę, bet linki jam geriausios sėkmės.

— Marianapolis, Thompsons prie Putnamo, lietuvių tėvų mairijonų vedama aukštesnioji mokykla nuolat garsina Lietuvos varda savo leidžiamame Marianapolis Messenger. Sausio mėn. numerį įdėta nuotrauka ir trumpas aprašymas Lietuvos paviljono New Yorke 1939 pasaulinės parodos metu.

J. Kr.

Šios šventės visa programa dalyviams, kurių buvo pilna salė, labai patiko. Šventės rengėjai buvo Lemonto LB apylinkės valdyba (joje visi jauni).

Šios šventės programa dar buvo suruošta mokyklos mokinių meno parodėlė. Joje dalyvavo visi mokyklos mokiniai, rengėja — mokytoja Jolanta Zubinienė. Lemonto LB apylinkės valdyba pasirūpino premijomis. Dail. Algirdas Trinkūnas ir skulpt. Ramojus Mozoliauskas atrinko premijuotinus kūrinius. Inž. Anatolijus Milūnas paruošė laimėtojų pažymėjimus.

Premijų laimėtojai: Iš darželio I — Lora Krumplė, II — Olivija Mačiulytė, iš pirmo skyriaus I — Kristina Liaugaudaitė, II — Asta Ardicikaitė, iš antro ir trečio skyriaus I — Erika Naujokas, II — Dijana Ardicikaitė, III — Tomas Zubinas, iš ketvirtos, penktos ir šešto skyriaus I — Danutė Slivinskaitė, II — Asta Kazlauskaitė, III — Ramona Povilaitytė, IV — Andrius Zubinas, iš septintos ir aštuntos skyriaus I — Judita Norkaitytė, II — Kristina Norkaitytė, III — Tina Vallicenti, iš gimnazijos I — Rasa Sutkutė, II — Deborah Willas, už skulptūrą ir rankdarbius I — Romas Mockaitis, II — Arūnas Ingaunis.

Po programos visi dalinosi įspūdžiais prie kavos ir skanumynų, paruoštų LB apylinkės valdybos. Visi pareiškė didelį pasitenkinimą, kad taip brangi lietuviams šventė čia Lemonte švenčiama visų lietuvių — vyresnių, jaunų ir mažųjų — kartu, dalyvaujant visiem šeimoms nariams. Malonu tokioje šventėje dalyvauti, kai jauti, kad Lietuvos laisvė rūpi visiems.

Andrius Laukaitis

New Havene, Conn., Lietuvos nepriklausomybės minėjime kalba miesto burmistras Biagio DiLieta.

Vokietijos centriniame Vasario 16 minėjime kalba Haun, Baden-Wuerttembergo vidaus reikalų ministerio atstovas. Jis ypatingai iškėlė Vasario 16 gimnazijos reikšmę. Šią gimnaziją jo ministerija remia. Nuotr. J. Sabo

Dalis svečių Vokietijos centriniame Vasario 16 minėjime, kuris buvo vasario 23 Huetttenfelde. Nuotr. J. Sabo

CAPE COD, MASS.

LB apylinkė minėjo Vasario 16-tąją

LB Cape Cod apylinkė narių skaičium mažą, bet išgyventų metų patirtim — milžinišką, nes daugumą jų įsikūrė čia po to, kai sėkmingai pabaigė "gyvenimo universitetą" ir išėjo į "užtarnautą poilsį".

Tokioms sąlygom esant, čia niekada nekyla klausimas, kas ką vykdyd, bet atvirkščiai — čia klausima, kur, kada ir kuo galima vadovam padėti. Ypatingai tuo pasižymi sesės lietuvaitės, be kurių nuosirdžios pagalbos neapsieina net paprastas darbo posėdis. Jų sumanumu ir rankomis pauošiamos vaisės, papuošimai, rašomi raštai ir t.t. Tenka tik stebėtis, iš kur jos turi tiek energijos.

Vasario 16-tosios minėjimus ruošiant, niekada neužsidaroma savystė, bet visada stengiamasi išieiti į viešumą.

Atžymėdama šių metų Vasario 16-tąją, LB Cape Cod apylinkė padovanojo Cape Cod Community College bibliotekai "Encyclopedia Lituanica" (6 tomas) ir "Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania" (7 metų leidinius). Tai pirmosios knygos apie lietuvius ir Lietuvą toje 50,000 tomų bibliotekoje.

Padėkojusi už knygas, bibliotekos vadovybė vasario 11-17 jas išstatė parodai naujų knygų vitrinų. Kartu buvo pateikta informacija apie Lietuvos okupaciją ir Sovietų Rusijos imperalistinius siekius.

Pati Vasario 16-tosios šventė buvo švenčiama vasario 17. Tą dieną iš ryto Centerville katalikų bažnyčioje vyko pamaldos už visus žuvusius kovoj dėl Lietuvos laisvės. Popiet tos pačios bažnyčios salėj vyko minėjimas.

Prieš pradėdant minėjimą, LB apylinkės pirm. E. Bliudnikas pranešė, kad Cape Cod gyveną Simonas ir Jadvyga Kontrimai Cape Cod LB apylinkėi dovanoja lietuvišką vėliavą. S. Kontrimas perskaitė atitinkamą aktą ir perdavė vėliavą pirm. E. Bliudnikui. Kontrimai visada yra jautrūs lietuvių tautos siekimams ir su žemaitiška kantrybe tai įrodo ne tik žodžiais, bet ir darbais. Susirinkimas, įvertindamas jų tikslus, nuosirdžiai jiems padėkojo, taip pat padėkojo ir pirm. E. Bliudnikui už vėliavos koto papuošimą.

Susirinkusieji susikaupimo ir tylos minute prisiminė ir pagerbė mirusius už Lietuvos laisvę.

Atidarydamas susirinkimą, pirmininkas savo žody trumpai ir turiningai pavaizdavo susi-

dariusią tarptautinę padėtį ir esamą padėtį kovojančioje Lietuvoje, ypač pabrėždamas, kokiais būdais šiandien tenka lietuviui kovoti su pavergėju.

Ilgesnį, idomų ir aktualų žodį tarė LB IX tarybos prezidento sekretorius inž. Č. Mickūnas. Jis išsamiai išnagrinėjo visuomenininko pareigas, rūpesčius ir galimybes. Pabrėžė, kad visuomenininkas turi būti vadovas, bet ne įsakymų davėjas, ne kitų rikiuotojas, bet atvirkščiai — vedąs visumą daugumos pageidaujamu keliu. Jis turi būti tam darbui pasišventęs ir pareigingas. Gį visuomenė, rinkdama vadovaujančius asmenis, turi atimesti visus tuos, kad ir labai talentingus (imant atskirai) asmenis, kurie neturi suminėtu sąvybių. Tai supratęs, išnyktų nereikalingi ginčai, ir įsigalėtų našesnis darbas lietuvių tautai ir Lietuvos valstybei.

Pabaigoj inž. Č. Mickūnas pažymėjo, kad demokratinei santvarkoj visada išklausa kiekvieno nuomonę, bet visada veikiama pagal daugumos nusistatymą. Tuo principu paremta LB organizacinė veikla.

Po to p. Janulaitis perskaitė paruoštas Lietuvos laisvinimo reikalavimus rezoliucijas, kurias be pataisų susirinkimas priėmė ir prašė pasiųsti atitinkamiems valdžios pareigūnams.

Minėjimo meninę dalį atliko Cape Cod gyvenąs poetas-dailininkas J. Rūtenis. Jis paskaitė keletą savo kūrybos eilėraščių ir prozos. Eilėraščiai savo turiniu atgaivino ir sustiprino klausytojų dvasinius ryšius su kenčiančią Lietuvą. Susirinkimas padėkojo plojimais.

Savo keliu susirinkusieji už surengtą minėjimą padėkojo LB apylinkės valdybai.

Minėjimas buvo baigtas Lietuvos himnu.

Po to visi buvo pakviesti vaišių. Vaišių stalą, p. Jančiuskienė vadovaujant, paruošė talkos būdu sesės lietuvaitės, kurioms priklauso susirinkusių padėka.

Vaišių ir susirinkimo metu buvo priimamos aukos. Jų gauta 1063 dol.

Kalbant apie aukas, reikia pastebėti, kad rado kelius aukai įteikti ir tie nariai, kurie žiemos dienas praleidžia toli pietų saulės atokaitoj, bet negalima nutylėti to, kad yra ir arti ir gerai gyvenančių, bet neradusių reikalo skirti savo simbolinės aukos.

LB Cape Cod apylinkės valdybai ir nariams tenka palinkėti ir toliau eiti Lietuvos keliu.

J.M.

— Dr. S.A. Bačkis, Lietuvos atstovas Washington, dalyvavo ambasadoriaus Abelardo L. Valdez, Protokolo šefo, priėmime Blair House, surengtame Europos valstybių diplomatinio misijų šefams. Po to Baltijos valstybių diplomatiniai atstovai — dr. S.A. Bačkis, dr. A. Dinbergs ir Ernst Jaakson — tarėsi jų veiklos einamaisiais reikalais.

— Bernardo Brazdžionio literatūros vakaras gegužės 3, šeštadienį, 7:30 val. vak. įvyks Rochestery, Šv. Jurgio lietuvių parapijos salėj (545 Hudson Avenue). Vakara rengia Lietuvių Bendruomenės kultūros sekcija.

— Prof. Simas Sužiedėlis skaitys paskaitą apie Vytautą Didįjį balandžio 27 Chicagoy, kai ten bus minima 550 metų sukaktis nuo Vytauto Didžiojo mirties.

— Clevelando ateitininkų šeimos šventė prasidės dail. M. Nasvyčio meno parodos atidarymu balandžio 26. Tuoj po to koncerto programą atliks solistas Vaclovas Verikaitis iš Toronto bei K. ir I. Kuprevičiūtės. Viskas vyks DMNP parapijos salij. Balandžio 27 pamaldos DMNP parapijos bažnyčioj. Oficialioji dalis 11:30 val. salėj.

— Dail. Kazimiero Žoromskio darbų paroda Torontoy, Prisikėlimo parapijos parodų salėj įvyks balandžio 26-27. Parodą rengia Lietuvių Katalikų Moterų Sąjungos skyrius. Prisikėlimo parapijai vadovauja lietuviai pranciškonai.

— Čiurlionio ansamblio ir jo vadovo muz. A. Mikulskio sukačių minėjimas-koncertas, bačius ir akademija — įvyks balandžio 26-27 Clevelande.

— Dail. Mindaugo Nasvyčio meno paroda įvyks balandžio 26-27 DMNP parapijos salėj, Clevelande. Parodą rengia Korp. Giedra.

— Vokietijos lietuvių katalikų suvažiavimas kviečiamas balandžio 30 - gegužės 4 Dieburbey. Paskaitininkai: dr. A. Maceina, dr. K. J. Čeginskas, prel. dr. L. Tulaba, kun. A. Rubikas. Jaunimo simpoziumo moderatorius A. Šmitas, referantai: Ed. Dresleris, Reg. Zavackaitė, Kęst. Ivinskis ir Daina Kamantaitė.

— Kun. Leonas Zaremba, lietuvių jėzuitų provincijolas, vasario mėn. lankėsi Sao Paulo mieste. Šv. Kazimiero parapijos klebonija priklauso jėzuitams. Jie trejų metų sutartim jį buvo išnuomoję lietuviams saleziečiams. Sutartis baigiasi š.m. birželio mėn. Kadangi saleziečiai pastato negalėjo įsigyti, pasirašyta nauja nuomos sutartis vėl trejiems metams. Nors žemės ir namo vertė siekia beveik 10 milijonų kruzeirų, kun. L. Zaremba, S.J. sutiko imti tik simbolinę vieno kruzeiro nuomą į metus.

— Pianistas Vytautas Smetona pirmą kartą Londony koncertavo sausio 16. Londony dienraštis The Times apie jo koncertą pasisakė sausio 22 "London Debutes" skyriuj.

— Ateitininkų sendraugių vasaros stovykla Kennebunkporte yra ruošiamą rugpjūčio 11-17 lietuvių pranciškonų vasarvietėj. Rezervacijų reikalų kreiptis adresu: Franciscan Guest House, Kennebunkport, ME 04046. Telf. 207 967-2011.

— Nauji Darbininko skaitytojai: H. Ostrogorsky, Boise, ID. L. Urban, Dayton, OH. Užsakę kitiem: E. Ramančionis, Woodhaven, N.Y. — K. Ramančionis, Rego Park, N.Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atnaujinant — visiem 13 dol. metam.

LIETUVOS
VYČIŲ

DARBAI
IR DIENOS

VYČIŲ PIRMININKAS
LANKOSI WASHINGTONE

Balandžio 11 Lietuvos vyčių centro valdybos pirmininkas Philip Skabeikis lankėsi Washingtone. Tą dieną Baltuosiuose Rūmuose buvo priėmimas etninių organizacijų vadovam. Priėmime dalyvavo apie 200 asmenų.

Konferencijos moderatorius buvo dr. Stephen R. Aiello, prezidento specialus patarėjas etniniam reikalams.

Vyčių pirmininkas turėjo progą pasikalbėti su Victoria Mongiardo ir Natalia Sluzar, dr. Aiello asistentėm. Jos, pirmininkui priminė apie didelę svarbą laiškų, kuriuos vyčiai rašo įvairiom valdžios įstaigom Lietuvos reikalais. Patarė ir toliau rašyti administracijai apie Lietuvos reikalus čia bei okupuotoj tėvynėj.

Po įvairių diskusijų atvyko prezidentas Carter. Kalbėjo apie 15 minučių. Ryskino etninių grupių svarbą Amerikos istorijoje.

Pasisveikindamas su prezidentu, vyčių pirmininkas jam įteikė vyčių organizacijos sag-

čiukę ir paaiškino jos simbolinę reikšmę.

Dar kalbėjo Msgr. Geno Baroni iš HUD. Paaiškino, kokią didelę reikšmę turi fraternalinės organizacijos savo apylinkėse ir kaip tą veiklą galima dar daugiau pagyventi.

Per vaišes pirmininkui Skabeikiui teko susipažinti ir pabendrauti su kitais lietuviškų organizacijų atstovais.

Būdamas Washington, Phil Skabeikis taip pat susitiko su vyskupu Thomas Kelly, JAV Vyskupų Konferencijos generaliniu sekretorium. Jam įteikė įrėmintą ištrauką iš 37 L.K.B. Kronikos, kurioj dėkojama Lietuvos vyčiams, kad 1979 jie išrūpino Maldos dieną už persekiojamus lietuvius. Vysk. Kelly labai širdingai padėkojo ir priminė, kad jo įstaigos durys visuomet atidaros Lietuvos vyčiam.

Pirmininkas rado progą aplankyti Evą Migonis, Washingtono 142 kuopos pirmininkę, ir su ja pasitarti apie vyčių veiklą sostinėj.

KAD TOKIŲ NORS
10 TURĖTUME

Manau, kad nedaug yra tokių Lietuvos vyčių organizacijos narių, kurie nepažįsta Marian Skabeikis, vienos iš organizacijos *spiritus movens*.

Asmeniškai Marian atsimenu nuo 1959, kada ji įvairiais reikalais lankydavosi lietuvių pranciškonų spaustuvėj (Bushwick Avenue).

Jos tėvai John ir Ann Sidtis, veiklūs V. Atsainymo parapijos nariai, priklausė prie įvairių parapijos organizacijų. Tad Marian nešiodavo pranciškonų spaustuvėn įvairių renginių bielių ar programų užsakymus.

I vyčių organizaciją įstojo 1968. Pirmininkavo narių reikalų komisijai, priklausė prie kuopos vokalinio ansamblio ir vadovavo įvairiai kitai kuopos veiklai. 1969 kartu su Vytautu Radzivanu ir Phil Skabeikiu (būsimu savo vyru) padėjo suorganizuoti Pennsylvania Trek Committee, kuris su dainų ir šokių programa lankėsi lietuvių parapijose ir supažindino lietuvius su Lietuvos kultūra. Šioje grupėje Marian grojo gitara. Marian pradžioj priklausė prie 41 kuopos, kuri buvo surišta su Apreiškimo, Angelų Karalienės ir V. Atsainymo parapijom. 1972 įsisteigė 110 kuopa Maspeth, kur buvo taip pat įsteigta ir junjorų dalis.

Vyčių organizacijos jaunuomenė yra artima Marian širdžiai, ir ji jai skiria daug laiko. Ilgai dirbo, kad junjoram per vyčių seimus būtų paruošta atskira programa, kuri juos pritrauktų. Nuo 1972 iki 1977 buvo junjorų globėja.

Kuopos veikloj ji buvo išdininė, sekretorė, vicepirmininkė ir pirmininkė. Apygardos valdyboj 1973-76 buvo vicepirmininkė. 1979 rugsėjo mėn. vyčių centro valdyba Marian paskyrė centro valdybos lietuviškų reikalų komiteto kopirmininke.

Nenuostabu, kad Marian daug dirba vyčių atžalynui. Pagal pašaukimą ji yra mokytoja. Baigė Mary Louis akademiją ir Šv. Juozapo kolegiją, kurioj gavo

Marian Skabeikis

B.A. iš biologijos. Magistro laipsnį įsigijo State University of New York Downstate. 1970-76 mokytojavo Šv. Mergelės Marijos Nuolatinės Pagalbos parapijos aukštesniojo mokykloj. Taip pat dėstė biochemiją Šv. Juozapo kolegijoj. 1974 jos gabumai dirbant su jaunimu buvo įvertinti. Jai buvo įteikta Outstanding Educator of the Year premija.

Marian pasireiškia ir spaudos darbe. Redagavo kuopos žurnaliuką *Kardas*. Kartu su Philip redagavo "Lietuviai naujienose" skyrių *Vytuje*. Šiame vyčių organe dažnokai pasirodo jos straipsniai (daugiausia surišti su jaunimu). Šiuo laiku redaguoja informacijos biuletenį *Life Line*.

Dabartiniu laiku ji dirba Amerikos Lietuvių Katalikų Tamyboj. Čia ji taip pat įtraukia jaunimą į lietuvišką veiklą. Kai auga pašto maišų kalnai ir ateina laikas L.K.B. Kronikas ekspedijuoti, Marian su gardžiais užkandžiais bei jaunimo mėgstama muzika pakviečia vyčių junjorus į talką. Kartais net prisideda įvairūs Sidtis ir Skabeikių giminaičiai. Gabiai Marian rankai vadovaujant, kelių savačių darbas atliekamas per kelias dienas.

Bet ir čia Marian veikla su jaunimu nesibaigia. Jai svar-

Marian Sidtis (d.) ir Philip Skabeikis (k.) 1972 metais su pačiais pirmaisiais vyčių junjorais. Nuotr. John J. Sidtis, J.R.

KAS, KĄ, KUR?

— Lietuvos vyčių centro valdybos susirinkimas įvyko South Bostone kovo 22. Dalyvavo dvasios vadās kun. Antanas Jurgelaitis, pirmininkas Phil Skabeikis ir daugumas CV narių. Šeimininkavo South Bostono 17 kuopa. Buvo nutartos temos, kurios bus svarstomos vyčių seime rugpiūčio mėn. Bostone. Tarp jų: Lietuvos vyčių istorija — praves Loretta Stukas; Bostono 350 metų sikaktis ir lietuviai — Algirdas Budreckis; Lietuviška veikla ir vyčiai — kun. Kazimieras Pugevičius su specialiu svečiu kun. Jurgiu Šarausku. Lietuvos bičiulio premijai buvo nominuotas kun. Michael Bourdeaux, knygos *Land of Crosses* autorius.

— Centro valdyba ir DARBŲ IR DIENŲ redaktoriai sveikina Pennsylvanijos 144 Anthracite kuopą, kuri šiais metais švenčia savo 3 metų sukaktį. Vyčiai didžiuojasi šia kuopa, nes per trejus metus ji tapo viena iš veikliausių ir turi daugiau narių nei kuopos numeris. Ši kuopa įsteigta 1977 sausio mėnesį. Loretta Stukas ir Joe Yanulaitis buvo krikšto tėvai. Kuopos dvasią geriausiai išreiškia Anne Yezulis, kuopos pirmininko Joseph Yezulis žmona: "Gimimu esu airė, lietuvi širdyje, ir didžiuojuosi savo lietuviška pavarde bei mūsų garbinga organizacija". Ilgiausių metų 144 kuopai!

biausias jaunimas reiškiasi jos namuose: Matthew ir Catherine Skabeikiai. Ketverių metų Matas jau reiškiasi lietuviškoj veikloj — jis aktyvus Gintarėlių narys. Vienerių metų Catherine dar kol kas reiškiasi namie.

Marian veikla nesiriboja jaunimu. Jos vyrui, Lietuvos vyčių centro valdybos pirmininkui, ji yra dešinioji ranka. Dažnai dalyvauja su juo įvairiausioj organizacijos veikloj, patardama jam kalbų rašyme, premijų skyrimo bei, esant reikalui, išskalbdama mąškinius.

Žiūrėdama kartais vėlai vakare per Kultūros Židinio kiemą į Tamybos pastatą, kuriame iki gilos nakties trūšia Marian Skabeikis, pagalvojau, kokia būtų mūsų organizacija, jei turėtume nors 10 tokių narių. Ir dangų nuverstume! Dirbk irtoliau, Marian, Dievui ir Tėvynei!

Dalia

KNYGOS LIETUVIŲ
IR ANGLŲ KALBOM
IŠMOKTI

Introduction to Modern Lithuanian — 10 dol.
Lietuviškų pokalbių plokštelė su tekstu — 6 dol.
Angliškai lietuviškas žodynas — 8 dol.
Lietuviškai angliškas žodynas — 8 dol.
Lietuvių kalbos žodynas paveikluotas — 6 dol.
Persiuntimas 50 c. Graži dovaną jaunimui ir suaugusiems visokiomis progomis.

Gaunama Darbininko administracijos, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DARBININKUI
PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųdami prenumeratos mokesį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

Po 12 dol. — J. Budraitis, Woodstock, Conn., A. Balsys, New York, N.Y., dr. A. Janačienė, Yonkers, N.Y., A. Puzinas, San Mateo, Calif.

8 dol. — J. Juozapavičius, Woodhaven, N.Y.

Po 7 dol. — J. Simaitis, Forest Hills, N.Y., J. Cibulskas, Glendale, N.Y., Jesuit Fathers, Cleveland, Ohio, K. Miklas, Plainview, N.Y., L. Mathews, Elmhurst, N.Y., M. Macezinskas, Brooklyn, N.Y., P. Girmys, Brooklyn, N.Y., A. Sheputis, Woodhaven, N.Y., I. Staškevičius, Bronx, N.Y., A. Janks, Reno, Ohio, V. Vizbara, Cambria

Hgts., N.Y., A. Macelis, Com-mack, N.Y., A. Šaulys, Shureham, N.Y., V. Izbickas, Westwood, Mass., J. Burdulis, Shirley, N.Y., A. Malinauskas, Woodhaven, N.Y., kun. W. Jaskievicz, Bronx, N.Y., V. Petrauskas, Clarks Summit, Pa., E. Vazgis, Gloucester, Mass., S. Dapkus, Toronto, Ont.

Po 5 dol. — K. Bogumirskas, Ringwood, N.J., B. Spudis, Woodhaven, N.Y., V.J. Žadeikis, Chicago, Ill.

Po 3 dol. — A. Lawler, Westminster, Md., M. Patrick, Milltown, N.J., P. Paneatowski, Maspeth, N.Y.

Po 2 dol. — V. Vaikutis, Stamford, Conn., K. Žvirblis, Brooklyn, N.Y., Vl. Morkūnas, Woodhaven, N.Y., A. Žukas, Woodhaven, N.Y., L. Petraitis, Brooklyn, N.Y., A. Gruodis, Wappingers Falls, N.Y., A. Aleksis, Waterbury, Conn., A. Migliore, Glendale, N.Y., K. Palčiauskas, St. Petersburg Beach, Fla., A. Lileika, Woodhaven, N.Y., dr. Z. Smilga, Chicago, Ill., A. Rožniekas, Long Island City, N.Y., A. Mažeika, Jamaica, N.Y., dr. A. Narvydas, East Northport, N.Y., D. Andruska, Roselle Park, N.J., V. Gadliauskas, Ridgewood, N.Y., F. Dimas, Ridgewood, N.Y., dr. N. Bražėnas, Sparkill, N.Y., J. Levonas, Jackson Heights, N.Y., J. Raymunt, New York, N.Y., O. Siemaška, Woodhaven, N.Y., A. Šimkus, Dix Hills, N.Y., T. Jakelaitis, Woodhaven, N.Y., D. Bulgariš, Brooklyn, N.Y., dr. J. Stankaitis, Rochester, N.Y., J. Dainauskas, Chicago, Ill., P. Spakauskas, East Hartford, Conn., E. Juzumas, Woodhaven, N.Y., A. Čampė, Waterbury, Conn., M. Gelžinis, Farmingdale, N.Y., T. Gečienė, Philadelphia, Pa., kun. S. Raila, Maspeth, N.Y., A. Rugys, Paterson, N.J., P. Gražulis, Worcester, Mass., J. Aleksa, Amsterdam, N.Y.

Po 1 dol. — V. Jokūbaitis, Euclid, Ohio, G. Gobis, Amsterdam, N.Y., V. Gamžiukas, Buffalo, N.Y.

Visiem aukotojam nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

— Australijoj egzilų skautų skaučių stovykla suruošta kovo 7-9 Gilwello Parke, Viktorijos valstijoj. Dalyvavo lietuviai, latviai, estai, ukrainiečiai, lenkai, rusai ir vengrai skautai. Prieš porą metų Viktorijoj egzilus skautus suorganizavo Melbourne 'Džiugo' tunto tuntininkas s. Henrikas Antanaitis. Ši stovykla buvo antroji. Panašios stovyklos bus ruošiamos kiekvieneriais metais.

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

"Amber Holidays"

1980 M. ESKKURSIJOS Į LIETUVĄ
IŠ BOSTONO/NEW YORKO

MASKVA/VILNIUS:

gegužės 14 — \$ 899.00
geg. 21 (su RYGA) — \$ 1199.00
birželio 5 — \$ 999.00
birželio 19 — \$ 999.00
birželio 23 — \$ 949.00
liepos 15 — \$ 999.00

rugpiūčio 7 — \$ 999.00
rugp. 13 (su RYGA) — \$ 1199.00
rugpiūčio 28 — \$ 999.00
rugsėjo 17 — \$ 899.00
rugsėjo 24 — \$ 899.00
spalio 8 — \$ 879.00
gruodžio 26 — \$ 779.00

REGISTRUOKITĖS IŠ ANKSTO —
VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS

MEMBER
AMERICAN SOCIETY
OF TRAVEL AGENTS

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, P.O. Box 116, South Boston, Mass. 02127
Tel. 617 268-8764

Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIENĖ ir Alina RUDŽIUNIENĖ
Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

NEUŽMIRŠKIT SAVO GIMINIŲ
ŠIĄ VASARĄ

Kelionės Nr.	Išvyksta iš JAV ar Kanados	Iš viso dienų	Maršrutas (naktų kelionė)	Kaina, įsk. ✕ lėktuvą
601	Gegužės 21	14	Maskva 2, Vilnius 5, Ryga 4, Leningradas 1, Helsinki 1	\$1549
✕ ✕ 602	Birželio 18	15	Maskva 2, Vilnius 5, Minskas 3, Leningradas 3, Helsinki 1	\$1549
602A	Liepos 16	12	Helsinki 1, Vilnius 5, Ryga 2, Helsinki 2	\$1386
✕ ✕ 603	Rugp. 20	15	Maskva 2, Vilnius 5, Ryga 3, Leningradas 2, Helsinki 1	\$1549
✕ ✕ 604	Rugsėjo 17	16	Leningradas 3, Vilnius 5, Ryga 3, Maskva 2, Amsterdams 1	\$1598

✕ kaina vienam asmeniui, gyvenant dviem kambarį

✕ ✕ Geriausia vertė dėl 1980 — VILNIUJ GERESNI VIEŠBUČIAI
KELIONĖM NR. 602, 603, 604

Dienos ekskursijos į Kauną, Trakus, Petrodvoretį netoli Leningrado, teatro spektaklis Maskvoj; valgis tris kartus dienų: Vilniuj, Maskvoj, Leningrade, Rygoj, Minske; pusryčiai ir vakarienė Amsterdame ir Helsinkij; NĖRA VIZOS MOKESČIAI

FINNAIR

Write (out of state call collect):
UNION TOURS, INC.
6 East 36 Street
New York, N.Y. 10016
(212) 679-7878

SAS

AMERICAN SOCIETY
OF TRAVEL AGENTS
ASTA

LMK Federacijos New Yorko klubas balandžio 13 prie savo velykinio stalo Kultūros Židinyje. Nuotr. L. Tamošaičio

ATVELYKIO POPIETĖJE

LMK Federacijos New Yorko klubas kasmet surengia Atvelykio popietę su gausiu ir gražiu velykinių valgių stalu, su kultūrine programa. Tokia šių metų popietė buvo balandžio 13, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinyje. Publikos atsilankė per 100.

Popietę pradėjo ir jai vadovavo klubo pirmininkė Eugenija Donohue. Ji pristatė tris brolius suomius — Laiho. Jie visi muzikai. Visi trys groja akordeonais klasikinius kūrinius. Pradėjo jie Franz von Suppe kūrinium — Lengvoji kavalerija. Paskui pagrojo Johann Strauss'o valsą, Si-belijaus — Finlandiją ir liaudies

polką. Grojo jie tikrai įspūdingai.

Tada maldą sukalbėjo Tėv. Antanas Prakapas, OFM. Prasi-dėjo pačios vaisės. Visi skubėjo prie didelio, gražiai papuošto stalo, kur viduryje buvo net Velykų avinėlis su vėliavėle. Tradiciniai Velykų valgiai, daugybė murgučių.

Svečiai sėdėjo prie stalų, kurie taip pat buvo papuošti pavasario gėlėmis. Svečių buvo ne tik iš New Yorko. Atvyko atstovai ir iš kaimyninių klubų — iš Philadelphijos, Stamfordo, Waterburio. Jie visi buvo pristatyti.

Kavos metu broliai suomiai

dar pagrojo porą dalykėlių. Teko pasikalbėti ir paklausti, kodėl jie čia atvyko. Atvyko prieš 5 metus, nes Suomijoje nesą ateities su klasikine muzika. Jie dar turi du jaunesnius brolius, kurie Suomijoje lanko mokyklą. Kai tik baigs mokslus, tuoj ir juos čia atsikvies, nes čia jie gali išsi-versti su savo muzika.

Laimėjimam buvo leidžiama įvairių dovanų. Pats didžiausias laimėjimas buvo dail. Jadvygės Paukštienės paveikslas. Bilietai jau buvo iš anksto platinami. Laimėjo Elena Vizbarienė iš Floridos.

Popietė buvo tvarkinga, su pakilia šventiška nuotaika. Baigėsi apie 8 v.v. (p.j.)

užtenka poros aktorių, o kartais susirenka visa grupė. Atskirus vaidinimus sujungia muzika, kuri leidžiama per garsiakalbius. Muzika pritaikyta prie vaidinamos scenos.

Temos įvairios

Tokio stiliaus satyriniam teatrui nėra taip lengva sudaryti programą. Dalis atremiama į lietuvišką gyvenimą. Kita dalis — tarptautinė. Tekstai surašyti įvairiausių autorių. Viskas sukasi apie kasdieninį gyvenimą šeimoje, namuose, prie baro, krautuvėje, valgykloje. Čia ryškėja žmonių įvairios ydos.

Suvaidino šiuos vaizdelius

Pirmoje dalyje buvo suvaidinti šie skicai — vaizdeliai: pasakaita apie rūkymo žalą, vištos (pasakėčia be moralės), prie baro, valgykloje, išradimas, pas dantistą, drąsūs žodžiai, švelnioji lytis, šeimyninė tragedija, kortų vakaras, po ilgo nesimatymo, lietuviški grafitai, nakties svečias, aukščiausios tarybos posėdis, pensininkų klubas.

Antroji dalis: mokytojų tarybos posėdis, katinai (pasakėčia su morale), kalbos patarėjas, pasakos reikalas, aplink mus (žodis iš sponsoriaus), atkalbinėjimai, skirti berniui ir mergelėi, excelsior, godos mergaitinė, krautuvėje, gėlės žmonos gimtadieniui, pasaka apie jauną lietuvį ir jo liežuvį (vieno veiksmo dramatiška operetė).

Lietuviški motyvai

Visą medžiagą stengiamasi suaktualinti, pritraukti prie dabarties ir prie vietos. Pavyzdžiui, kur scenoje buvo panaudotas laikraštis, tai jis buvo Darbininkas. Įvesta ir kitų lietuviškų vardų iš New Yorko.

Vienas iš lietuviškiausių vaidinimėlių buvo Aukščiausios tarybos posėdis. Pagrindan paimtas bendruomeninis skaldymas, reorganizavimas Bendruomenė ir jos vadai. Visa ta medžiaga nukelta į senus, istorinius laikus, kai vyrai nešiojo šalmus su ragais.

Kas pažįsta šiuos reikalus, tas lengvai suprato, kaip satyriškai šaipomasi iš visų reorgų. Kas nežino to skaldymo, tas galėjo ir nesuprasti.

Lietuviški buvo ir pensininkai, kurie prisimena Urbono restoraną Kaune ir ima kalbėti apie muses. Čia ir glūdi saty-

BALTIMORE, MD.

Pavasario koncertą surengė Baltimorės Dainos choras balandžio 19 Lietuvių Namų gražiojo didžiojo salėje. Nauja dirigentė Charlotte Cammaratta kukliai dirigavo moterim ir vyram. Moterys vienos sudainavo keturias dainas ir vyrai taip pat. Programa buvo įdomiai surengta. Po koncerto buvo šokiai ir veikė turtingas valgių ir gėrimų bufetas.

Šv. Alfonso suaugusių klubas rengia metinį sukaktuvių banketą penktadienį, balandžio 25, 8 val. vak. gražiojo La Fontane Bleu salėje, Glen Burnie, Md. Rengimo komitetas ragina visus narius dalyvauti ir pakviesti savo draugus į banketą. Šokiama geras orkestras. Bilietus galima gauti pas Anne Lockwich.

Gegužinę turės Šv. Alfonso mokyklos berniukai, kurie tarnauja mišiom ir novenos pamaldom, balandžio 30 Blue Mountains kalnuose. Kun. A. Gražulis turi jiems paruošęs įdomią programą. Išvažiavus nuo Šv. Alfonso bažnyčios tuoj po mišių 8 val. ryto.

Pirmosios komunijos iškilmės Šv. Alfonso bažnyčioje įvyks gegužės 4, sekmadienį, per 10 val. mišias, kurias auko kun. Antanas Dranginis. Po mišių vaikučiai nusifotografuos su kunigu mokyklos salėje.

Gegužės mėnesio metinė procesija, skiriama Marijos garbei, šiemet bus gegužės 11, sekmadienį, 4 val. popiet. Sodaliatės neš Marijos statulą. Sodaliatės lydės mokyklos vaikučiai ir parapijos draugijos. Procesija baigsis rožančiumi ir Švč. Sakramento palaiminimu. Kunigai kviečia visus gausiai dalyvauti šiose pamaldose.

Motinos Dieną gegužės 11, sekmadienį, Šv. Alfonso bažnyčioje per 8:30 val., mišias įvyks Šeimos Komunijos šventė. Tai yra viena iš gražiausių dienų Šv. Alfonso parapijoje, kada šeimos dalyvauja mišiose ir bendrai priima komunią. Visi kviečiami dalyvauti.

Karo Veteranų pietus ir vaisės rengia Amerikos Legionierių Lietuvių posto 154 padėjėjos šeštadienį balandžio 26 Šv. Alfonso mokyklos salėje. Perry Point Veteranų ligoninės veteranai atvyks į Šv. Alfonso mokyklos salę, kur padėjėjos ir legionieriai patarnaus ir pavaišins svečius. Šiam kilniam žygiui vadovauja padėjėjų pirm. Eugenija Pazneikienė.

Jonas Obelinis

riškas žvilgsnis į pensininkus, kad jie neturi ko kalbėti ir rimtai, lyg mokslininkai, kalba apie muses ir uodus.

Lietuviškas buvo ir kalbos patarėjas.

Kas Kaime gražiausia?

Ilga atskirų vaidinimėlių — škiečių pynė. Vieni labiau limpa, kiti mažiau. Vieni žiūrovui giliau įsirežia, o kiti — praslysta. Gražūs buvo keli smulkūs vaidinimėliai, bene satyriškiausias yra pensininkų klubas, kur šiurpiei kalbama apie žmogaus tuštumą.

Bet — vis tiek tai yra teatras. Jų vaidyba kartais sušaržuota, perdėta, bet visuomenėje — teatro vaidyba. Sklandu, išlaikytas tempas, pabrėžti svarbiausi akcentai.

Reikia pasigėrėti gražia jų kalba. Visi taria lietuviškus žodžius aiškiai ir sklandžiai. Žodis skamba. Tie patys aktoriai yra jaunimas, kuris savo tarpe jau angliška kalba. Tai reikėjo gerokai padirbėti, kad lietuvių kalba būtų be priekaištų.

Kas vaidino?

Svarbiausias šio Antrojo Kaimo asmuo yra Algirdas Titus Antanaitis. Jis ir režisuoja ir visus vaizdelius suveria į darnią visumą. Paprastai jis nevaidina, bet šioje programoje bent porą

(nukelta į 11 psl.)

Dail. Pranas Lapė — Atoslūgis, aliejus, 24x24, 1980. Jo kūrinį paroda Kultūros Židinyje bus gegužės 3 ir 4. Rengia LMK Federacijos New Yorko klubas.

ST. PETERSBURG, FLA.

Tarptautinis festivalis Bayfronto centre vyko kovo 6-9. Lietuviai dalyvavo su savo virtuve, meno paviljonu ir tautiniais šokiais bei dainomis. Festivalio lankytojai vaišinosi lietuvių ponių pagamintais skanumynais, gėrėjosi meno eksponatais ir lietuvių tautinių drabužių spalvų deriniu. Daug kam buvo suteikta pageidaujama informacija apie Lietuvą. Gražiai pasitarnauta lietuviškam reikalui. Festivaly dalyvavo 34 tautybės ir jį ap-lankė apie 50,000 žmonių.

Šv. Kazimiero minėjimas ir St. Petersburgo vyskupo T. Larkin pagerbimas kovo 4 praėjo labai iškilmingai. Holy Name bažnyčioje pamaldose dalyvavo 9 kunigai ir daug tikinčiųjų. Šv. Kazimiero tema vyskupas pasakė pamokslą. Lietuviškas giesmes giedojo klubo choras, vadovaujamas muz. P. Armono. Klubo salėje vyskupas apžiūrėjo jo garbei suruoštą tautinę-religinę parodėlę, kurios įrengimui vadovavo E. Kačinskienė. Didžiojo salėje prie pietų stalo iškilmingai daliai vadovavo A. Karnienė. Kalbas pasakė dr. J. Petrikas, prel. J. Balkūnas, Holy Name parapijos klebonas F. Goodman (jo bažnyčioje laikomos lietuviškos pamaldos) ir kun. K. Butkus, OFM. Pastarasis įteikė vyskupui lietuvių dovanėlę — čekį, o Šv. Kazimiero misijos komiteto pirm. A. Gruzdytis ir sekr. O. Galvydienė įteikė misijos dovaną — kopyltstulpį. Visi vyskupui sugiedojo Ilgiausių metų. Vyskupas šiltai padėkojo už nuosirdų priėmimą ir prapiovė klubo šeiminkės B. Chlamauskienės iškeptą didžiulį tortą, kuriuo buvo pavaišinta 300 žmonių su viršum. Klubo chorui padainavus tris dainas, vysk. T. Larkin išvyko į kitą parapiją.

Lietuvos vyčių St. Petersburgo kuopos metinės Šv. Kazimiero iškilmės įvyko kovo 2. Prel. J. Balkūnas, kun. J. Gasūnas ir kun. K. Butkus, OFM, bažnyčioje koncelebravo mišias. Dalyvavo abiejų šalių kuopų vėliavos ir naujoji vyčių vėliava, kuri buvo pašventinta mišių metu, asistuojant pirm. A. Mažeikai, V. Kleivienei, T. Liutkieniui ir visai kuopos valdybai. Į pirmą laipsnį pakelti 28 vyčiai, į antrą — 10, gi prel. J. Balkūnas gavo 4-tą laipsnį. Iškilmin-

Eugenija Venskuvienė, moterų madų kūrėja, dalyvauja šioje pavasario madų parodoje, kuri bus balandžio 27 Kultūros Židinyje. Bus demonstruoti jos sukurti įvairūs moterų drabužiai. Parodą rengia Balfo 100-tasis skyrius.

guose pietuose restorane dalyvavo 70 asmenų su viršum. Kalbas pasakė prel. J. Balkūnas, šaulių kuopų pirmininkai Gudonis bei Kalpokas ir kun. K. Butkus, OFM. Lietuvos vyčių kuopos narių susirinkimas įvyks balandžio 10, ketvirtadienį, 3 val. popiet Lietuvių klubo salėje. Kuopos gegužinė organizuojama balandžio 17, ketvirtadienį, Lake Seminole parke, 9-ame paviljone.

LB St. Petersburgo apylinkės narių susirinkimas įvyko kovo 12 Lietuvių klubo salėje. Dalyvavo per 70 narių. Apie LB darbų pranešė JAV LB krašto valdybos pirm. inž. V. Kutkus. Išrinkta nauja St. Petersburgo apylinkės valdyba, kuri kovo 20 pareigomis pasiskirstė taip: inž. Mečys Krasauskas — pirm., Kazys Urbsaitis — vicepirm. ir izd., Valerija Palčiauskienė — sekr., Jadvyga Pupelienė — narė soc. reikalams, Simas Velbasiš — parengimų vadovas ir Antanas Ragelis — narys Lietuvių Fondo reikalams.

Pietų Amerikos jaunimas — tautinių šokių grupė Ažuolynas iš Urugvajaus ir vokalinis vietas Žibutės iš Argentinos — po dviejų spektaklių kovo 16 ir 17 St. Petersburgo Lietuvių klubo salėje, kovo 17 išvyko namo. Jų pasirodymuose dalyvavo apie 600 žmonių. Žiūrovai svečiam suaukojo 462 dol.

L.Ž.K.

ATOSTOGOS KENNEBUNKPORTE

Lietuviai pranciškonai kviečia jus praleisti savo atostogas Kennebunkporto vasarvietėje.

Sezonas prasideda liepos 3 ir baigiasi rugsėjo 1.

Vasarvietė yra gražioje Atlanto pakrantėje su vėsinais kambariais ir jūros vandens baseinu. Buto ir maisto kainos visiems prieinamos.

Informacijai adresas:

Franciscan Guest House
Kennebunkport, Maine 04046
TEL. (207) 967-2011

ŠEŠTOJI LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

ĮVYKS
LIEPOS 6 D., SEKMADIENI, 2 VAL. POPIET
INTERNATIONAL AMPHITHEATRE,
CHICAGO, ILL.

Bilietai gaunami Vaznelių Gifts International krautuvėje,
2501 W. 71 St., Chicago, Ill., 60629. Tel. 312 471-1424.

Bilietų kainos: ložėje \$20.00, mezzanine \$14.00, \$12.00,
\$9.00 ir \$7.00. Balkonas — \$15.00, \$12.00, \$9.00, 8.00,
\$7.00 ir \$4.00.

Banketas bus tą pačią dieną 7 val. vak. Condessa
Del Mar, 12220 S. Cicero Ave., Alsip, Ill. Bilieto kaina \$18.00.
Stalai po 10 žmonių. (Šventės programos šokėjai bilietus
užsisako per savo grupių vadovus.)

Bilietus užsisakant paštu, čeklius rašyti: LITHUANIAN
FOLK DANCE FESTIVAL.

NAUJAUSI LEIDINIAI

Jurgis Jankus, Kol esu čia, pasakojimai. 8 dol.

St. Yla, Lietuviškos šeimos tradicijos. 20 dol. Su persiuntimu 21 dol. Vėl gaunama Darbininko administracijos.

Z. Raulinaitis, Grobio ir naikinimo žygis. Lietuvos istorijos momentai. Irišta. 9 dol.

A. Landsbergis, Muzika įžengiant į neregėtus miestus. Noveles. Irišta. 6 dol.

J. Prunskis. Bėgome nuo teroro. 7.50 dol.

P. Čepėnas. Naujųjų laikų Lietuvos istorija. 1 tom. 15 dol.

Robert L. Stevenson. Slėpiningos novelės. 6.50 dol. (Vertė P. Gaučys).

V. Nekė. Klajūno dalia, poezija. 3 dol.

J. Blekaitis. Rudens ritmu, poezija. 6 dol.

J. Narbutas, Sportas nepriklausomoje Lietuvoje. I ir II tomas po 9 dol.

T. Venclova, Balsai. Pasaulinės poezijos rinkinys. 6 dol.

J. Jankus, Anapus rytojaus. Romanas. 7 dol.

A. J. Greimas, Apie dievus ir žmones. Lietuvių mitologijos studijos. 10 dol.

VI. Vijeikis, Saigūnas, Istorinė apysaka. 3 dol.

M. Bourdeaux, Land of Crosses. 8 dol.

A.A. dail. Povilo Kaupo monografija. 5 dol.

B. Stundžia, Burės ir varikliai. 6 dol.

A. Landsbergis, Muzika įžengiant į neregėtus miestus. Noveles. 6 dol.

R. Spalis, Širdis iš granito, romanas. 10 dol.

A. Pakalniškis, Gyvenimo pakelės, prisiminimai. 5 dol.

K. Motuzas ir kiti. Postage Stamps of Lithuania, 15 dol.

VI. Juodeika, Didžioji iliuzija, I-mas ir II-ras tomas. Su kietais viršeliais. Po 15 dol.

J. Puzinas ir J. Palukaitis, Tautinės minties keliu. 13 dol.

B. Krikštopaitis, Jūrų keliais. 10 dol.

O. V. Milašius, Septynios vietnė. 4 dol.

Vysk. M. Valančius, Vaikų knygelė. 3 dol.

A. Rūgytė, Zanavykija. II-ras tomas. 15 dol. Kietais viršeliais 20 dol.

VI. Vijeikis, Lietuvos istorijos vaizdai. Didelio formato, su gausiom iliustracijom. Kaina 15 dol.

Lithuanian Heritage, spalvotas įvairiausių lietuviškų pirkinių katalogas. Kaina 2 dol.

Sesuo O. Mikailaitė, Esame Dievo vaikai, religiniai pratimai. 2 dol.

Visi leidiniai gaunami Darbininko administracijos.

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Dalia Kučėnas, sopranas. 12 liaudies dainų ir operų arijų. Dviejų plokštelių albumas — 14 dol.

Sol. Danos Stankaitytės lietuviškai įdainuotos operų arijos su simfoninio orkestro palyda. Ištraukos iš Gražinos, Aidos, La Gioconda, La forza del destino ir kt. Stereo. Kaina 10 dol.

Sodžiaus garsai. S. Stankūno kūriniai. Įdainavosolistai I. Stankūnaitė, L. Stukas, O. Zubavičienė, Ch. Daukša, B. Miškinis ir New Yorko vyrų Perkūno choras. Palydos ir solo A. Prižginto ir D. Sakaitės. Stereo. Kaina 8 dol.

Taip pat gaunama: Kur tas šaltėn šaltinėlis — E. Kuodžio ir J. Girijoto duetai, 2 plokštelės — 14 dol., A. Kuprevičiaus piano muzika — 7.50 dol., Mes žengiame su daina — New Yorko vyrų oktetas — 6 dol., Suk ratelį — Vilniaus choro liaudies dainos — 6 dol., Jūros paslaptys, Vasaros šokis ir Žalias vėjas — lengvos muzikos dainos — po 7 dol. kiekviena plokštelė.

Persiuntimui pridedama 1 dol. Šios bei kitos lietuviškos muzikos plokštelės, naujos knygos ir suvenyrai gaunami Darbininko administracijos, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Teisiniai klausimai

KADA REIKIA SUDARYTI TESTAMENTĄ?

Mes, advokatai, dažnai susiduriame su liūdnomis žiniomis.

Pagal gamtos dėsni, žmonės gimsta ir, kurį laiką pagyvenę, iškeliauja amžinybėn. Prie šio dėsno nieko negalim pridėti ir nieko nuo jo atimti. Suaugę žmonės išmokstam įvairių profesijų, dažniausiai praturtėjam ir tą savo sutaupytą turtą skiriam savo šeimai ir savo senatvei. Bet dažniausiai mes apsilenkiame su minėtu gamtos dėsniu, nes spėdami pareikšti savo norą testamentu.

Petras ir Juozas dažnai susitinkę kalba, kaip geriausiai apsaugoti savo šeimą. Bet dėl tam tikrų priežasčių jie "pavėluoja" padaryti testamentus, palikdami nesutvarkytus savo turtą paskirstymus savo artimiesiems asmenims.

Pagal statistiką, mūsų krašte 10-tas nuošimtis vedusiųjų yra išsiskyrę. Po kiek laiko tie asmenys vėl veda. Dažniausiai kiekvienas turi iš pirmų ir antrų vedybų vaikų. Tai sudaro komplikacijų turimo turto paskirstyme. Mes, advokatai, dažnai susiduriame su komplikuotais šeimoms klausimais.

Patartina tokioj šeimoj sudaryti testamentą su atitinkamais papildymais bei pataisymais. Tada komplikacijos būtų sumažintos, arba ir visai būtų jų išvengta, su minimaliomis išlaidomis.

Per daugelį metų esu rašęs spaudoj patarimus, kad kiekvienas, tiek jaunas, tiek suaugęs, profesionalas bei kunigas, turėtų savo testamentą. Jeigu tą užduotį atliktume savo laiku, mūsų gyvenimas būtų labiau užtikrintas. Testamentu padarymas neturėtų išgąsdinti mūsų tautiečių; jis turėtų jį suraminti.

Matom, kad žmogus dažnai miršta staigiai. Miręs be testamentu, jis palieka daug komplikuočių problemų. Gi iš anksto padarius testamentą, šis dokumentas kalba už mirusįjį ir jo

šeimą arba gimines palieka taikoj, be jokių problemų.

Savo ilgoj praktikoj aš neieškojau naudos, bet visada norėjau patarti ir patardavau savo tautiečiams, gyvenime matydamas nepasitenkinimus, skriaudas bei ašaras. Aš priėjau išvadą, kad man nereikia bijoti iš anksto padaryti testamentą, nes jis yra būtinai reikalingas kiekvienam. Tam reikalui išlaidų susidaro nedaug, o nauda — neribota.

Pavyzdžiui: Jonas buvo vedęs, turėjo 7 vaikus ir didelį ūkį. Jo vaikai turėjo skirtingus paпроčius ir galvojimą. Prieš mirtį Jonas kelis kartus lankėsi mano raštinėj ir teiravosi apie testamentu sudarymą. Išklausių jo problemas šeimai, jam buvo sudarytas praktiškas planas, ir jis savo parašų jį patvirtino. Vėliau jis paskambino man, kad pridėčiau pataisą, kurią padariau. Bet Jonas "neturėjo laiko" pasirašyti. Nelaimė jį ištiko paliekant nesutvarkytą pageidavimą. Panašių atvejų yra gana daug.

Testamentą mes galim šiandien padaryti, o kitą dieną — pakeisti. Bet vaikų nepatartina prirašyti prie nuosavybės. Jei prirašytum, dažniausiai vaikai sukeltų daug bėdų. Pvz., divoruose, auto nelaimėse ir net įsivėlę į kriminalines bylas. Tada savo nuosavybės negalėtum perduoti be vaiko ir jo žmonos parašo. Jei turėtum testamentą ir turtą paskirstytum pagal savo norą, o vėliau kai kurie vaikai būtų nepalankūs, galėtum jį pakeisti be jų žinios ir prašymo.

Adv. Charles P. Kal

ŠALFASS 1980 Š. Amerikos lietuvių šachmatų pirmenybės įvyks balandžio 26-27 Detroito Lietuvių Kultūros Centre. Įsirašymus siųsti A. Butkunui, 25356 Leestock Ct., Farmington Hills, Mich. 48018, telef. (313) 477-8475, pridedus prašmės mokesčio po \$5.00 dalyvio.

Bostono tarpklubinėse balandžio 25 Harvard žaidžia prieš Lithuanian. Pirmojo rato rungtynėse MIT įveikė mūsiešius 3.5-1.5. Po pustaškį mum pelnė T. Atkočaitis, K. Merkis ir B. Skrabulis. Šiuo metu MET lygoj pirmuoja trys komandos: MIT, Univ. of MASS ir So. Bostono LPD šachmatininkai, turėdami po 5.5-2.5 tš. Linkėkim mūsų vyram išsilaikyti pirmame trejetuke.

Pasaulio pretendentų dvikovo. Feldene, Austrijoj, V. Korėnojus įveikė buv. pasaulio meistrerį T. Petrosianą 5.5-3.5. Bad Lauterberge R. Huebneris (V. Vok.) įveikė A. Adorjaną (Vengr.) 4.5-3.5. Alma Atojų-Polugajevskis ir M. Talis 3-1. Meksikoj — vengras Portiš ir Spasskis 1.5-0.5.

Pretendenčių dvikovo. N. Capriandavili įveikė Gurielį 6-3. Abi gruzinės, rungėsi Tbilisy.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: **DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207**

Prašau pratesti prenumeratą 1980 metam (Skaitytojai, neapsimokėję už 1979, prašomi apsimokėti)

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus tik \$10.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$13.00.

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

Tautinių šokių ir muzikos ansamblis "Sukurs", kurio koncertas įvyks gegužės 3 Brocktone

AUKOS KULTŪROS ŽIDINIUI

Dalis lėšų Kultūros Židinio išlaikymui paremti ateina iš gerširdžių ir dosnių aukotojų. Vieni aukoja mirusių artimųjų atminimui, kiti įvairiom kitom progom. Kultūros Fondo vadovybė nuoširdžiai dėkoja visiem aukotojam, ypač tiem, kurie prasminga auka padeda įamžinti savo draugus bei artimuosius ir remia Kultūros Židinio gyvavimą visų lietuvių naudai.

a. a. Juzės Kibirkštienės atminimui aukoją šie asmenys: V. ir D. Anonai 25 dol., Algirdas Brazinskas 30 dol., Aleksas Daunys 30 dol., Pr. ir I. Gvil-džiai 25 dol., Great Necko L.B. Apylinkė 20 dol., Algirdo ir Tado Jasaičių šeimos 50 dol., R. ir H. Miklai 30 dol., dr. Birutė ir Jonas Petručiai 20 dol., D. ir M. Petrikai 20 dol., L. ir D. Siemaškai 25 dol.

A. a. Onos Budreckienės atminimui aukoją: Zigmas Bacevičius 500 dol. (tapo garbės fondatorium), dr. Ona ir Juozas Vilpišauskai 100 dol.

A. a. V. Čižiūno atminimui: Rima Čerkeliūnienė 35 dol.

A. a. V. Mickeliūno atminimui: Antanas Maceika 20 dol.

Kitos aukos: dr. Marija ir Aleksandras Žemaičiai 100 dol., P. ir E. Bartkai 25 dol. Petras Puskas 90 metų gimtadienio proga per Kazi Bačauską — 100 dol.

Visiem aukotojam dar kartą širdingas ačiū. Jų dėka Kultūros Židinsys gali ir toliau turėti užtikrintą ateitį. Kultūros Židiniui aukas prašoma siųsti šiuo vardu ir adresu: Lithuanian Cultural Foundation, 355 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

N. Aleksandrija — E. Achmylovskaja 5.5-3.5, vengrė Žuža Vereči — N. Ioselani 1-1. Abi partijos baigtos lygioimais.

Lietuvos komandines pirmenybes trečius metus laimi VU rinktinė Mokslas, surinkusi 67 tš. iš 96. Pasižymėjo komandos kapitonas R. Survyła. Jo 22 ėjimai laimėję partiją įsidėjo Maskvos žurnalas "64".

Estė M. Raniuk laimėjo tarptautinį Talino turnyrą, surinkusi 10-3 tš. Levitina su este Pjarnpuu surinko po 9.5 tš., Aliochina — 9 tš.

Amerikietis Andy Soltis, N.Y., laimėjo Marshall klubo tarptautinį turnyrą su antrą kartą atlikta didmeisterio norma. Didmeisterio titulas bus jam suteiktas š. m. FIDE kongrese.

— VI-ji Lietuvių Tautinių Šokių Šventė bus liepos 6 d., 2 val. popiet International Amphitheatre, Chicago, Illinois. Bilietai gaunami Vaznelių Gifts International krautuvėje, 2501 W. 71 St., Chicago, Ill. 60629. Tel. (312) 471-1424. Bilietų kainos: ložėje \$20.00, mezzanine \$14.00, \$12.00, \$9.00 ir \$7.00. Balkonas — \$15.00, \$12.00, \$9.00, \$8.00, \$7.00 ir \$4.00. Banketas bus tą pačią dieną 7 val. vak. Condesa Del Mar, 12220 S. Cicero Ave., Alsip, Ill. Bilieto kaina \$18.00. Stalai po 10 žmonių. (Šventės programos šokėjai bilietus užsisako per savo grupių vadovus.) Bilietus užsisakant paštu, čekius rašyti: Lithuanian Folk Dance Festival.

LOS ANGELES, CALIF.

Velykų šventėm pasiruosta su metinėm rekolekcijom, kuriom vadovavo kun. Kazimieras Pugevičius. Velykų švenčių proga parapiečiai gausiai lankėsi pamaldose ir parapijai remti suaukojo 11,026 dol. Ši rinkliava bus panaudota automobilių pastatymo aikštei naujai išgrįsti.

Lietuvos naujo žemėlapiu, paruošto pulk. J. Andriaus ir išleisto Devenų Kultūros Fondo, pristatymas įvyks balandžio 27, sekmadienį, 12:30 val. popiet Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėj. Pristatymą rengia Los Angeles Ramovėnai ir Santa Monica Lietuvių Klubas. Kalbės pats žemėlapiu autorius, bus trumpa meninė programa, vaišės.

Skautų balius, rengiamas skautų ir skaučių stovyklavietės komiteto, įvyks balandžio 26, šeštadienį, 7:30 val. vak. Pick-

Cleveland, Ohio

Mindaugo Nasvyčio meno paroda

Po daugelio metų Clevelando lietuvių turės progą grožėtis dailininko ir meno istorijos daktaro Mindaugo Nasvyčio meno kūriniais. Paroda įvyks per Clevelando ateitininkų metinę šventę, balandžio 26-27 DMNP parapijos salėj.

Mindaugas Nasvytis studijavo meną Ecole des Arts et Metiers, Freiburge, Clevelando Meno Institute, Ohio State universitete, Columbus ir Case Western Reserve universitete Clevelande. Jo daktaro disertacija buvo apie M. K. Čiurlionį.

Mindaugas reikšėsi amerikiečių ir lietuvių visuomenėj kaip menininkas, mokytojas, konsultantas, meno kritikas ir rašytojas. Jo dailės kūriniai buvo išstatyti dvidešimtyje meno parodų. Jis dėstė gimnazijoj, keturiuose universitetuose ir buvo meno departamento vedėjas Cleveland State universitete. Asistavo Clevelando Meno Muziejaus dekoratoriui ir buvo architektūros meninis patarėjas Clevelando Lietuvių Namam.

Sustatė meno studijų planą, kuris šiuo metu yra naudojamas Ohio viešose mokyklose. Bendradarbiavo su Liuda Alssen susukime dokumentarinio filmo apie M. K. Čiurlionį. Jo straipsniai apie M. K. Čiurlionį, A. Galdiką ir A. Tamošaitį išspausdinti Drauge ir Aiduose.

Savo kūrybiniame gyvenime susilaukė daug atsižymėjimų — nuo laimėjimo pirmosios vietos pašyme Clevelando Meno Institute iki įrašymo į Men of Achievement 1974 ir Who's Who in the South and Southwest 1976-77.

A.Z.

PASKUTINĖ PROGA

turėti savo bibliotekoj pilnus komplektus abiejų lietuviškų enciklopedijų. L. E. buvome pritrūkę kai kurių tomų, tad ryžomės papildyti.

Lietuvių Enciklopedija 36 tomai **\$350.00**

Encyclopedia Lituanica 6 tomai **\$125.00**

Vinco Krėvės Raštai 6 tomai **\$30.00**

Iš mano atsiminimų — Petras Klimas **\$12.00**

Kreiptis: J. Kapočius, P. O Box 95, So. Boston. MA. 02127
Telef. dieną (617) 268-7730, vakarais (617) 282-2759.

wick banketo salėj, Burbank, Calif. Meninę programą atliks Vida Polikaitytė ir Raisa Urbonienė.

Lietuvių Diena, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos rengiama 27 kartą, šiemet įvyks birželio 22. Parodoje dalyvaus šie Los Angeles gyveną dailininkai: Alfonsa Pažiūrienė, Jonas Andrašiūnas, Julija Šlapelytė, Pranas Gasparonis, Alfonsas Petrauskas, Livija Lipaitė, Josefinė Gedminienė, Ilona Brazdžionienė, Kęstutis Mikėnas ir Povilas Gaubas. Sąrašas baigtas. — L.Ž.K.

GYVENTOJŲ SURAŠYMAS

Per praėjusias dvi savaites visi gyventojai paštu turėjo gauti JAV žmonių surašymo anketą. Norėdami padėti lietuviams šios anketos išpildyme, Ethnic Community Services darbuotojai įsteigė laikiną būstinę "Margučio" patalpose ir padėjo lietuviams išpildyti jų anktas.

Per 250 asmenų pasinaudojo ECS darbuotojų pagalba. Be to, 150 asmenų skambino telefonu išsiaiškinti anketos neaiškumam.

Balandžio 16 Census Bureau atstovai pradėjo lankyti tuos asmenis, kurie nėra grąžinę surašymo anketų. Jei anketų paštų dar nesate gavę, atstovai jums asmeniškai pristatys ir kartu jas užpildys. Jei turite surašymo anketą, bet dar nesate jos užpildę, prašom neatidėlioti.

Surašymo anketų tikslas nėra tik suskaičiuoti, kiek yra JAV gyventojų. Anketa pateikia valdžiai visą eilę duomenų, kuriais remdamasi galės spręsti, kiek valstija turi gauti atstovų kongrese, kiek federalinių pašalpų gaus apylinkė įvairiom programom ir t.t. Jei asmuo neužpildė surašymo anketos ir nėra įskaičiuotas į tos apylinkės gyventojų skaičių, ta apylinkė gali prarasti federalinę paramą.

ECS darbuotojai dėkoja lietuviams, kurie pasinaudojo jų pagalba. Taip pat dėkoja Petručiui už leidimą ECS darbuotojam naudotis "Margučio" patalpomis.

Tikime, visus duomenis suvedus, Marquette Parko lietuviai bus teisingai atstovaujami.

Dėl daugiau informacijų kreipkitės adresu: Algis Silas, c/o Margutis, 2422 W. Marquette Road, Chicago, Illinois 60629. Tel.: GR 6-2242.

Šiemet sueina jau 65 metai, kaip leidžiamas Darbininkas. Pradėtas jis leisti 1915 metais Bostone. 1951 perkeltas į Brooklyną ir sujungtas su Brooklynneėjusia Amerika ir Pittsburgheėjusiom Lietuvių Žiniom. Auka prisidėk prie Darbininko išlaikymo.

New Yorko tautinių šokių ansamblis Tryptinis, dalis "veteranų", buvusių šokėjų, kurie atliks programos dalį Tryptinio 30 metų sukaktuviniame koncerte gegužės 10 Kultūros Židinyje. Nuotr. P. Bivainio

TRYPTINIS 30

"Jei savo širdyse išsaugosit bent dalelę meilės savo tautai, jos kultūrai, tėvų kalbai... visada jausiuos, kad metų metais praleistos valandos su jumis buvo ne veltui." — Jadvyga Matulaitienė, švenčiant tautinių šokių grupės 25-erių metų jubiliejų.

-o-

Artėja gegužės 10-oji, New Yorko tautinių šokių grupės Tryptinio trisdešimtmečio šventė. Tai visų New Yorko lietuvių šventė, nes beveik kiekviena čia gyvenanti šeima buvo paliesta Tryptinio šokio bangos: vieni patys šoko, kitų vaikai šoko, o dar kiti dabar sukasi jo rateliuose.

Perverčiu praėjusių jubiliejų leidinius ir stebiuosi pasirodymų skaičium, repertuaro platumu, šokėjų gausumu. Iš tikrųjų per 30 veiklos metų Jadvygos Matulaitienės vadovaujama tautinių šokių grupė yra pasirodžiusi daugiau nei kuris kitas buvęs ar esantis New Yorko ansamblis ar vienetas. Vien pasaulinės parodos metu 1964-65 grupė šoko

14 kartų. Per trisdešimt veiklos metų Tryptinio eilėse šoko apie 300 lietuvių jaunimo, atliko arti šimto lietuvių liaudies šokių repertuarą.

Tryptinis savo gyvavimą pradėjo 1950 Maironio lituanistinės mokyklos ribose, kaip Brooklyno tautinių šokių grupė. Pirmasis pasirodymas buvo tų pačių metų lapkričio mėn. tarptautinėj moterų parodoj. 1956 grupė atsiskyrė nuo Maironio mokyklos ir, pasivadavusi New Yorko moksleivių tautinių šokių grupe, pradėjo savarankišką darbą. Dešimtmečio proga vienetas pasivadino New Yorko tautinių šokių grupe.

25-erių metų jubiliejų švenčiant, grupę sudarė gimnazijas bebaigę ar kolegijas lankę šokėjai. Tai buvo puikiai paruošti, eilę metų jau šokę jaunuoliai. Tačiau grupės gyvavimo amžius atrodė ribotas, nes daugumas jų žadėjo šokti iki 1976 metų V-osios tautinių šokių šventės ir po to grupę palikti.

Ankstyvą 1975 metų rudenį keleto tėvų pageidavimu Jadvyga Matulaitienė įkūrė antrąją — jaunesniųjų šokėjų grupę, priimdama į ją mergaites ir berniukus nuo 14-kos metų amžiaus.

Kai susirinkdavo jaunuolių būrys, pilnas entuziazmo ir energijos, bet žalias šoky, vadovės darbas pasidarė be galo sunkus. Nuo 1975 rudens Jadvyga Matulaitienė dirba dvigubą darbą: tęsia vyresniųjų grupės vadovavimą ir kruopščiai šlifuoja, moko jaunesnius. Pirmasis jaunesniosios grupės pasirodymas įvyko 1976 Vasario 16-osios minėjimo proga ir buvo visų dalyvių labai šiltai priimtas.

1976 vasarą abi grupės atliko didelius uždavinius — atstovavo New Yorko lietuviams JAV 200 metų šventėj liepos 4 New Yorko ir dalyvavo V-ojo lietuvių tautinių šokių šventėj Chicagoj. Prieš vykdamą į tautinių šokių šventę, visų šokėjų ir vadovės nutarimu New Yorko tautinių šokių grupė pasivadino Tryptiniu. O šventės generalinėj repeticijoj Tryptinio abi grupės jau dalyvavo ir su pasirinkta Tryptinio uniforma — su baltais sijonais bei kelnėmis ir tamais žaliais spalvos marškinėliais su priekiniu įrašu TRYPTINIS. Šias spalvas matysim ir 30-mečio šventės dekoracijose; be to, jos vėl puoš šokėjų VI-osios tautinių šokių šventės generalinės repeticijos metu šių metų vasarą Chicagoj.

Jadvygos Matulaitienės, kaip tautinių šokių vadovės, kelias prasidėjo 1937, kai, baigusi aukštesniosios kūno kultūros kursus Kaune, pradėjo mokytojos darbą Pilviškiuose. Toliau dirbo Veiverių, Wiesbaden, Kasselio ir Schwaebish Gmündo lietuvių gimnazijose. Tautinių šokių grupes įkūrė šiose

A.A.

REGINAI INGELEVIČIENEI

mirus, gilią ir nuoširdžią užuojautą dr. Vladui Ingelevičiui, dukroms su šeimomis ir visiems artimiesiems reiškia

Jurgis ir Irena Okuniai

A.A.

REGINAI INGELEVIČIENEI

mirus, dr. Vladui Ingelevičiui, dukroms Marai ir Ginei su šeimomis ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Birutė Paprockienė

Dukroms

MARAI VYGANTIENEI ir GINAI KUDŽMIENEI

bei jų šeimoms, netekus mylimos mamytės, reiškiu gilią užuojautą.

Halina Montvilienė

Architektui

TADUI VIZGIRDAI

mirus, nuoširdžiai užjaučiu jo brolį Viktorą Vizgirdą ir šeimą.

Jurgis Gimbutas

BOSTONO ŽINIOS

Kamerinis koncertas

Sekmadienį, balandžio 27, 5 v. popiet Brocktono vyrų sektetas So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėj, trečiame aukšte, rengia kamerinį koncertą, kuriame bus atliekami Juliaus Gaidelio ir Jeronimo Kačinsko kvintetai. Gros Barklee Muzikos Kolegijos profesorų grupė.

J. Kačinsko veiklas jau buvo atliktas du kartus: Kultūros Židinyje New Yorko ir balandžio 9 Barklee Performance Center salėj, Bostone.

trijose lietuvių stovyklose. Dar Lietuvoj pasižymėjo kaip laisvos kūrybos šokių, gimnastikos ir tautinių šokių mokytoja bei vadovė, sugebanti paruošti plataus pobūdžio šventes, įjungdama didelius skaičius mokinių.

1950 atvykusi į Brooklyną, tuoj pat įsijungė į Maironio mokyklos mokytojų kolektyvą, mokydama tautinius šokius bei žaidimus. Per dvidešimt darbo metų Maironio mokykloj sukūrė eilę vaikų baletų bei šokių, įjungtų į metinius mokyklos pasirodymus.

Kaip tautinių šokių grupės vadovė, Jadvyga Matulaitienė pravedė eilę didelių švenčių New Yorko, buvo III-osios tautinių šokių šventės vadovė Chicagoj. 1970 Darbininko laikraščio šventėj apdovanoata medaliu kaip iškiliausia tų metų moteris. Nuo 1972 iki 1978 buvo Tautinių Šokių Instituto pirmininkė, pravedė eilę tautinių šokių mokytojų kursų mokytojų studijų savaitėjų metu.

Tryptinis jau eilę metų aktyviai dalyvavo ir kitų tautybių šventėse. 1978 rugsėjo mėn. dalyvavo New Jersey Garden State Art Center festivaly, kas metais šoka armėnų tautiniame bei New Yorko miesto ruošiamuose etniniuose festivaliuose.

Šiuo metu vadovės Jadvygos Matulaitienės ir šokėjų dėmesys ir entuziazmas yra sukaupti šventės pasiruošimui. Gi visiem mum ši šventė suteiks progą pasidžiaugti Jadvygos Matulaitienės bei Tryptinio šokėjų darbu vaisiais — tai bus lyg vainikas, iškeltas 30 metų darbui atžymėti.

Pagerbkim darbščiausia New Yorko vieneta savo gausiu atsilankymu jų šventėj gegužės 10 dieną.

R. Gudaitienė

CHICAGOS ANTRAS KAIMAS

(atkelta iš 9 psl.)

kartų ir jis buvo scenoje.

Šalia jo dar vaidino: Jūratė Jakštė, Nijolė Sparkytė, Juozas Aleksūnas, Eugenijus Būtenas, Juozas Kapačinskas, Jurgis Riškus, Romas Stakauskas.

Dauguma jų nauji, o keletas dirba ilgesnį laiką su A. Antanaičiu. Šviesos ir garso efektus tvarkė dailininkas Vincas Lukas, kuris taip pat padaro ir vaidinimo plakatus.

-o-

Reikia pasidžiaugti Antru Kaimu, jo dideliu darbu. Kiek re-

EKSKURSIJA Į KENNEBUNKPORTĄ

Tradicinė ekskursija autobusu pas Tėvus pranciškonus Kennebunkport, Maine, šiais metais daroma ne Darbo dienos savaitgaly, bet JAV nepriklausomybės šventėj. Autobusas iš Kultūros Židinio kiemo išvyks liepos 4, penktadienį, 8 val. ryto. Pakeliui sustojama prie Shalins Funeral Home, 84-02 Jamaica Ave., Woodhaven. Į New Yorką grįžtama liepos 6, sekmadienį, vakare.

Kelionė, nakvynė geruose kambariuose ir valgis 5 kartus — asmeniui 85 dol. Šios kelionės reikalais skambinti Marytei Šalinskienei 296-2244 arba Tėvui Petriui 827-1351. Anksčiau užsiregistravę pasirenka vietas autobuse bei kambarius vasarvietėj,

J. Gaidelio kūrinys tik nesenai parašytas ir bus pirmą kartė atliktas lietuvių tarpe.

Naujovė — "Kultūrinė mugė"

Balandžio 27, sekmadienį, nuo 12 iki 4 val. So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėj įvyks "Kultūrinė mugė", kaip ją rengėjai pavadino, "Kultūrinis jomarkas". Šioj mugėj bus galima pirkti, parduoti ar net keisti savo senus paveikslus, knygas, foto nuotraukas, lietuviškus audinius, tautinius drabužius, gintarą, nors ir sutrikusį, pašto ženklus, vokus ir pinigus.

Tai bus gera proga išvalyti savo spintas, stalčius, rūsius ir palėpes. Tad visi galime pasi- naudoti šia muge dalyvaudami joje kaip pirkėjai ar pardavėjai.

Taip pat bus galima įsigyti naujų knygų, plokštelių ir meno darbų. O nofintieji dovanoti lietuviškas senienas Alkos muziejui galės susitarti su Alkos atstovu.

Norintieji dalyvauti mugėje ir turėti savo stalus gali kreiptis dienos metu tel. 268-7730, o vakare tel. 731-0188.

K. Donelaičio sukaktis

Lietuvių radijo valandos "Laisvės Varpas" vedėjas P. Viščinis savo pavasarinį koncertą skyrė mūsų dailiosios literatūros pradininko Kristijono Donelaičio 200 metų mirties sukakčiai paminėti. Koncerto programą atliko komp. Darius Lapinskas, solistė Laima Lapinskienė ir jų 8 metų sūnelis Aras, kuris grojo smuiku.

Šis Laisvės Varpo buvo bene 41 renginys nuo jo įsikūrimo pradžios. Lietuvių susidomėjimas tokiais renginiais yra paskatinimas ir įrodymas, kad lietuviškas žodis radijo bangomis yra vertinamas ir remiamas.

Iš Sv. Petro parapijos veiklos

Sv. Petro lietuvių parapijos So. Bostone klebonui kun. Antanui Baltrušėnui praeitą pavasarį išėjus pensijon, klebonu buvo paskirtas kun. Albertas Kontautas. Tų pačių metų birželio mėn. pabaigoj Bostono arkivyskupas kard. Madeiros kun. A. Kontautą paskyrė dekanu So. Bostonui, Dorchesterui ir Matapan. Šiame rajone dekanui kun. Kontautui priklauso 22 parapijos. Tų parapijų skaičių tik viena Sv. Petro parapija yra lietuvių, o visos kitos yra airių, italų, lenkų ir kitų.

Nors mūsų klebonas kun. Kontautas yra apkrautas dideliu darbu, bet mes džiaugiamės, kad kardinolas jį taip įvertino ir pavedė tokias pareigas.

Sv. Petro lietuvių parapija dėl įvairių priežasčių yra didelė stagnacijoj. Kleb. Kontautas daro visas pastangas, kaip suaktyvinti ir atgaivinti mūsų parapijos gyvenimą ir veiklą. Jis kviečia parapičius į susirinkimus, yra sudaręs komitetus parapijos veiklai suaktyvinti. Gegužės 11 Lantana restorane rengia parapijos 75 metų sukakties minėjimą, o tos pačios dienos rytę 10:15 min. yra skelbiama Maldos ir Atgailos diena. Per tas mišias bus meldžiamasi už Lietuvą ir lietuvius.

IŠ NEW JERSEY LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBO VEIKLOS

Prieš Kalėdas Morris muziejuje, Morristown, N.J., yra ruošama įvairių tautų mugė — "People's Fair". Pernai gruodžio 8 į šią mugę buvo pakviestas ir LMK Federacijos New Jersey klubas. Tai buvo puiki proga parodyti įvairius lietuviškus rankdarbius, papuošalus, gintarą, taip pat parduoti lietuviškos gamybos pyragus, sausainius, tortus. Mugės svarbiausias dėmesys yra skiriamas etniniam maistui, ypač saldumynams.

New Jersey Liet. Moterų klubas, kuriam vadovauja Aldona Rygelienė, labai gražiai pasirodė. Drožinius, papuošalus, gintaro dirbinius ir kitus rankdar-

Pildant Marijos prašymą, Sv. Petro lietuvių parapijos koplyčioj kiekvieno mėnesio pirmąjį šeštadienį 8 val. ryto yra aukojamos mišios už nusidėjėlių atsi-vertimą ir pasaulio taiką. Taip pat kiekvieno mėn. pirmą penktadienį 7 val. vak. koplyčioj aukojamos mišios.

Galvojama atgaivinti gegužines pamaldas, kurios daugel metų nebuvo praktikuojamos.

Cape Cod, Centerville, apie 1 mylią nuo Craigville pajūrio, lietuvių gyvenamame rajone, Fuller Road, parduodamas statybai sklypas, apie trečdalis akro pušynėlis. Gera proga poilsin besiruošiančiam jaunam pensininkui. Sklypas patvirtintas statybai. Yra miesto vanduo ir elektra. Dėl sąlygų teirautis bei apžiūrėti vietoj: E. Bludnikas, 64 Wedgewood Dr., Centerville, Mass. 02632. Telef. 617 775-7465.

Bostono parengimų kalendorius

Jaunimo ansamblio Sūkuriu tautinių šokių ir muzikos koncertas įvyks Brocktone, North Junior High School salėj, gegužės 3.

Motinos dienos minėjimas gegužės 4, sekmadienį, 3 val. popiet Tautinės Sąjungos namuose. So. Bostone. Bus ir meno rankdarbių paroda. Rengia L.M.K.F. Bostono klubas.

Parapijos sueiga-reunion ir parapijos 75 m. sukakties minėjimas įvyks gegužės 11 nuo 5 iki 10 val. vak. Lantana restorane, Randolph, Mass.

Baisiojo birželio minėjimas birželio 14, šeštadienį. Pamaldos už išvežtuosius į Sibirą 6:30 val. vak. Sv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioj. Po pamaldų minėjimas parapijos salėj.

LAISVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:00 val. 1430 banga iš WWEL 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Viščinis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

PRANCIŠKONŲ VASARVIETĖ KENNEBUNKPORTE

Pranciškonai kviečia lietuvišką visuomenę atostogauti gražioj vasarvietėj Kennebunkporte, Maine. Čia ideali vieta ir fiziniui, ir dvasiniam poilsui. Jėgas stiprina didinga Maino gamta — jūra, miškai, tyras oras, o taip pat ir geras, lietuviškas maistas, patogūs kambariai. Dvasiai atgaivus teikia meniška aplinka — monumentinės skulptūros lauke, nuostabaus grožio koplyčia, dailės parodos, koncertai, literatūros vakarai, pasiskaitos.

Atostogavimo sezonas — liepos ir rugpjūčio mėnesiai. Informacijų ir rezervacijų reikalais kreiptis adresu: Franciscan Guest House, Kennebunkport, ME 04046. Telef. 207 967-2011.

bius meniškai išdėstė Danutė Birutienė. Ann Klem atvežė lietuviškai papuoštą Kalėdų eglutę ir visą dieną demonstravo šiaudinių darymą. Klubo narės prikepė ir paaukojo įvairių skanėstų, kurie buvo labai greitai išparduoti. Pelnas atiteko rengėjų klubui.

Aldona Pintsch, Albina Vence ir Ramunė Rygelytė, apsirengusios tautiniais drabužiais, turėjo progos visiems parodyti mūsų spalvingus rūbus. Prie lietuviško "kampelio" pasisekimo prisidėjo daugelis klubo narių. Ypač padėką priklauso visom, kurios budėjo, aiškino, kepė ir surinko parodos eksponatus. Kitos klubo narės, prisidėjusios prie mugės pasisekimo, buvo Liucija Alinskienė, Ona Karašienė, Natalija Kiaušienė, Danutė Rogers, Vita Rygelytė, Julija Skripkienė ir Jonė Staskuvienė.

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį: balandžio 26, šeštadienį, 7 v.v. pianisto Andriaus Kuprevičiaus koncertas. Rengia specialus komitetas. Balandžio 27, sekmadienį, 2 v. popiet — madų paroda. Rengia Balfio 100-tasis skyrius. 4 v. popiet mažojoje salėje — žuvautojų ir medžiotojų klubo Aras vakarienė.

Pianisto Andriaus Kuprevičiaus koncertas Kultūros Židinyje bus balandžio 26, šį šeštadienį, 7 v.v. Programoje — Bacho-Busoni, Beethoveno, Chopino, M.K. Čiurlionio, Faurė, Liszto kūriniai. Koncertą rengia specialus komitetas: dr. J. Lenktaitis, Aldona Kepalaitė, Renata Alinskienė, Marija Žukauskienė. Įėjimas — 5 dol.

N. Y. vyrų choras Perkūnas savo pavasarinį koncertą rengia gegužės 17. Jame dalyvaus smuikininkė Milda Alkaitytė, dar visai negirdėta New Yorko lietuviams.

Medžiotojų ir žuvautojų klubas Aras balandžio 27, šį sekmadienį, Kultūros Židinio mažojoje salėje rengia savo vakarienę, kuri paprastai pasižymi puikiais valgiais ir gera nuotaika. Visi klubo nariai ir jų svečiai kviečiami atsilankyti. Pradžią — 4 v.v.

Vitalis Žukauskas su savo "Vieno žmogaus teatru" balandžio 26, šį šeštadienį, gastroliuoja Chicagoj.

Povilas Osmolskis, architektas, mirusių dail. Povilo ir Onos Osmolskių sūnus, balandžio 26 Fordhamo universiteto koplyčioje susitaukia su Eileen Madden.

Šviesos taupymo sumetimais laikrodis vėl sukinėjamas. Balandžio 26, šį šeštadienį, vakare laikrodį reikia pasukti vieną valandą pirmyn.

Tryptinio 30 metų veiklos suaktyvinės šventės programoje dalyvaus naujai susidariusi lietuvių tautinių šokių kapela, vadovaujama K. Kazlauskio. Ta pati kapela gros ir šokių banketo metu. Kapelos organizatorius yra Vytautas Daugirdas.

Tryptinio šventės rengimo komitetas prašo į suaktyvinį Tryptinio balių stalus užsisakyti iki gegužės 1 pas Živilę Jurienę, tel. 212 441-7831, arba pas Guodą Bobeliene, 516 433-8983.

Dail. Prano Lapės tapybos darbų paroda bus gegužės 3-4 Kultūros Židinio mažojoje salėje. Dailininkas gyvena Maino valstijoje, dar nuo Kennebunkporto į šiaurę apie 100 mylių. New Yorke jis ne kartą dalyvavo bendrinėse parodose, nes čia anksčiau gyveno. Ši individualinė paroda bene bus pirmoji New Yorke. Paskutiniu laiku jis yra pasitraukęs iš mokytojavimo ir visą laiką skiria tapybai. Kultūros Židinyje jo parodą rengia LMK Federacijos New Yorko klubas. Oficialus parodos atidarymas — gegužės 3, šeštadienį, 7 v.v.

LKV Sąjungos Ramovės New Yorko skyriaus susirinkimuose buvo skaitytos šios paskaitos: vasario 29 — dr. Ibsenas Skeivys — Keletas įdomesnių reiškinių žmogaus kūno fiziologijoje. Balandžio 18 dienos susirinkime kalbėjo Tėv. dr. Viktoras Gidžiūnas, OFM — Algirdo ryšiai su Rytų ir Vakarų Bažnyčiomis. Paskaitos buvo gerai paruoštos ir įdomios. Ramovėnai paskaitininkam nuoširdžiai dėkoja.

Skersai gatvės nuo Kultūros Židinio Brooklyne parduodamas naujai pastatytas dviejų šeimų namas su 18 kambarių. Skambinti 212 235-6020.

Literatūros vakaras-koncertas, surengtas balandžio 20 Kultūros Židinyje, praėjo su dideliu pasisekimu. Programą atliko poetas Bernardas Brazdžionis ir solistė Ona Pliuškonienė. Dalyvavo ir Maironio lituanistinės mokyklos mokiniai, kurie deklamavo B. Brazdžionio eilėraščius, atliko Meškiuko Rudnosiuko ištraukas ir padainavo dainas, sukurtas pagal Vytytės Nmunėlio tekstus. Koncertą rengė Maironio lituanistinė mokykla. Plačiau kitam Darbininko numeryje.

Detroitė balandžio 26-27 vyksta Amerikos ir Kanados lietuvių krepšinio, tinklinio ir šachmatų pirmenybės. Dalyvauja apie 600 sportininkų. Iš New Yorko Lietuvių Atletų Klubas į šias pirmenybes siunčia 3 berniukų krepšinio komandas ir du šachmatininkus. Drauge su sportininkais ir jų vadovais vyksta 31 asmuo. Skrenda lėktuvu. Didesnę dalį kelionės išlaidų apmokėjo Lietuvių Atletų Klubas.

Kunigas Leonas Klimas yra sunkioj regėjimo padėty. Daugely Long Island bažnyčių, kaip Montauk, Mastic Beach, Southold, už jo pasveikimą yra vedamos maldos. Jo motina yra Matulaitytė, gyvenusi arti arkivyskupo Jurgio Matulaičio tėvų. Kaip tik tiktų šiuo atveju kreiptis prie arkivyskupo Jurgio Matulaičio. Kadangi kun. L. Klimas buvo įšventintas kankinio vyskupo Mečislavo Reinio, šis irgi būtų geras užtarėjas pas Viešpatį Dievą, o taip pat kankiniai Pranas Dovydaitis ir Mikalojus Lipčius, nuostabaus šventumo vyras, su kunigu išbūvęs ilgą laiką vienoj kameroj kalėjime.

Tradicinė madų paroda, rengiama Balfio 100-tojo skyriaus, bus balandžio 27, šį sekmadienį, 2v. popiet Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Bus pademonstruota įvairiausių drabužių. Svečiai vaišinami namie keptais pyragais ir kava. (Žiūr. skelbimą).

Išnuomojamas 5 kambarių butas geram stovyje Richmond Hill rajone. Skambinti: 846-4423.

SKAUTŲ DĖMESIUI

Anksčiau numatyta New Yorko skautų-čių Šv. Jurgio sueiga, kuri turėjo įvykti balandžio 26, nukeliama į gegužės 10, tuoj po šeštadieninės mokyklos pamokų. Ta pačia proga bus paminėta ir Motinos diena. Visi dalyvauja uniformuoti. Balandžio 26 įvyks draugovių sueigos.

Įkurtas Tautodailės Instituto skyrius

Balandžio 18 Kultūros Židinyje įvyko susirinkimas, kur buvo įkurtas Tautodailės Instituto skyrius. Inicijatyvos ėmėsi Lilija Milukienė. Ji ir išrinkta pirmininke. Kiti valdybos nariai: sekretoriatas — Ramutė Česnavičienė ir Jadvyga Kregždienė, informacija — Paulius Jirkus. Kalbėta apie ateities veiklą. Pirmiausia norima surengti tautodailės parodą, organizuoti kilimų audimo kursus. Apie patį Tautodailės Institutą ir jo uždavinius bus parašyta vėliau.

BALFAS KVIECIA Į MADŲ PARODĄ

Balandžio 27, šį sekmadienį, 2 v. popiet Kultūros Židinyje bus madų paroda, kur bus pademonstruota daugybė pavasarinų drabužių.

Tokios parodos jau rengiamos eilę metų. Dabar jau bene trečius metus iš eilės rengimą perėmė Balfio šimtas skyrius, kuriam pirmininkauja Janė Gerdvilienė.

Daug kur matome įvairias parodas, bet ši bus skirtinga, nes joje dalyvauja lietuviai madų kūrėjai ir taip pat nemaža įvairių mėgėjų. Čia matysime Andriaus Koval-Kavaliausko ir Eugenijos Venckuvienės naujausio stiliaus sukurtas sukneles. Matysime M. Raugienės ir S. Kačinskienės megztus ir kitokiais būdais pagamintus drabužius. Bus ir dar eilė kitų, kurios pačios sau pasigamina gražią ir skoningą aprangą. Vaikai bus apmokyti mamų.

čių pagamintais drabuželiais.

Drabužius demonstruos kelios profesionalės modeliuotojos ir eilė mėgėjų. Juos aptars Liucija Kašubaitė-Česnienė. Muzikinį foną parinko muzikė Nijolė Ulėnienė ir įrašė į juostą. Ji pagros Tadas Alinskas.

Parodą atidarys Lietuvos gen. konsulo žmona Janina Simutienė. Visi bus vaišinami namie keptais pyragaičiais ir kava.

Madų parodos paprastai sutraukia gana daug publikos. Rengėjai tiki, kad ir į šią parodą atsilankys kuo daugiausia, nes tuo pačiu parems ir Balfio labdaros veiklą.

Parduodamas V. Kasiulio paveikslas "Arklių lenktynės" (41x33 col.). Suinteresuoti prašomi kreiptis telefonu 516 671-9756 (pirmad.-penktad. 6-9 val. vak.).

Ieškau vartoto automobilio, nedaugiau 6 cilindrių. Skambinti 235-3045.

NEW YORKO TAUTINIŲ ŠOKIŲ ANSAMBLIO TRYPTINIS, VADOVAUJAMO JADVYGOS MATULAITIENĖS, 30 METŲ SUKAKTUVINIS KONCERTAS — BALIUS

įvyksta 1980 m. gegužės 10 d. Kultūros Židinyje
Pradžią 7 val. 30 min. Kokteiliniai nuo 7 val. vak.

PROGRAMOJE:

Tautinių šokių ir dainų pynė
atlieka Tryptinis
"Tėvų" oktetas ir
"Jinai ir trys gintarai"

Programos muzikinis koordinatorius — Vytautas Daugirdas
Po programos banketas ir šokiai, grojant K. Kazlauskio lietuviškai kapelai

Stalus užsisakyti iki gegužės 1 d. pas:

Živilę Jurienę 212 441-7831
Guodą Bobeliene 516 349-8983

Įėjimo auka:

Suaugusiems 15 dol.
Jaunimui iki 18 m. — 8 dol.

Pelnas skiriamas T.Š. šventės išlaidom mažinti

Kviečiame ir laukiame
RENGIMO KOMITETAS

Dailininko PRANO LAPĖS tapybos kūrinių PARODA

rengiama 1980 m. gegužės 3-4
Kultūros Židinio mažojoje salėje.

Paroda lankoma: šeštadienį nuo 12 val.,
sekmadienį nuo 12 v. iki 8 v.v.

Oficialus parodos atidarymas — gegužės 3,
šeštadienį, 7 v.v. Po atidarymo — kavutė.

Parodą rengia ir visus atsilankyti kviečia

LMK FEDERACIJOS
NEW YORKO KLUBAS

BALFO 100 SKYRIUS BALANDŽIO 27, SEKMADIENĮ, 2 VAL. POPIET KULTŪROS ŽIDINYJE RENGIA MADŲ PARODĄ

Parodą atidarys Lietuvos gen. konsulo žmona Janina Simutienė.

Profesionalai ir mėgėjai modeliai demonstruos sportinius ir dieninius drabužius bei vakarines sukneles.

Modeliuojančius palydės muzikės Nijolės Ulėnienės ir Tado Alinsko parinkta muzika.

Drabužius apibūdins Liucija Kašubaitė Česnienė

Bus parodytos madų kūrėjo Andriaus Koval ir Eugenijos Julitos naujausio stiliaus suknelės.

Bus pristatomi M. Raugienės ir S. Kačinskienės megzti ir kitų pagaminti drabužiai.

Svečiai bus vaišinami namie keptais pyragaičiais ir kava. Veiks atgalva.

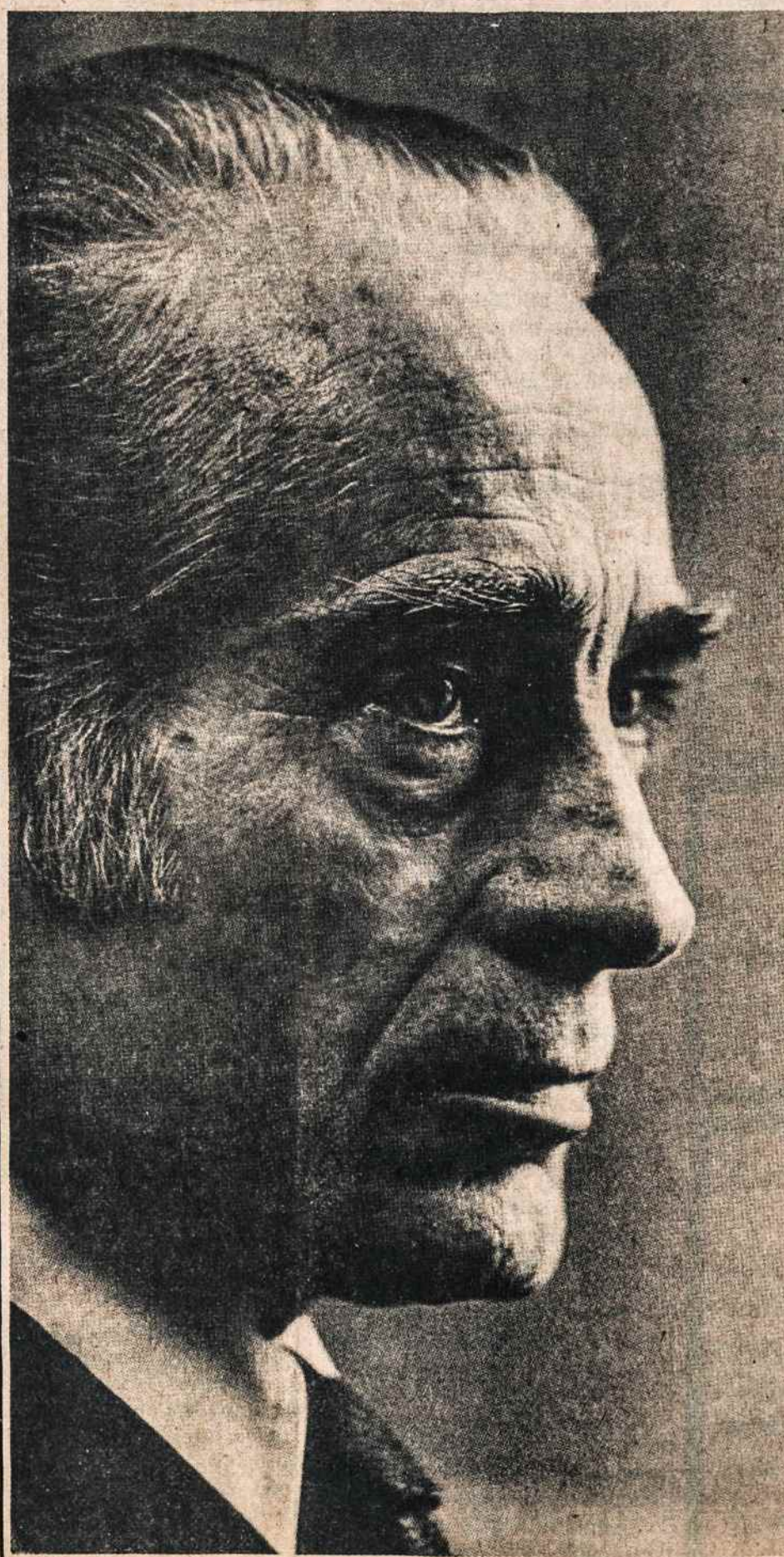
Įėjimo auka — 6 dol., jaunimui iki 12 metų — 3 dol., įskaitant kiekvienam loterijos bilietą.

Programa prasidės 2 val. popiet punktualiai.

Visi kviečiami atsilankyti ir pasigrožėti naujausios mados drabužiais

Stalus galima užsisakyti pas Vincą Padvarietį: 847-5619 ir vakarais pas J. Gerdvilienę 296-0288.

BALFO 100 SKYRIAUS VALDYBA

1980 m. balandžio 26, šeštadienį, 7 v.v.
pirmą kartą

Kultūros Židinyje
įvyks

PIANISTO

ANDRIAUS KUPREVIČIAUS

FORTEPIJONO REČITALIS

Programoje

J. S. Bach — F. Busoni
L. van Beethoven
F. F. Chopin

M. K. Čiurlionis
G. Faure
F. Liszt

Įėjimas — 5 dol.

Atsilankę turės progos įsigyti ką tik išleistą plokštelę, apimančią 9 lietuvių kompozitorių kūrybą 80 metų laikotarpyje. Svečias kiekvienam individualiai plokštelę pasirašys.

Koncertą rengia specialus komitetas: dr. Jonas P. Lenktaitis, Aldona Kepalaitė, Renata Alinskienė, dr. Marija Žukauskienė.